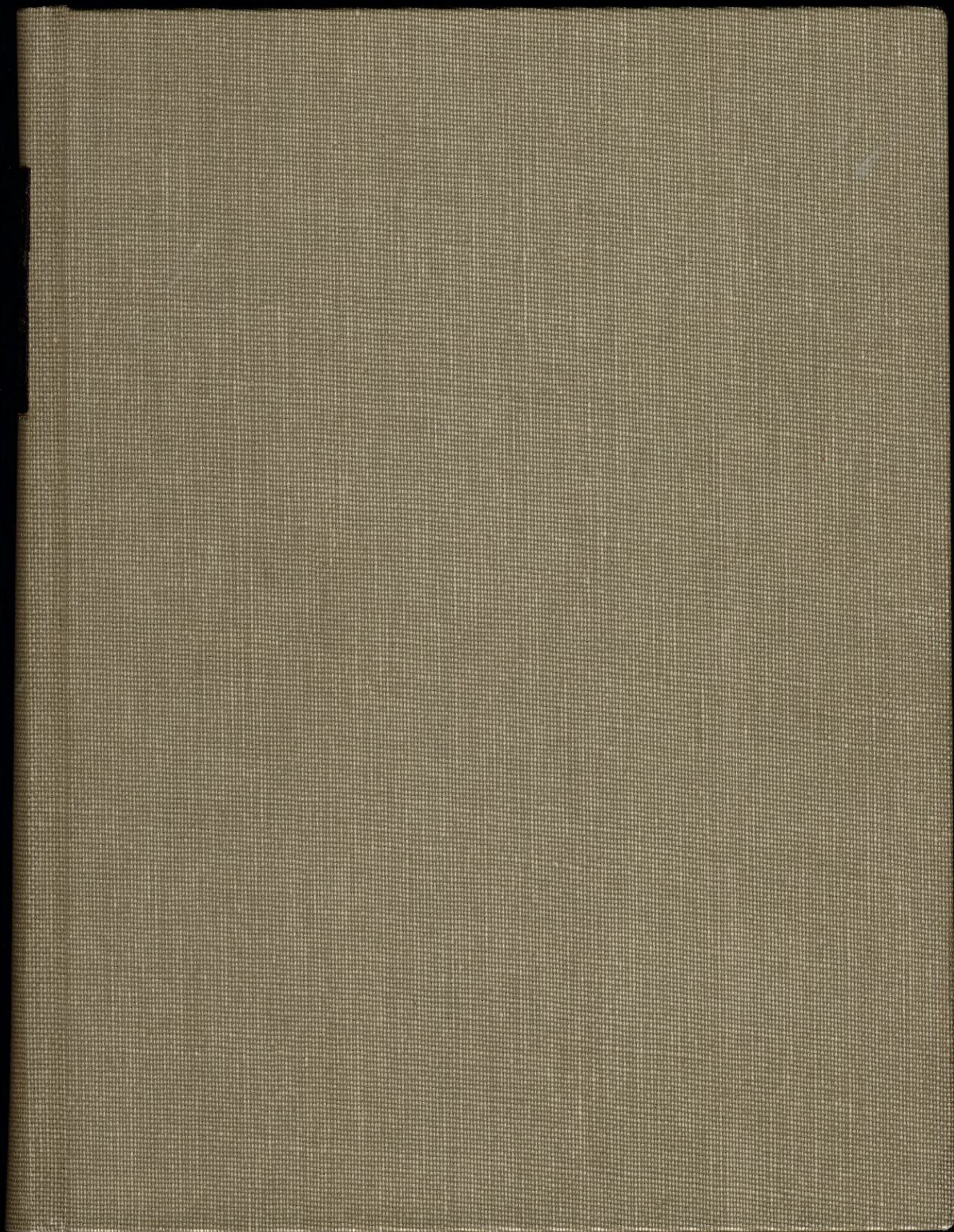

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Medicinska Sektionen

ACTA

{Göteborg.
Hälsövärd-
nämnden.}

GÖTEBORGS
HÄLSOVÅRDSNÄMDS
ÅRSBERÄTTELSE

FÖR ÅR

1923

DEL II

ANDRA AVDELNINGEN

AVGIVEN AV

FÖRSTE STADSLÄKAREN KARL JOH. GEZELIUS

CCH

T. F. EKONOMIDIREKTÖREN GOSTA SVENNING

GÖTEBORG 1924

AKTIEBOLAGET JOHN ANTONSONS BOKTRYCKERI

1146

GÖTEBORGS
HÄLSÖVÅRDSNÄMND
ÅRSBERÄTTELSE

FÖR ÅR
1953

DEL II
ANDRA AVDELNINGEN

FÖRSTE STADLÄKAREN K. B. JOHNSON
OCH
T. F. EKONOMISKEKRNEN O. STA. ÖVERKAMMAREN

INNEHÅLL.

	Sid.
Hälsovårdsnämndens andra avdelnings ledamöter	5
Förvaltningsråden vid de olika sjukhusen	5
Läkare år 1923 " " " "	7
Berättelse angående den ekonomiska förvaltningen av t. f. ekonomi- direktören <i>Gösta Svenning</i>	9
Göteborgs Stadsfullmäktiges beslut ang. tilläggsavgift för vård å sjukhus	17
Tabeller	21
Årsberättelse från <i>Allmänna och Sahlgrenska Sjukhuset</i> :	
Medicinska avdelningen av överläkaren <i>G. Söderbergh</i>	31
Kirurgiska avdelningen av 2:dre läkaren <i>H. Holmdahl</i> och amanu- ensen <i>C. Sandahl</i>	31
Tuberkulosavdelningen av avdelningsläkaren <i>J. Arfwedson</i>	57
Öron-, näs- och halsavdelningen av bitr. läkaren <i>R. Selldén</i>	60
Ögonavdelningen av biträdande läkaren <i>G. Elam</i>	70
Patologiska och bakteriologiska laboratoriet av prosektorn <i>C. O. Forselius</i>	74
Röntgenavdelningen av bitr. läkaren <i>Henning Odqvist</i>	80
Årsberättelse från <i>Barnsjukhuset</i> :	
Kirurgiska avdelningen av bitr. läkaren <i>G. Hambert</i>	84
Medicinska avdelningen av bitr. läkaren <i>N. Johanssen</i>	99
Årsberättelse från <i>Epidemisjukhuset</i> av överläkaren <i>Hj. Wennerberg</i> . .	104
Årsberättelse från <i>Barnbördshuset</i> av överläkaren <i>L. Lindquist</i> , amanu- ensen <i>N. Bothén</i> och bitr. läkaren <i>H. Benckert</i>	107
Årsberättelse från <i>Majornas sjukhus</i> av läkaren <i>R. Hälén</i>	133
Årsberättelse från <i>Holtermanska sjukhuset</i> av överläkaren <i>J. Fex</i>	136
Årsberättelse från <i>Hemmet för lungotssjuka</i> av läkaren <i>P. Gust. Carl- ström</i>	138
Årsberättelse från <i>Sjukvårdsanstalten å Källtorp</i> av överläkaren <i>H. Ro- sengren</i>	140
Årsberättelse från <i>Oscar och Maria Ekmans sjukhus</i> av läkaren <i>A. Wallin</i>	143
Poliklinikerna för medellösa	164

INDEX

Introduction	1
Chapter I	2
Chapter II	3
Chapter III	4
Chapter IV	5
Chapter V	6
Chapter VI	7
Chapter VII	8
Chapter VIII	9
Chapter IX	10
Chapter X	11
Chapter XI	12
Chapter XII	13
Chapter XIII	14
Chapter XIV	15
Chapter XV	16
Chapter XVI	17
Chapter XVII	18
Chapter XVIII	19
Chapter XIX	20
Chapter XX	21
Chapter XXI	22
Chapter XXII	23
Chapter XXIII	24
Chapter XXIV	25
Chapter XXV	26
Chapter XXVI	27
Chapter XXVII	28
Chapter XXVIII	29
Chapter XXIX	30
Chapter XXX	31
Appendix A	32
Appendix B	33
Appendix C	34
Appendix D	35
Appendix E	36
Appendix F	37
Appendix G	38
Appendix H	39
Appendix I	40
Appendix J	41
Appendix K	42
Appendix L	43
Appendix M	44
Appendix N	45
Appendix O	46
Appendix P	47
Appendix Q	48
Appendix R	49
Appendix S	50
Appendix T	51
Appendix U	52
Appendix V	53
Appendix W	54
Appendix X	55
Appendix Y	56
Appendix Z	57
Index	58

Hälsovårdsnämndens andra avdelnings ledamöter.

- Herr Gezelius, Karl Joh., förste stadsläkare (ordf.).
,, Nylén, Anders, disponent (v. ordf.).
,, Johansson, Sven, överläkare.
,, Dahlgren, Karl, professor.
,, Arnell, Per, överläkare.
,, Nielsen, Jens, möbelsnickare.
,, Lamm, Gust., handlande.
,, Kristensson, Ernst G., sjukbesökare.
Fröken Fjetterström, Kerstin, skolföreståndarinna (1/1—22/8).
Herr Norén, Waldemar, sjukbesökare (23/8—31/12).

Avdelningen har under året haft 17 sammanträden. Därvid förekommande ärenden ha registrerats i 415 paragrafer.

Såsom seketerare och ombudsman har tjänstgjort e. o. hovrättsnotarien Hans Friis och såsom biträdande sekreterare och amanuens e. o. hovrättsnotarien Joh. Hallbeck.

Förvaltningsråden vid de olika sjukhusen i Göteborg.

- Sahlgrenska sjukhuset: herrar Lamm, Köster (1/1—26/10), Söderbergh (27/10—31/12), Dahlgren, Högberg (1/1—15/2) och Svenning (16/2—31/12).
Barnsjukhuset: herrar Dahlgren (1/1—13/8), Nylén (14/8—31/12), Johansson, Wallgren, Högberg (1/1—15/2) och Svenning (16/2—31/12).
Epidemisjukhuset: herrar Gezelius, Wennerberg, Högberg (1/1—15/2) och Svenning (16/2—31/12).
Barnbördshuset: herrar Nylén, Lindquist, Högberg (1/1—15/2) och Svenning (16/2—31/12).
Majornas sjukhus: fröken Fjetterström (1/1—22/8), herrar Norén (23/8—31/12), Hålen, Högberg (1/1—15/2) och Svenning (16/2—31/12).
Holtermanska sjukhuset: herrar Johansson, Södersten (1/1—14/9), Fex (15/9—31/12), Högberg (1/1—15/2) och Svenning (16/2—31/12).
Hemmet för lungotssjuka: herrar Nielsen, P. G. Carlström, Högberg (1/1—15/2) och Svenning (16/2—31/12).
Sjukvårdsanstalten å Källtorp: herrar Arnell, Rosengren, Högberg (1/1—15/2) och Svenning (16/2—31/12).
Ekmanska sjukhuset: herrar Kristensson, Wallin, Högberg (1/1—15/2) och Svenning (16/2—31/12).

HISTORISCHES ARCHIV

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Eintrag über den ...

1. Oktober

Main body of faint, illegible text, possibly a list or record of events.

Läkare 1923.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

- Med. avd.:* Överläkare: H. Köster (1891) (1/1—26/10) och G. Söderbergh (27/10—31/12).
Andre läkare: S. Ekvall (1/1—31/12).
Amanuens: Nils Ählén (1/1—31/12).
- Kir. avd.:* Överläkare: Prof. Karl Dahlgren (1911).
T. f. överläkare: H. Holmdahl (1/1—28/2 och 4/6—16/10),
Sven Johansson (17/10—31/12).
1:ste andreläkare: H. Holmdahl (1/1—31/12).
2:dre andreläkare: J. Hellström (1/1—31/12).
Amanuens: Carl Sandahl (1/1—31/12).
- Tbc.-avd.* Avdelningsläkare: J. Arfwedson.
- Öron-, näs- och halsavd.:* Avdelningsläkare: Erik Knutson.
Bitr. avdelningsläkare: R. Selldén (1/1—31/12).
- Ögonavd.:* Avdelningsläkare: M. Sundquist.
Amanuens: G. Elam (1/1—31/12).
- Röntgenavd.:* Föreståndare: Fredr. von Bergen.
Bitr. läkare: Henning Odqvist (1/1—31/12).
- Patol. anat. labor.:* Prosektor C. O. Forselius.

Barnsjukhuset.

- Med. avd.:* Överläkare: A. Wallgren (1922).
T. f. överläkare: Nicolai Johannsen (30/6—7/7).
Bitr. läkare: Nicolai Johannsen (1/1—31/12).
Amanuens: Harald Belfrage (1/1—31/12).
- Kir. avd.:* Överläkare: Sven Johansson (1914).
T. f. överläkare: G. Hambert (1—30/4, 1/9—12/10 och 17/10—31/12).
Bitr. läkare: G. Hambert (1/1—31/12).

Epidemisjukhuset.

- Överläkare: Hj. Wennerberg (1898).
T. f. överläkare: E. G. Berggren (1—30/9), Nils Wranne (1—10/10).
Bitr. läkare: Gustaf Magni (1/1—15/4), E. G. Berggren (16/4—31/12), Elsa Lagergren (1/1—31/10).

Barnbördshuset.

Överläkare: Prof. L. Lindquist (1919).
T. f. överläkare: H. Benckert (under semester).
Bitr. läkare: H. Benckert.
Amanuens: Nils Bothén (1/1—31/12).

Majornas sjukhus.

Läkare: R. Hälén (1905).

Holtermanska sjukhuset.

Överläkare: G. Södersten (1899) (1/1—14/9).
T. f. överläkare: J. Fex (under semester 16/7—31/8 och under
vakans 15/9—31/12).
Bitr. läkare: E. Kaiser (1/1—31/1), J. Fex (1/2—31/12).

Hemmet för lungotsssjuka.

Läkare: P. G. Carlström (1904).

Sjukvårdsanstalten å Kålltorp.

Överläkare: H. Rosengren (1913).
T. f. överläkare: Märta Lundqvist (under semester).
Underläkare: Märta Lundqvist (1/1—31/12).

Oscar och Maria Ekmans sjukhus.

Läkare: Albert Wallin (1910).

Berättelse angående den ekonomiska förvaltningen vid Göteborgs stads sjukhus under år 1923

avgiven av

t. f. ekonomidirektören Gösta Svenning.

Sjukhusbyggnaderna och deras omgivning.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

Som framgår av föregående årsberättelser uppdrogo stadsfullmäktige den 6 maj 1921 åt hälsovårdsnämndens andra avdelning att för en beräknad kostnad av 865,000 kronor vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset dels uppföra laboratoriebyggnad med djurstall, obduktionsbyggnad och bårhus, dels tillbygga sjukhusets köksavdelning och i samband därmed anordna kylanläggning och dels verkställa tillbyggnad för bad- och röntgenavdelningarna.

Sedan Kungl. Maj:t emellertid bl. a. med hänsyn till läget på kapitalmarknaden avslagit stadsfullmäktiges framställning om att för ändamålet få upptaga ett amorteringslån å nämnda belopp och sedan stadsfullmäktige på grund härav uppdragit åt drätselkammaren att efter hälsovårdsnämndens hörande inkomma med förslag till de åtgärder, som i anledning av avslaget kunde på stadsfullmäktige ankomma, framhöll hälsovårdsnämnden i infordrat yttrande nödvändigheten av att medel anskaffades, så att berörda arbeten snarast möjligt kunde komma till utförande.

På grund härav beviljade stadsfullmäktige den 22 december 1922 ett anslag av 215,000 kronor, att utgå av uttaxerade medel, för utförande av de den 6 maj 1921 beslutade arbetena med tillbyggnad för bad- och röntgenavdelningarna, utvidgning av köksavdelningen och anordnande i samband därmed av en kylanläggning.

Då framställningen om dessa byggnadsarbeten gjordes, tänkte man sig, att bad- och röntgenavdelningarna i den föreslagna tillbyggnaden skulle vara av provisorisk natur och snart nog ersättas av en tidsenlig bad- och röntgenavdelning i en och samma byggnad på den nuvarande badavdelningens plats.

Denna plan övergavs emellertid med hänsyn till den fara, som de vid röntgenbehandlingen använda apparaterna skulle komma att medföra för badavdelningens personal. Då den planerade nybyggnaden alltså icke kunde ifrågakomma till utförande, bibehölls den gamla badavdelningen, och det för badavdelningen avsedda utrymmet i tillbyggnaden togs i stället i anspråk för röntgenavdelningen, som på så vis kunde anordnas för en längre tid framåt.

Den 1 juni 1922 anslogo stadsfullmäktige 22,500 kronor för uppförande i anslutning till röntgenavdelningens utvidgning av två rum för andra former av ljusbehandling, då den lokal, som användes för detta ändamål, var otillräcklig och, på grund av svårighet att åstadkomma nödig ventilation, ohygienisk. Samtidigt anvisades dels 4,200 kronor till ventilationsanordning och instrument- och kärkokare för röntgenavdelningen, dels 3,000 kronor till nya ång- och kondensledningar för kokapparaterna i ångköket samt dels 14,800 kronor till omläggning av avloppsledningen från köksbyggnaden fram till huvudavloppsroret nedanför paviljong I, då densamma under arbetets gång visat sig vara bristfällig, och anbringande, i samband med denna omläggning, av en fettsamlare.

De sålunda beslutade utvidgningarna av sjukhuset ha slutförts under år 1923.

Tillbyggnaden till köket är av sten i två våningar. Källaren inrymmer ett större renseri, förrådslokaler för specier och rotfrukter, nedsaltningrum för kött och fisk samt rum för kylmaskiner.

Första våningen innehåller invägningsrum, köttberedningsrum, rum för specier, kylrum för kött, fisk och mjölk samt ett större kylskafferier.

I andra våningen inrymmas sex personalrum samt badrum och W. C.

Mellan källaren och första våningen har anordnats en elektrisk varuhiss.

Den maskinella utrustningen har utökats med en tvättmaskin för potatis och rotfrukter, en kaffekvarn, en passermaskin, en knivskurningsmaskin och en rotfruktsskärningsmaskin.

Röntgenavdelningens utvidgning omfattar uppförandet av en ny terapiavdelning av sten i en våning, varjämte den gamla avdelningen utökats med två rum för avdelningsläkaren. Det gamla behandlingsrummet har ändrats till expedition med ljusramper för undersökning och demonstration av plåtar på ena väggen och i båda fönstren. Det förra väntrummet har försetts med takljus och inretts till ett andra rum för röntgenundersökningar. I stället har väntrummet förlagts till det förra expeditionsrummet, varigenom ett mera centralt läge och större golvyta vunnits.

I den nya terapiavdelningen ha av utrymmesskäl samtliga apparater placerats i en gemensam apparatsal i källaren, varifrån ledningarna förts upp genom schakt till fyra arbetsrum. Dessa ligga utmed korridoren och äro isolerade från denna genom 50 cm:s stenvägg och dörrar, klädda med 3 mm:s blyplåt, samt från varandra och från det åt fönstersidan belägna manöverrummet genom Kempe-Lorey-väggar och med 5 mm:s blyplåt beklädda skjutdörrar. Terapiavdelningen inrymmer därjämte ett större och ett mindre undersöknings- och omläggningsrum, ett förrådsrum, ett térum för personalen samt ett mindre reservrum, som användes för vid reparationer nödiga mindre, tekniska arbeten.

Den gamla apparaturen kvarstår oförändrad, varjämte bl. a. inköpts en diagnostikapparat ("Skandia", av Järnh's i Stockholm fabrikat) och en terapiapparat för samtidig drift av tvenne röntgenrör, s. k. stabilivoltapparat, från Siemens & Halske i Berlin. I gamla diagnostikrummet ha uppsatts nya ledningar (förnicklade mässingsrör) och väl isolerade omkopplingsanordningar.

I samband med utökningen av den gamla röntgenavdelningen med ovan-

nämnda två rum för avdelningsläkaren har uppförts ett större och ett mindre rum för andra former av ljusbehandling, vari installerats sex lampor med kvicksilverkvartsljus. Det förra ljusbehandlingsrummet har efter en mindre omändring tagits i anspråk av öronavdelningens poliklinik.

Den i föregående årsberättelse omnämnda laboratoriebyggnaden med djurstall, obduktionsbyggnad och bårhus har påbörjats. Entreprenadsumman för byggnadsarbetet uppgår till 314,850, för värme- och ventilationsanläggningen till 25,000, för gas-, vatten- och avloppsledningarna till 23,500 samt för den elektriska belysningsanläggningen till 13,460 kronor.

F. d. maskinistbostaden i ekonomibygnadens vindsvåning har ändrats till lektionsrum.

Bäckenspolning har anordnats i paviljong 7.

För öronavdelningen har inretts ett förråds- och bandagerum i avdelningens källare, och i medicinska polikliniken har byggts en skrivhytt för förste vaktmästaren.

På sjukavdelningarna har införts elektrisk ljussignalering.

Ytterligare en telefonledning har indragits till växelbordet, och lokaltelefon har installerats i röntgenavdelningen.

Holtermanska sjukhuset.

I ett av portvakttrummen har inrättats ett laboratorium.

En ny varmvattenberedare av koppar har inmonterats, varjämte på den gamla beredaren, som står i reserv, insatts en reduceringsventil.

Barnsjukhuset.

I samband med fastställandet av budgeten för år 1923 beviljade stadsfullmäktige ett anslag av 25,000 kronor till ett nytt likkapell med obduktions- och förvaringsrum. Kapellet, som under året uppförts, är en envånings stenbyggnad och beläget på sjukhusområdets nordvästra del.

Föreläsningssalen i nya paviljongen har ändrats till fem bostadsrum för betjäning.

Fyra enskilda och fem halvenskilda rum ha inretts till isoleringsrum, varigenom sjukplatsantalet ökats med 5 till 300.

Ett intill kontoret beläget sköterskerum har avdelats till kontorsrum för sysslomannen.

På Ägrenska konvalescenthemmet ha anordnats två solbalkonger.

Barnbördshuset.

För beredande av bostäder åt eleverna lät hälsovårdsnämnden år 1918 uppgöra förslag till påbyggnad av huvudbyggnaden och en flygel och begärde hos stadsfullmäktige ett anslag av 286,276 kronor för utförande av detta arbete. Förslaget återremitterades emellertid för omräkning på grund av stegrade priser, och samtidigt med att Barnbördshusets förvaltningsråd i oktober 1921 till hälsovårdsnämnden ingav nytt kostnadsförslag, slutande å 388,927 kronor, begärde rådet, att ritningar och kostnadsförslag måtte få

uppgöras till en nybyggnad för elevbostäder, enär kostnaderna för omändrings- och påbyggnadsarbeten kunde beräknas bli högre än för en nybyggnad bl. a. på grund av de ständigt stegrade arbetslönerna. I nybyggnaden skulle kunna beredas plats även för en del i huvudbyggnaden boende ekonomipersonal, och på så sätt skulle ytterligare ett tiotal sjukplatser vinnas i huvudbyggnaden, vilket på grund av befarad platsbrist vore till stor fördel. Sedan hälsovårdsnämnden beslutat i enlighet med förvaltningsrådets förslag, uppgjordes ritningar och kostnadsförslag till en fristående elevbyggnad i huvudsaklig överensstämmelse med tidigare uppgjort förslag, och den 17 juni 1921 anslogo stadsfullmäktige 377,027 kronor till densamma. Sedan hälsovårdsnämndens byggnadskommission på grund av prisstegring på byggnadsmateriel och höjda arbetslöner låtit omräkna kostnadsförslaget, beviljade stadsfullmäktige den 10 januari 1921 ett tilläggsanslag av 105,000 kronor, vilket anslag dock minskades till 35,000 kronor vid fastställandet av budgeten för år 1922.

Byggnaden, som stod färdig i början av år 1923 och godkändes av medicinalstyrelsen den 29 mars, är en tvåvånings stenbyggnad med mansardvåning under tegeltak och sammanbindes med huvudbyggnaden genom en förbindelsegång.

Källarvåningen innehåller kapprum, förrådskällare, rum för smutsigt linne, badrum, syrum och tvenne elevrum.

Första våningen innehåller föreläsningssal, matsal, serveringsrum, toaletterum och diverse personalrum.

I andra våningen och mansardvåningen äro inrymda sammanlagt 32 elevrum och tvenne toaletterum. Till varje elevrum höra två garderober och en toalettalkov.

Byggnaden är försedd med centraluppvärmning, och genom samtliga våningar har anordnats en nedkastningstrumma för smutsigt linne.

Såsom vederlag för de lokaler, som för elevernas räkning upplåtas till medicinalstyrelsen, nämligen föreläsningssalen, matsalen, serveringsrummet och bostadsrummen i nybyggnaden samt ett mottagningsrum och ett undersökningsrum i huvudbyggnaden, erlägger medicinalstyrelsen till hälsovårdsnämnden en årlig hyra av 15,000 kronor.

Efter elevbyggnadens tillkomst har lokaltelefon installerats i barnbörds-huset.

För utförande vid Barnbördshuset av vissa ändrings- och tillbyggnadsarbeten beviljade stadsfullmäktige den 24 maj ett anslag av 106,000 kronor, varav 45,000 kronor bestridas med överskott på anslaget för uppförande av elevbyggnaden och 61,000 kronor med uttaxerade medel å hälsovårdsnämndens stat för år 1924.

Samtidigt anslogo stadsfullmäktige 6,500 kronor för inköp och inmontering av en tvättmaskin med centrifug.

Majornas sjukhus.

Takets södra sida har belagts med nytt tegel.

Hemmet för lungotssjuka.

På vinden har inretts ett bostadsrum för betjäning.

Epidemisjukhuset.

Genom att tillbygga observationspaviljongen ha två intagningsbad för observationspatienter anordnats.

Åt Seminariegatan har uppsatts ett nytt staket.

På framställning av hälsovårdsnämndens andra avdelning beslutade stadsfullmäktige den 15 februari

”att för uppförande invid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset av en paviljong för mottagande av personer, som lede av epidemisk sjukdom, bevilja ett belopp av 150,000 kronor att bestridas med lån, ställt att återbetalas medelst amortering under viss tid, men, i avbidan på sådant låns upptagande, med anlitande av tillgängliga medel eller medel, som drätselkammaren bemyndigades anskaffa medelst tillfällig upplåning, i den mån sådan upplåning kunde ske utan underställning hos Kungl. Maj:t;

att uppdraga åt hälsovårdsnämnden att, efter uppgörande av fullständiga ritningar och beskrivning till omförmälda paviljong, ingå till Kungl. Maj:t med underdånig ansökan om att Göteborgs stad måtte beviljas ett anslag av statsmedel, utan ränte- och återbetalningsskyldighet, uppgående till 150,000 kronor, till bestridande av halva kostnaden för paviljongens uppförande;

att bemyndiga hälsovårdsnämnden att, i sammanhang med ingivandet av här ovan omförmälda ansökan, å stadens vägnar utfärda en förbindelse av innehåll, att staden icke utan Kungl. Maj:ts särskilda medgivande komme att i framtiden använda ifrågavarande paviljong till annat än det därmed avsedda ändamålet; samt

att uppdraga åt hälsovårdsnämnden att uppföra ifrågavarande byggnad för mottagande av personer, som lede av epidemisk sjukdom”.

Inventarier.

Till den utvidgade röntgenavdelningen vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset ha inköpts möbler för 9,615 kronor.

Bland nyanskaffade apparater för samma sjukhus må framhållas en diathermiapparat, en operationsbelysningslampa av märke ”Le Scialytique” och en transportabel röntgenapparat.

För det nyinredda laboratoriet vid Holtermanska sjukhuset ha inköpts en termostat och en autoklav.

Barnsjukhuset har köpt apparater till röntgenavdelningen för 11,000 kronor samt en diskmaskin av märke ”Crescent”.

Anskaffningskostnaden för möblerna och övriga inventarier till Barnbördshusets elevbyggnad har uppgått till 55,000 kronor.

Hemmet för lungots sjuka har inköpt en röntgenapparat med tillbehör.

Sjukvårdsavgifter m. m.

Sjukvårdsavgifterna vid Oscar och Maria Ekmans sjukhus ha från och med år 1923 höjts till samma belopp som vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

De av stadsfullmäktige den 24 augusti 1922 beslutade nedsättningarna i avgiften för vård i allmän sal å Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset, Holtermanska sjukhuset och Majornas sjukhus av medlemmar i registrerade sjukkasor gälla jämväl under år 1923 förutom vid sagda sjukhus även vid Oscar och Maria Ekmans sjukhus.

I anslutning härtill ha stadsfullmäktige beslutat, att de nedsättningar i avgiften för vård i allmän sal å ovannämnda sjukhus, som stadsfullmäktige fastställt eller komma att fastställa för medlemmar av registrerade sjukkasor, även skola gälla medlemmar av den 21 december 1922 befintliga icke registrerade sjukkasor, för vilka vederbörande kassa, då vårdavgiften icke erlägges i förskott, utfärda garantiförbindelse för sjukvårdsavgiftens behörliga erläggande.

Avgiften för sjuktransport inom staden har sänkts från 5 till 4 kronor per tur.

Indrivningen av sjukvårdsavgifter och därmed sammanhängande lagsökningssärenden ha omhänderhaft av nämndens ombudsman, som lämnat följande

”Redogörelse för ombudsmannens handläggning under år 1923 av ärenden rörande utbekommande av ersättning för vård å stadens sjukhus av personer, ej hemortsberättigade i Göteborg.

Vid 1922 års slut på svar beroende anmaningar	
till främmande kommun att ersätta sjukhusvårdskostnad	35
Under 1923 avsända dylika anmaningar	310
Som svar å dessa anmaningar inkomna medgivande att	
utgiva sökt ersättning	38
Återkallade anmaningar (på grund av att patienten själv betalt)	6
Från 1922 balanserade oavgjorda mål	29
Hos Konungens befallningshavande anhängiggjorda mål om ersättning	
under år 1923:	
a) efter förutgången anmaning	332
b) utan förutgången anmaning	85
Summa under året anhängiggjorda mål	417
Mål, som återkallats på grund av betalning, eller emedan Göteborg	
befunnits vara hemortskommun	21
Mål, varuti genom utslag ansökning under året:	
a) helt eller delvis bifallits	158
b) ogillats	1
Mål, i vilka besvär anförts hos kammarrätten:	
a) av Göteborgs stad	6
b) av annan kommun	9
Summa under året återkallade eller slutligt avdömda mål	183
Från 1923 till 1924 balanserade mål	165
Vid 1923 års slut på svar beroende anmaningar	20
Framställningar till Konungens befallningshavande rörande utländska	
undersåtar	22

Ovan berörda ärendens fördelning på de olika sjukhusen:

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset	176
Holtermanska sjukhuset	32
Barnsjukhuset	87
Barnbördshuset	91
Majornas sjukhus	2
Sjukvårdsanstalten å Källtorp	10
Hemmet för lungots sjuka	4
Epidemisjukhuset	10
Ekmanska sjukhuset	2
Upptagningsanstalten för sinnessjuka	3

Summa ärenden under året 417

Räkenskaper.

Till bestridande av hälsovårdsnämndens andra avdelnings och sjukhusens utgifter under år 1923 ha stadsfullmäktige beviljat ett anslag av 4,661,772 kronor.

Utgifterna under året uppgingo i verkligheten till 4,142,541 kronor.

Inkomsterna av patientavgifter, statsbidrag m. m. beräknades i budgeten till 2,196,352 och uppgingo till 2,303,230 kronor.

Ordningsstadgar.

Stadsfullmäktige ha fastställt reglemente för Oscar och Maria Ekmans sjukhus, taxor för polikliniken vid samma sjukhus och stadens poliklinik för massage och sjukgymnastik samt instruktion och taxa för läkaren vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhusets röntgenavdelning.

Av hälsovårdsnämnden ha fastställts instruktioner för dels sysslomannen vid Oscar och Maria Ekmans sjukhus, dels underläkare och amanuenser vid Barnsjukhuset och dels den kommunala sjuksköterskeverksamheten samt reglemente för stadens poliklinik för massage och sjukgymnastik jämte instruktion för därstädes anställd sjukgymnast.

Personal.

Stadens kommunalsköterskor, till vilkas verksamhet anslag utgått å hälsovårdsnämndens stat sedan 1918, ha från och med år 1923 till ett antal av tio upptagits i allmänna lönestaten under grupp 4. De ha erhållit pensionsrätt i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.

Fem av de med pensionsrätt i nämnda anstalt förenade sju husmodersbefattningarna hos hälsovårdsnämnden, nämligen en vid vartdera Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset, Barnsjukhuset, Majornas sjukhus, Hemmet för lungots sjuka och Epidemisjukhuset, av vilkas innehavare fordras sjuksköterskeutbildning, betraktas från och mer år 1923 i pensionshänseende såsom sjuksköterskor, varigenom pensionsåldern och det för full pensions erhållande stipulerade antalet tjänsteår sänkts från 60 resp. 30 till 55 resp. 25 år.

Vid Barnsjukhuset ha inrättats en amanuensbefattning vid medicinska avdelningen, en fotografibiträdesbefattning vid röntgenavdelningen och ytterligare en avdelningssköterskebefattning.

På grund av Barnsjukhusets utveckling har den för detta sjukhus och Barnbördshuset gemensamme sysslomannen med bibehållande av sina avlöningsförmåner befriats från befattningen vid Barbördshuset, som istället bestrides av sysslomannen vid Epidemisjukhuset mot ett årligt arvode av 1,000 kronor.

Överläkaren vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhusets medicinska avdelning H. Köster och överläkaren vid Holtermanska sjukhuset G. Södersten ha avgått med pension och efterträtts, den förre av med. doktor G. Söderbergh och den senare av med. doktor J. Fex.

Distriktsläkaren i fjärde distriktet J. Hindmarsh har avlidit och efterträtts av legitimerade läkaren C. A. Wällgren.

Kommissarien vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset och sysslomännen vid Barnsjukhuset, Sjukvårdsanstalten å Källtorp och Epidemisjukhuset ha deltagit i en av svenska landstingsförbundet anordnad kurs för sysslomän vid sjukvårdsanstalter..

Sjuktransportväsendet.

Av nedanstående tablå framgår sjuktransporternas omfattning under de senaste åren.

	År			
	1920	1921	1922	1923
<i>Antal transporter</i>	2,764	4,413	3,094	3,160
därav för obemedlade ..	774	3,245 ¹⁾	1,652 ²⁾	1,228 ³⁾
" " betalande	1,990	1,168	1,442	1,932
<i>Erlagda avgifter</i>	10,148: 50	13,770: —	9,389: 50	9,827: —
<i>Utgifter för sjuktransportväsendet</i>	104,900: 72	74,607: 17	47,906: 80	42,256: 81
därav till avlöning åt brandkarlar	29,840: 10	46,733: 10	30,532: —	27,972: 80
inköp av bilar	45,660: —	—	—	—
till motorsprit, rep. av bilar, ringar m. m.	29,400: 62	27,874: 07	17,374: 80	14,284: 01
<i>Antal timmar körda</i>	2,016	3,260	2,291	2,243
" <i>kilometer</i> " 	25,782	37,839	29,502	30,737

Övriga anmärkningsvärda förhållanden.

Stadsfullmäktige ha återkallat sitt den 12 februari 1920 fattade beslut om uppförande av ett nytt sjukhus i Lundby, i den mån beslutet icke redan bringats till utförande.

¹⁾ Däri ingående 1,958 epidemitransporter.

²⁾ " " 800 "

³⁾ " " 543 "

Hälsovårdsnämnden har från och med den 1 februari 1923 sänkt taxan för genom polisens försorg förmedlade sjukbesök nattetid av läkare från 25 till 18 kronor, skolande dock taxan för dylika besök vid förlossningar av förlossningsläkare bibehållas vid 25 kronor.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset har för erhållande av tillräcklig sjukvårdshjälp och för beredande av tillfälle åt eleverna att genomgå epidemikurs förlängt den förut tvååriga elevkursen med ett halvt år.

Till hälsovårdsnämnden har ingivits följande

"Berättelse över kommunalsköterskornas i Göteborg verksamhet år 1923.

De tio kommunalsköterskorna ha under året gjort 16,228 polikliniska besök och dessutom tjänstgjort 60 nätter och 2 hela dygn.

Patienternas antal var 598, och av dessa ha 278 varit betalande."

Utgifterna för kommunalvården uppgingo till 36,234 kronor.

Tilläggsavgift för vård å sjukhus.

På grund av framställning från hälsovårdsnämnden beslöto stadsfullmäktige den 10 jan. 1924 att lämna hälsovårdsnämndens andra avdelning tillstånd att för vård av sjuk i enskilt eller halvenskilt rum samt av å allmän sal intagen sjuk, tillhörande annan kommun än Göteborg, utöver den fastställda sjukvårdsavgiften uttaga en tilläggsavgift, som med avseende å den sjuke underkastad behandling, dennes ekonomiska ställning och andra omständigheter, i varje särskilt fall kunde anses skälig för att tillhandahållas vederbörande överläkare eller därmed likställda läkare genom sjukhusets kontor.

Sedermera har hälsovårdsnämnden i ärendet till medicinalstyrelsen avgivit ett yttrande, i huvudsak av följande innehåll: Till en början må erinras om de synpunkter, som varit ledande för hälsovårdsnämnden vid dess framställning till stadsfullmäktige ang. sagda tilläggsavgift och åberopas i sådant hänseende innehållet i en av förste stadsläkaren till hälsovårdsnämnden avlåten skrivelse, så lydande:

"Till Hälsovårdsnämnden.

Enligt nuvarande lasaretsstadga gäller, att lasaretsläkare ej äger fordra någon ersättning av de å lasarettet intagna sjuke för dem ägnad skötsel.

I förslaget till ny lasaretsstadga eller såsom det kallas allmän sjukhusstadga har frågan om läkarersättning för skötsel av patienter på enskilt och halvenskilt rum föreslagits få den lösning, att rätt till sådan ersättning skall förefinnas och ersättning utgå efter en av medicinalstyrelsen fastställd taxa.

Härvarande sjukhus ha egna reglementen, fastställda av Kungl. Maj:t eller med dess medgivande. I frågor, som icke där finnas berörda, gäller lasaretsstadgan, och dit hör frågan om läkares ersättning för sjukvård.

Överläkarne vid dessa sjukhus äro avlönade med tanke på att deras inkomster skola utgöras till huvudsaklig del av privat läkarverksamhet utom sjukhuset eller av inkomster från patienter, vårdade å enskilda eller halv-enskilda rum, vilka patienter hittills i regel ansett sig böra erbjuda ersättning för dem lämnad läkarvård. Ju mindre läkarne ägna sig åt privat verk-

samhet utanför sjukhuset desto bättre för sjukhuset, och därför vore det önskvärt, om sådan verksamhet kunde helt förbjudas. Detta förutsätter emellertid en lönereglering med helt andra lönesatser än de nu utgående, men tiden för en sådan ändring torde icke nu kunna anses lämplig. Inkomsterna från patienterna å sjukhuset ha visat sig under den sista tiden gå ned högst avsevärt. Då på grund härav en förbättring av inkomsterna för dessa överläkare måste äga rum, för att vi ej skola riskera att förlora de nuvarande och kanske ej kunna skaffa nya med god kompetens, bör i första rummet en ökad inkomst beredas läkarne därigenom, att sjukhuset upptager en avgift för läkarvården av sådana å enskilt eller halvenskilt rum vårdade samt från främmande kommun på allmän sal intagna patienter och, om detta ej ger tillräckligt resultat, i andra hand åtgärder vidtagas att höja lönerna.

Den föreslagna avgiften skulle i så fall upptagas genom sjukhusets kontor i samband med upptagandet av legosängsavgiften och till en storlek i de skilda fallen, som av den behandlande läkaren med hänsyn till fallets svårighet, patientens ekonomiska ställning och andra omständigheter kan anses skälig. Anser sig patienten för högt debiterad och kan överenskommelse i detta avseende ej vinnas genom hänvändelse till läkaren, har patienten alltid den utvägen att vända sig till sjukhusstyrelsen.

Ett bifall till ovannämnda förslag medför i realiteten ej någon väsentlig förändring i det system, som sedan länge tillämpats vid sjukhusen, ity att såsom förut nämnts enligt nu gällande praxis hittills läkarersättning utbetalats av flertalet patienter å enskilt och halvenskilt rum som ock av en del å allmän sal intagna patienter, tillhörande annan kommun än Göteborgs stad, ehuru såsom jämväl förut antytts på senare tid en stor procent av sagda patienter underlåtit att betala sina läkare.

Den föreslagna förändringen skulle jämväl medföra en avsevärd förbättring för båda parterna, då läkaren därigenom skulle erhålla en mot hans ansvarsfulla arbete svarande skälig och tämligen säker ersättning utan vidare betungande av stadskassan och för patienten vissheten, att det begärda arvodet ej såsom hittills vore fullt godtyckligt utan genom dess bokföring å sjukhuskontoret kontrollerbart.

Med hänvisning till det ovan anförda får jag föreslå hälsovårdsnämnden hemställa till stadsfullmäktige att besluta:

att lämna hälsovårdsnämndens andra avdelning tillstånd att för vård av sjuk i enskilt eller halvenskilt rum samt av å allmän sal intagen sjuk, tillhörande annan kommun än Göteborg, utöver den fastställda sjukvårdsavgiften uttaga en tilläggsavgift, som med avseende å den sjuke underkastad behandling, dennes ekonomiska ställning och andra omständigheter i varje särskilt fall kan anses skälig för att tillhandahållas vederbörande överläkare eller därmed likställda läkare genom sjukhusets kontor.

Göteborg den 19 december 1923.

Karl Joh. Gezelius."

Då medicinalstyrelsen förklarar sig icke vilja för närvarande taga ställning till frågan, huruvida stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut kan anses vara i överensstämmelse med lasaretsstadgan, må det vara hälsovårdsnämnden

tillåtet att härutinnan framhålla, att jämlikt stadgans § 28 punkt 7 läkaren *själv* icke äger rätt fordra någon ersättning av de sjuka för dem ägnad skötsel.

Däremot innefattar stadgan ej något förbud för vederbörande sjukhusstyrelse att utöver legosängsavgiften uttaga särskild ersättning för patient meddelad skötsel. Att förbudet är riktat speciellt mot läkaren och ej mot sjukhusstyrelsen belyses jämväl av den omständigheten, att detsamma i stadgan inryckts bland de allmänna föreskrifter, som avse lasarettsläkaren.

Då härtill kommer, att beslutet ej tillämpas på medellösa patienter eller på något sätt står hindrande i vägen för patients intagande å sjukhuset, hyser hälsovårdsnämnden den bestämda uppfattningen, att detsamma ej står i strid med vare sig lasarettstadgans ordalydelse eller dess innebörd eller annan sjukhuset gällande författning.

Att medicinalstyrelsen i princip synes dela denna hälsovårdsnämndens uppfattning, har kommit till uttryck i en från medicinalstyrelsen till nämnden den 27 november 1919 avlåten skrivelse i annat ärende förekommande passus, så lydande:

”Skulle alltså hos stadsfullmäktige och Eder föreligga en önskan att avgiften för vård av dylik sjuk bringas upp utöver självkostnaden för sjukvården, och skulle i sådant fall anses lämpligt, att läkaren erhåller särskild ersättning för behandlingen av sådan patient, så synes enda lagliga formen för ernående av detta senare resultat vara den, att stadsfullmäktige besluta i sådan riktning i sammanhang med fastställande av sjukvårdsavgiften. På detta sätt skulle läkaren i fråga — i detta fall S. såsom läkare å sjukhusets -avdelning — kunna beredas all den ersättning, som kunde anses böra skäligen tillkomma honom för hans arbete å nämnda avdelning. Exempelvis anser Kungl. styrelsen intet hinder möta för en anordning sådan som den, att S. av *sjukhusets* medel erhåller viss ersättning för varje av honom behandlad patient, som icke tillhör sjukhusets område. Huruvida för genomförande härav ersättningen skulle utgå med lika belopp för varje vårdat sjukdomsfall, eller om härför bör fastställas en taxa för olika operationer, synes vara tämligen likgiltigt. Allt detta naturligtvis under förutsättning, att vederbörande beslutande anse någon dylik ersättningsform lämplig. Denna lämplighet synes emellertid Kungl. styrelsen något tvivelaktig, såsom i verkligheten innebärande åtminstone en inbjudan till läkaren att belägga sin avdelning så mycket som möjligt med fall, hemmahörande utom sjukhusdistriktet.”

Beträffande debiteringen av sagda tilläggsavgift tillämpas försöksvis i praxis följande grundtaxa:

Å *allmän sal*: 2 kronor 50 öre per dag och patient, dock högst 100 kronor.

Å *halvenskilt rum*: 5 kronor per dag och patient, dock högst 200 kronor.

Å *helenskilt rum*: 10 kronor per dag och patient, dock högst 400 kronor.

Som i varje särskilt fall hänsyn tages till patienten underkastad behandling, dennes ekonomiska ställning och andra omständigheter göras avvikelser från nämnda grundtaxa såväl nedåt som uppåt, dock i senare fallet ej större, än att tilläggsavgiften ej i något fall överstiger maximibeloppet.

Såväl debitering som likvidering ombestyras genom sjukhuskontoret, varvid, så vitt den betalningsskyldige skulle finna den debiterade tilläggsavgiften överstiga sin betalningsförmåga eller på annat sätt finna den oskäligen, denne hänvisas till hälsovårdsnämndens andra avdelning i och för anförande av klagomål.

Av helt naturliga skäl debiteras flera kategorier patienter, eljest under beslutet fallande, ej någon tilläggsavgift, exempelvis den som vårdas å frisäng eller i övrigt åtnjuter fri sjukhusvård vare sig på grund av medellöshet, såsom förut nämnts, eller av annan orsak, hos privatperson härstädes anställda tjänare m. fl.

Tab. 1. Antal sjukplatser, intagna, döda samt underhållsdagar, fördelade efter olika avdelningar vid Göteborgs stads sjukhus år 1923.

	Ordinarie antal sjukplatser vid årets slut	Antal patienter under året		Antalet underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade per dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägst antalet vårdade någon dag under året	Medellängd av sjukhusvistelsen, dagar
		intagna	döda					
Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset . . .	533	5,918	303	154,358	422	473	347	26
Medicinska avdelningen	186	1,936	147	55,271	151	177	114	28
Kirurgiska	204	2,713	120	56,210	154	178	122	20
Avdelningen för tuberkulos	55	209	25	16,340	44	51	41	78
" " ögonsjukdomar	16	262	1	5,250	14	24	6	20
" " öronsjukdomar	32	726	7	8,846	24	33	16	12
" " konvalescenter	40	681	3	12,441	34	51	6	18
Holtermanska sjukhuset	144	969	4	29,433	80	107	61	30
Avdelningen för hudsjuka	18	360	4	4,901	13	21	7	14
" " veneriskt sjuka	126	609	—	24,532	67	87	50	40
Göteborgs barnsjukhus	300	2,467	136	87,960	241	270	198	36
Medicinska avdelningen	149	1,140	99	42,040	115	134	94	37
Kirurgiska	151	1,327	37	45,920	126	147	93	35
Göteborgs barnbördshus	96	3,412	9	30,931	85	112	57	9
Barn	—	2,663	46	—	—	—	—	—
Majornas sjukhus	26	119	15	6,326	17	25	11	53
Sjukvårdsanstalten å Källtorp	190	296	27	65,297	179	191	168	221
Hemmet för lungotsjuka	46	91	31	14,128	39	51	24	155
Göteborgs epidemisjukhus	252	799	68	20,983	58	88	33	26
Oscar och Maria Ekmans sjukhus	50	466	25	12,270	34	43	18	26

1) Dessutom 273 underhållsdagar för friska personer, som åtföljt sjuka.

Tab. 2. Antal sjukplatser, intagna samt underhållsdagar, fördelade efter olika betalningsklasser, vid Göteborgs stads sjukhus år 1923.

	Dagavgift kr.	Ordinarie antal sjukplatser vid årets slut	Antal intagna patienter under året	Antal underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägst antal vårdade någon dag under året	Medeltal av sjukhusvistelsen, dagar
Sahlgrenska sjukhuset: enskilt rum	18:—	10	40	405	7	14	—	17
	12:—		107	2,157				
	halvenskilt rum	44	215	2,958	32	45	25	19
	8:50		391	8,872				
	allmänt rum ..	479	1,083	19,709	383	432	314	23
	7:50		2,449	51,139				
	2:50		587	13,126				
2:—	77		5,417					
1:50	1,709		50,575					
ingen								
Holtermanska sjukh.: enskilt rum	16:—	2	—	—	—	—	—	—
	10:—		—	—				
	halvenskilt rum ..	2	2	6	0,3	2	—	8,7
	8:—		13	125				
	allmänt rum	140	64	723	80	107	60	31
	7:50		140	1,851				
	2:50		11	164				
2:—	739		26,564					
ingen								
Barnsjukhuse	enskilt rum	5	60	499	3,2	8	—	13
	9:—		31	654				
	halvenskilt rum	4	18	359	1,4	4	—	17
	10:—		11	132				
	allmänt rum	291	287	7,431	236	263	190	37
	6:—		1,171	25,102				
	2:—		18	6,633				
1:—	759		45,931					
vårdarinna	2:50	112	1,219					
Barnbördshuset: enskilt rum	18:—	17	64	580	9	18	3	9,7
	12:—		281	2,778				
	allmänt rum	79	592	5,433	76	100	57	9
	7:50		2,102	18,189				
	2:75		373	3,951				
ingen								
Majornas sjukhus: allmänt rum	7:50	26	5	102	17	25	11	53
	2:50		29	1,321				
	2:—		12	534				
	1:25		3	244				
	1:—		4	237				
	ingen		70	3,888				
Sjukv.-anst. å Kålltorp: halvenskilt rum	5:—	178	40	2,410	6,6	15	2	60
	1:—		79	15,219				
	ingen		177	47,668				
allmänt rum ..				172	178	163	246	

	Dagavgift kr.	Ordinarie antal sjukplatser vid årets slut	Antal intagna patienter under året	Antal underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägst antalet vårdade någon dag under året	Medellängd av sjukhusvistelsen, dagar
Hemmet för lungotssjuka: allmänt rum	7: 50 1: — —: 50 ingen	46	1 21 5 64	9 1,626 266 12,227	39	51	24	155
Epidemisjukhuset: enskilt rum	18: — 11: —	6	— 1	— 1	0,003	1	—	1
halvenskilt rum	12: — 7: —	14	6 14	48 390	1,2	4	—	22
allmänt rum	7: 50 2: 50 2: — 1: — —: 50 ingen	232	53 1 10 23 3 688	717 9 125 1,192 165 18,336	56	79	33	26
Ekmanska sjukhuset: enskilt rum	18: — 12: —	2	7 24	59 541	1,6	5	—	19
halvenskilt rum	12: — 8: 50	8	16 34	403 654	2,9	7	—	21
allmänt rum	7: 50 2: 50 2: — ingen	40	51 198 36 100	858 5,038 918 3,799	29	38	15	28

Tab. 3. Inkomster vid Göteborgs

	Sahlgrenska sjukhuset		Holtermanska sjukhuset		Barnsjukhuset		Barnbördshuset	
	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	%
1. Patient- och poliklinikavgifter	471,015: 61	38,5	9,499: 75	6,6	122,476: 40	24,1	134,543: 25	52,2
2. Anslag av landsting	—	—	36,000: —	25,1	—	—	—	—
3. " " kommun	688,627: 71	56,3	95,601: 83	66,7	366,788: 39	72,0	115,801: 68	44,9
4. " " staten	13,546: 50	1,1	—	—	—	—	7,500: —	2,9
5. Ersättning av staten för främmande undersåtar etc., från annat sjukvårdsområde, pensionsstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, livförsäkringsbolag etc.	1,537: 25	0,1	2,336: 75	1,6	—	—	—	—
6. Avkastning av donationer, använd under året för sjukhusets ändamål	37,765: 03	3,1	—	—	20,000: —	3,9	—	—
7. Hyror och arrenden, nettoinkomst från lantgård, trädgård, stall, svingård etc.	10,928: 14	0,9	—	—	—	—	—	—
8. Övriga inkomster	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1,223,420: 24	100,0	143,438: 33	100,0	509,264: 79	100,0	257,844: 93	100,0

stads sjukhus år 1923.

	Majornas sjukhus		Sjukvårdsanst. å Källtorp		Hemmet för lungotsotssjuka		Epidemi-sjukhuset		Ekmanska sjukhuset		Summa	
	Kronor	i %	Kronor	%	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	%
I. Avdelningar (i öfrigt se tabell 1)	5,341: 90	9,6	28,155: 50	8,4	1,826: 50	1,9	10,241: 50	3,3	38,815: —	36,1	821,915: 41	27,0
II. Förbrukningsartiklar (ekonomiska)	49,892: 04	89,6	170,746: 41	50,8	61,718: 18	63,3	264,229: 73	85,6	68,050: 60	63,4	1,881,456: 57	61,9
III. Förbrukningsartiklar (ekonomiska)	—	—	124,570: —	37,0	29,974: —	30,8	29,458: —	9,5	—	—	205,048: 50	6,7
IV. Ej förbrukningsartiklar (ekonomiska)	430: —	0,8	9,233: 76	2,7	3,940: 60	4,0	—	—	—	—	17,478: 36	0,6
V. Ej förbrukningsartiklar (ekonomiska)	—	—	—	—	—	—	—	—	581: —	0,5	58,346: 03	1,9
VI. Ej förbrukningsartiklar (ekonomiska)	—	—	3,724: 03	1,1	—	—	—	—	—	—	14,652: 17	0,5
VII. Ej förbrukningsartiklar (ekonomiska)	—	—	—	—	—	—	5,000: —	1,6	—	—	5,000: —	0,2
Summa	55,663: 94	100,0	336,429: 70	100,0	97,459: 28	100,0	308,929: 23	100,0	107,446: 60	100,0	3,039,897: 04	100,0

*) Ej tillräckligt förklarade inkomster för försäkringsanstalten, sjukhuset och stads sjukhuset.
 **) Ej tillräckligt förklarade inkomster för försäkringsanstalten, sjukhuset och stads sjukhuset.
 ***) Ej tillräckligt förklarade inkomster för försäkringsanstalten, sjukhuset och stads sjukhuset.

Tab. 4. Utgifter vid Göteborgs

	Sahlgrenska sjukhuset		Holtermanska sjukhuset		Barnsjukhuset		Barnbördshuset	
	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %
1. Avlöningar (i stat upptagna), vikariatersättningar, pensioner och pensionsavgifter	437,888: 34	35,8	58,530: 98	40,8	190,393: 52	37,4	98,953: 27	38,4
2. Extra biträdeshjäl, handräkning	31,235: 50	2,6	—	—	4,145: 60	0,8	—	—
3. Läke medel (för inre och yttre behandling)	37,899: 44	3,1	6,086: 51	4,2	25,224: 28	4,9	6,906: 61	2,7
4. Förbandsartiklar (samtl. för sår använda förbrukningsartiklar), bandage	31,197: 81	2,5	837: 45	0,6	6,176: 29	1,2	8,955: 71	3,5
5. Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. d.	7,620: 05	0,6	450: 08	0,3	1,535: 22	0,3	956: 49	0,4
6. Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar	36,577: 42	3,0	1,726: 10	1,2	5,973: 38	1,2	1,500: —	0,6
7. Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial ¹⁾	92,200: 65	7,5	3,170: 58	2,2	26,453: 50	5,2	16,226: 37	6,3
8. Patienters utspisning ²⁾ } Personalens kosthåll }	249,248: 89	20,4	34,530: 55	24,1	140,933: 95	27,7	58,663: 41	22,7
9. Värme och lyse samt hithörande förbrukningsartiklar	80,413: 33	6,6	17,261: 20	12,0	44,827: 69	8,8	27,494: 18	10,7
10. Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsartiklar	42,909: 67	3,5	7,230: 56	5,1	17,804: 64	3,5	14,582: 18	5,6
11. Förbrukningsartiklar inom ekonomin, ej å andra titlar förda	34,593: 87	2,8	624: 42	0,4	—	—	960: 91	0,4
12. Fastigheters (där även gårds, parks och vägars) underhåll, mindre reparationer	78,241: 34	6,4	8,804: 69	6,1	16,150: 78	3,2	13,993: 44	5,4
13. Ny-, till- och ombyggnader, ävensom större reparationer å särskilt anslag	23,015: 23	1,9	506: 26	0,4	13,919: 51	2,7	—	—
14. Diverse utgifter ³⁾	40,378: 70	3,3	3,678: 95	2,6	15,726: 43	3,1	8,652: 36	3,3
Summa	1,223,420: 24	100,0	143,438: 33	100,0	509,264: 79	100,0	257,844: 93	100,0

1) Enligt Kungl. Medicinalstyrelsens formulär har här avdragits inkomst för försålda, utgallrade persedlar, skrot o. d.
 2) " " " " " " " " från köket samt avgifter av friska personer, som åtföljt de sjuka
 3) Skriv- och tryckningskostnader, telefonavgifter, förselkostnader, avskrivna patientavgifter m. m.

stads sjukhus år 1923.

Majornas sjukhus		Sjukvårdsanst. å Källtorp		Hemmet för lungots sjuka		Epidemi-sjukhuset		Ekmanska sjukhuset		Summa	
Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %
27,125: 44	48,8	113,578: 67	33,8	27,433: 15	28,1	128,687: 22	41,6	41,079: 70	38,2	1,123,670: 29	37,0
252: —	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	35,633: 10	1,2
1,934: 10	3,5	4,388: 74	1,3	3,385: 33	3,5	5,007: 55	1,6	1,850: 54	1,7	92,683: 10	3,1
359: 24	0,6	984: 75	0,3	131: 90	0,1	2,394: 94	0,8	1,720: 55	1,6	52,758: 64	1,7
181: 27	0,3	543: 50	0,2	471: 85	0,5	1,336: 25	0,4	500: 55	0,5	13,595: 26	0,4
503: 62	0,9	9,431: 48	2,8	617: 55	0,6	1,770: 45	0,6	876: 27	0,8	58,976: 27	1,9
2,603: 62	4,7	19,944: 36	5,9	9,362: 39	9,6	15,369: 41	5,0	4,193: 62	3,9	189,524: 50	6,2
10,934: 32	19,7	114,786: 99	34,1	23,933: 85	24,6	51,148: 09	16,6	25,983: 29	24,2	710,163: 34	23,4
3,857: 41	6,9	29,093: 42	8,7	9,624: 43	9,9	43,278: 37	14,0	12,764: 95	11,9	268,614: 98	8,8
3,732: 18	6,7	11,210: 44	3,3	4,105: 30	4,2	5,855: 63	1,9	4,259: 01	4,0	111,689: 61	3,7
19: 48	—	2,148: 26	0,6	431: 13	0,4	285: 57	0,1	519: 71	0,5	39,583: 35	1,3
2,921: 69	5,2	23,452: 76	7,0	4,112: 19	4,2	28,526: 49	9,2	10,663: 07	9,9	186,866: 45	6,2
—	—	—	—	12,329: 73	12,7	11,050: —	3,6	—	—	60,820: 75	2,0
1,239: 57	2,2	6,866: 33	2,0	1,520: 48	1,6	14,219: 26	4,6	3,035: 34	2,8	95,317: 40	3,1
55,663: 94	100,0	336,429: 70	100,0	97,459: 28	100,0	308,929: 23	100,0	107,446: 60	100,0	3,039,897: 04	100,0

Tab. 6. Tablå över sjukhusens uppvärmningskostnader m. m. år 1923.

	Kubikutrymme, som kräver uppvärmning				Kostnad för uppvärmning m. m.						
	Sjuksalar, dagrum, bostadsrum och badrum		Korridorer, trappor, förrådsrum och kök		Totalkostnad	Sjuksalar, dagrum, bostadsrum och badrum		Korridorer, trappor, förrådsrum och kök		Medelkostnad	
	Kbm.	%	Kbm.	%	Kr.	pr kbm.	% av totalkostnaden	pr kbm.	% av totalkostnaden	pr kbm.	pr patient och dag öre
Sahlgrenska sjukhuset ..	40,421	63,30	23,440	36,70	80,413	1:39	70	1:04	30	1:26	52,1
Holtermanska sjukhuset..	5,781	68,97	2,601	31,03	17,261	2:23	75	1:67	25	2:06	58,6
Barnsjukhuset	13,202	57,63	9,708	42,37	44,828	2:19	64	1:64	36	1:96	51,0
Barnbördshuset	8,365	50,84	8,088	49,16	27,494	1:90	58	1:43	42	1:67	88,9
Majornas sjukhus.....	704	65,73	367	34,27	3,857	3:94	72	2:95	28	3:60	61,0
Sjukvårdsanstalten å Kålltorp.....	9,816	59,28	6,743	40,72	29,093	1:96	66	1:47	34	1:76	44,6
Hemmet för lungotssjuka	1,728	63,27	1,003	36,73	9,624	3:88	70	2:91	30	3:52	68,1
Epidemisjukhuset.....	14,165	65,85	7,345	34,15	43,278	2:20	72	1:65	28	2:01	203,6
Ekmanska sjukhuset	3,881	57,05	2,922	42,95	12,765	2:10	64	1:58	36	1:88	104,0

Kostnaden för uppvärmning av korridorer etc. är beräknad 25 % lägre än motsvarande kostnad för sjuksalar etc.

Tab. 7. Uppgift på antalet befattningshavare vid Göteborgs stads sjukhus år 1923.

	Allm. o. Sahlgrenska sjukhuset	Holtermanska sjukhuset	Barnsjukhuset	Barnbördshuset	Majornas sjukhus	Sjukvårdsanst. å Källtorp	Hemmet för lungotsotssjuka	Epidemisjukhuset	Ekmaniska sjukhuset
Överläkare	2	1	2	1	—	1	—	1	—
Läkare och amanuenser	12	1	3	2	1	1	1	1	—
Prosektor	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Biträde åt prosektor	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Föreståndarinnor o. översköterskor	1	—	1	1	1	—	1	—	—
Biträdande föreståndarinna	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Husmödrar	1	—	—	1	—	1	—	1	—
Operationssköterskor	5	—	1	1	—	—	—	—	1
Sköterskor	28	4	14	3	2	8	3	8	2
Undersköterskor och sköterskebiträden	36	6	20	—	3	18	2	19	6
Biträden vid ljusbehandling	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Fotografibiträde	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Barnmorskor	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Sjukgymnaster	2	—	1	—	1	—	—	—	1
Narkotisos	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ammor	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Kommissarier och sysslomän	1	1	1	1 ¹⁾	1	1 ²⁾	1 ²⁾	1 ¹⁾	1
Kontorsskrivare och skrivbiträden	3	—	2	—	—	1	1	2	—
Predikanter	1	1	—	1	1	1	1	—	1
Organister	1	—	—	—	—	1	—	—	—
Köksföreståndarinnor	1	1	1	1	—	1	—	1	1
Kokerskor	7	—	4	2	1	2	2	1	1
Köksbiträden och servererskor	16	4	12	6	2	13	2	7	2
Tvättföreståndarinnor	1	—	1	1	—	1	—	1	1
Tvättbiträden	12	3	9	7	—	6	2	4	2
Strykerskor	2	—	—	—	—	1	—	1	—
Föreståndarinnor för syavdelning	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Sömmerskor	2	—	2	1	—	1	—	1	1
Baderskor	4	1	—	—	—	2	—	—	—
Städerskor	50	—	16	13	—	—	1	3	—
Maskinister	2	1	1	1	—	1	—	1	1
Eldare	6	1	4	3	—	2	—	3	1
Vaktmästare och gårdskarlar	17	1	3	1	1	3	1	6	2
Trädgårdsmästare	1	—	—	—	—	1	—	—	—
Portvakter	2	1	1	1	—	1	—	2	—
Telefonister	2	—	—	—	—	1	—	—	1
Korridorvakter och garderobiärer	1	—	—	2	—	—	—	—	—
Snickare	2	—	1	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Gemensam för Barnbördshuset och Epidemisjukhuset.

²⁾ " " Sjukvårdsanstalten å Källtorp och Hemmet för lungotsotssjuka.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

Å *medicinska* och *kirurgiska* avdelningarna år 1923 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.			
	Intagna		Döda		Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
<i>I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.</i>								
Spina bifida	—	1	—	—	—	—	—	—
Situs inversus org.	1	—	—	—	—	—	—	—
Retentio testis	—	—	—	—	3	—	—	—
Luxatio coxae congenita	—	—	—	—	—	1	—	—
Phimosis	—	—	—	—	3	—	—	—
Cysta branchiogen. colli	—	—	—	—	1	1	—	—
„ sacralis	—	—	—	—	3	8	—	—
<i>II. Alderdomssjukdomar.</i>								
7 Gangræna senilis	—	1	—	—	6	6	—	1
<i>III. Havandeskaps- och förlossnings- sjukdomar.</i>								
8 Abortus	—	—	—	—	—	7	—	—
10 Graviditas extrauterina	—	2	—	—	—	11	—	—
11 Hyperemesis gravidarum	—	3	—	—	—	—	—	—
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra pa- rasitära sjukdomar.</i>								
21 Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone	12	8	4	—	76	40	2	1
22 Erysipelas	9	27	—	1	3	1	—	—
24 Diphtheria	—	1	—	—	—	1	—	—
25 Morbilli	—	—	—	—	1	—	—	—
29 Influenza epidemica	2	1	—	—	1	—	—	—
33 Typhus abdominalis	3	3	—	1	—	—	—	—
34 Paratyphus	—	2	—	—	—	—	—	—
40 Meningitis cerebrospinalis epidemica..	—	1	—	1	—	—	—	—
41 Tetanus	—	1	—	1	—	2	—	1
42 Tuberculosis:	38	47	3	3	5	71	1	2
„ pulmonum, laryngis	32	39	—	—	4	4	1	—
„ cerebri, meningitis tuberc.	—	2	—	1	—	1	—	—
„ ossium et articularum ..	3	2	1	—	20	22	—	—
„ lymphoglandularum	3	3	—	—	5	27	—	—
„ renum	1	4	—	—	4	4	—	—
„ urogenitalis	—	—	—	—	16	4	—	—
„ cutis	—	—	—	—	1	—	—	—
„ miliaris	3	3	2	2	—	—	—	—
„ organorum aliorum	—	—	—	—	5	9	—	2
44 Syphilis hereditaria	—	1	—	—	—	—	—	—
„ acquisita	32	27	1	1	5	4	—	—
„ Därav primaria	1	1	—	—	—	1	—	—
46 Gonorrhœa	6	7	—	—	—	—	—	—
Urethritis gonorrhœica acuta	5	—	—	—	1	—	—	—
Cystitis gonorrhœica	—	—	—	—	1	—	—	—
• Epididymitis „	1	—	—	—	5	—	—	—

	Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.				
		Intagna		Döda		Intagna		Döda		
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
	Strictura urethræ gonorrhœica	1	—	—	—	22	—	—	—	
	Kolpitis, Vulvitis, Bartholin. gon. . .	—	—	—	—	—	1	—	—	
	Endometritis, Salpingit., Peritonit. gon.	—	—	—	—	—	8	—	—	
	Rheumatismus gon.	4	7	—	—	1	8	—	—	
47	Actinomycosis	—	1	—	—	—	1	—	—	
51	Malaria	11	—	—	—	—	—	—	—	
55	Tænia (Cysticercus) Bothriocephalus ..	2	11	—	—	—	—	—	—	
57	Febris, Febricula	3	9	—	—	—	—	—	—	
	Granuloma Sternberg	1	—	1	—	—	—	—	—	
	Filaria Bancrofti	—	1	—	—	—	—	—	—	
	<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>									
58	Anæmia	3	11	—	2	—	—	—	—	
59	Anæmia perniciosa progressiva	1	8	1	4	—	—	—	—	
60	Leuchæmia	4	3	1	1	1	—	1	—	
61	Pseudoleuchæmia									
62	Chlorosis	—	3	—	—	—	—	—	—	
63	Plethora vera. Polycythæmia	2	—	—	—	—	—	—	—	
66	Morbus Banti'	—	2	—	—	—	2	—	—	
	<i>VI. Ämnesomsättningssjukdomar.</i>									
67	Diathesis urica. Arthritis urica	2	—	—	—	—	—	—	—	
68	Diabetes mellitus	45	45	1	—	3	2	—	—	
69	Adipositas universalis	1	2	—	—	—	—	—	—	
	<i>VII. Kroniska förgiftningssjukdomar.</i>									
71	Alcoholismus chronicus	14	—	—	—	1	—	—	—	
73	Morphinismus „	1	1	—	—	—	—	—	—	
78	Cocainismus	1	—	—	—	—	—	—	—	
	<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>									
79	Hæmorrhagia meningum cerebri	3	2	1	—	—	—	—	—	
80	Meningitis cerebri. Meningitis cerebro-spinalis	2	3	—	1	—	—	—	—	
82	Hæmorrhagia, thrombosis, embolia cerebri. Emollitio cerebri	21	27	7	4	—	1	—	1	
83	Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli	27	27	1	7	—	—	—	—	
85	Paraplegia	1	1	—	—	—	—	—	—	
88	Myelitis	1	2	—	—	—	—	—	—	
89	Tabes dorsalis	4	1	—	—	—	—	—	—	
90	Sclerosis cerebro-spinalis disseminata..	1	5	—	—	—	—	—	—	
92	Sclerosis amyotrophica lateralis	—	—	—	—	1	—	—	—	
94	Neuritis. Neuralgia trigemini	46	30	—	1	6	3	—	—	
	„ ischiadica	—	—	—	—	1	—	—	—	
96	Myotonia congenita	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Myasthenia	—	2	—	—	—	—	—	—	
	Chorea	1	3	—	—	—	—	—	—	
98	Epilepsia	18	7	—	—	1	—	—	—	
99	Hysteria	1	8	—	—	—	3	—	—	
100	Neurasthenia	50	61	—	—	4	13	—	—	

	Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>									
103	Amentia	—	—	—	—	1	—	—	—
107	Dementia paralytica	1	1	—	—	—	—	—	—
109	Psychosis	8	9	—	—	—	—	—	—
110	Imbecillitas	1	2	—	—	—	—	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>									
111	Pericarditis	6	3	1	—	—	—	—	—
112	Endocarditis acuta	9	5	5	2	—	—	—	—
	Myocarditis acuta	5	3	2	2	1	1	1	—
113	Endocarditis chronica. Vitium org. cor- dis	26	64	1	2	1	9	—	2
	Myocarditis chronica. Cardiosclerosis Cor adiposum	39	26	5	4	—	—	—	—
115	Arteriosclerosis, Atheromatosis	8	7	—	—	—	—	—	—
	Atherosclerosis, Endarteriitis	—	5	—	—	1	9	—	—
116	Phlebitis	2	2	—	2	—	—	—	—
117	Aneurysma	5	2	—	—	44	25	—	—
118	Varix	—	—	—	—	10	—	—	—
	Varicocele	8	17	1	2	5	11	1	2
119	Thrombosis, Embolia	1	—	—	—	—	—	—	—
120	Tachycardia paroxysmalis	—	—	—	—	48	19	—	—
	Tumores hæmorrhoidales	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>									
125	Laryngitis	2	3	—	—	—	—	—	—
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta....	21	19	—	—	—	2	—	—
129	Tracheitis chronica. Bronchitis chron.	3	9	—	—	—	—	—	—
130	Bronchiectasia	10	1	—	—	—	—	—	—
131	Asthma bronchiale	13	3	—	—	—	—	—	—
132	Hæmorrhagia pulmonum	3	1	—	—	—	—	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	43	21	6	6	1	3	—	—
	Bronchopneumonia acuta	31	30	1	1	1	2	—	—
135	Pneumonia fibroplastica chronica ...	4	3	—	—	—	—	—	—
136	Abscessus pulmonum	8	1	—	—	1	—	1	—
137	Gangræna pulmonum	2	—	1	—	—	—	—	—
138	Emphysema alveolare pulmonum ...	4	1	—	—	—	—	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleurae	49	47	—	—	10	14	1	1
141	Pneumotorax	3	1	1	—	—	1	—	—
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>									
143	Stomatitis. Noma	—	3	—	—	—	—	—	—
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris Pharyngitis acuta	8	7	—	—	—	1	—	—
146	Hypertrophia tonsillarum. Pharyn- gitis hyperplastica	1	2	—	—	—	—	—	—
148	Glossitis	—	—	—	—	2	—	—	—
149	Sialolithiasis	—	—	—	—	1	—	—	—
150	Stenosis oesophagi	3	—	1	—	—	—	—	—
151	Ectasia oesophagi. Diverticulum oeso- phagi	—	—	—	—	1	—	1	—
153	Gastritis acuta	—	—	—	—	2	3	—	—
	Enterocolitis acuta. Proctitis acuta ..	20	16	1	4	1	2	—	—

	Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.				
		Intagna		Döda		Intagna		Döda		
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
154	Gastritis chronica	18	23	—	—	1	2	—	—	
155	Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	104	53	3	—	38	19	6	1	
156	Dilatatio ventriculi. Gastroptosis	—	1	—	—	—	—	—	—	
157	Neurosis ventriculi	19	20	—	—	2	1	—	—	
158	Enterocolitis chronica. Obstipatio ..	19	22	—	—	10	5	—	—	
	Proctitis chronica	1	—	—	—	2	2	—	—	
	Fissura. Contractura. Fistula ani	—	—	—	—	8	3	—	—	
159	Appendicitis	2	1	—	—	179	174	8	3	
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	—	—	—	—	4	9	1	4	
161	Hernia	—	1	—	—	123	56	—	1	
163	Hepatitis acuta. Abscessus hepatis ..	1	—	—	—	—	—	—	—	
165	Hepatitis chronica. Cirrhosis hepatis..	7	2	2	—	—	—	—	—	
166	Cholecystitis. Cholangitis	8	3	—	—	27	70	5	4	
167	Cholelithiasis	3	11	—	—					
168	Icterus. Icterus catarrhalis	16	11	—	—	—	—	—	—	
169	Pancreatitis acuta	—	—	—	—	1	2	—	1	
171	Peritonitis acuta	1	1	—	1	—	—	—	—	
	Peritonitis chronica	—	—	—	—	4	8	—	—	
	<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>									
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	15	20	—	—	1	4	—	—	
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brighti	46	42	6	4	2	1	—	—	
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	12	33	1	1	20	32	3	2	
176	Pyonephrosis	—	1	—	—	1	—	—	—	
177	Nephrolithiasis	7	3	—	—	29	14	—	—	
178	Hydronephrosis	—	1	—	—	—	—	—	—	
179	Ren mobilis	—	—	—	—	1	3	—	—	
180	Cystitis	4	13	—	—	3	17	—	—	
181	Lithiasis vesicae	1	—	—	—	2	—	—	—	
184	Albuminura orthostatica	5	1	—	—	—	—	—	—	
	<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>									
	<i>A. Manliga könsorganen.</i>									
185	Hypertrophia prostatae	7	—	—	—	52	—	4	—	
186	Prostatitis. Abscessus prostatae	—	—	—	—	3	—	—	—	
187	Orchitis. Epididymitis	—	—	—	—	6	—	—	—	
188	Phimosi. Paraphimosi	—	—	—	—	6	—	—	—	
189	Hydro- et spermatocele testis	—	—	—	—	18	—	—	—	
	<i>B. Kvinnliga könsorganen.</i>									
190	Prolapsus vaginæ et uteri	—	—	—	—	—	5	—	—	
192	Vulvitis. Vaginitis	—	1	—	—	—	1	—	—	
193	Endometritis	—	—	—	—	—	19	—	—	
194	Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis ..	—	6	—	—	—	95	—	—	
195	Parametritis	—	2	—	—	—	1	—	—	
196	Amenorrhœa. Dysmenorrhœa. Menorrhagia	—	—	—	—	—	7	—	—	
199	Mastitis	—	—	—	—	—	13	—	—	

	Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
	<i>XV. Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>								
202	Myitis. Rheumatismus musculorum ..	27	11	—	—	2	4	—	—
203	Tendovaginitis	—	—	—	—	3	1	—	—
204	Bursitis. Hygroma	1	2	—	—	9	6	—	—
205	Synovitis. Arthritis	1	2	—	—	16	13	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	31	72	—	—	3	3	—	—
207	Polyarthritis rheumatica chronica	14	20	—	—	5	3	—	—
208	Arthritis deformans	17	4	—	—	9	—	—	—
210	Pseudoarthritis	—	—	—	—	2	—	—	—
211	Corpus liberum in articulo	—	—	—	—	2	—	—	—
212	Pes planus	2	2	—	—	—	—	—	—
	Deformatio digiti	—	—	—	—	9	8	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis....	1	1	—	—	24	16	1	—
	<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>								
217	Erythema multiforme et nodosum	—	21	—	—	—	—	—	—
218	Urticaria	—	1	—	—	1	—	—	—
221	Zoster	3	2	—	—	—	—	—	—
222	Eczema	2	—	—	—	3	1	—	—
223	Psoriasis	1	—	—	—	—	—	—	—
227	Ulcus varicosum cruris	1	1	—	—	7	32	—	—
231	Furunculosis. Furunculus	—	—	—	—	2	1	—	—
232	Çarbunculus	—	—	—	—	4	1	—	—
233	Gangræna	—	—	—	—	3	3	—	—
	Gangræna diabet.	2	2	—	—	—	—	—	—
	Gangræna neurot. mult.	—	1	—	1	—	—	—	—
	Sclerodermia	—	1	—	—	—	—	—	—
	<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>								
241	Morbi meatus auditorii externi	—	1	—	—	—	—	—	—
243	Otitis media catarrhalis	} 2	3	—	—	—	—	—	—
	Otitis media purulenta								
	Cholesteatoma	1	—	—	—	—	—	—	—
247	Morbus Menièri	2	—	—	—	—	—	—	—
	<i>XVIII. Ögonsjukdomar.</i>								
273	Iritis, iridocyclitis	—	1	—	—	—	—	—	—
287	Amotio retinæ	—	1	—	—	—	—	—	—
	<i>XIX. Svulster.</i>								
301	Fibroma	1	—	—	—	4	12	—	—
302	Lipoma	—	—	—	—	3	2	—	—
305	Myxoma	—	—	—	—	—	1	—	—
306	Angioma	—	—	—	—	3	1	—	—
307	Myoma	—	—	—	—	1	16	—	—
308	Ganglioneuroma	—	—	—	—	—	3	—	—
309	Glioma	—	—	—	—	—	1	—	1
313	Papilloma	—	2	—	—	—	3	—	—
314	Adenoma. Kystadenoma	1	3	—	—	—	11	—	—
315	Sarcoma	4	4	4	1	6	9	1	—
316	Carcinoma	29	14	5	4	48	70	16	12

Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.			
	Intagna		Döda		Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Carcinoma ventriculi	19	6	2	1	23	11	4	3
„ genitalium	—	2	—	2	1	15	1	2
„ mammae	—	1	—	—	2	17	1	1
„ organorum aliorum	10	5	3	1	22	27	10	6
317 Endothelioma pleurae	—	1	—	1	—	—	—	—
318 Blastoma teratoides	—	—	—	—	—	6	—	—
319 Hypernephroma	1	3	1	2	2	3	—	1
Tumor cerebri	6	9	4	3	—	—	—	—
Struma	—	—	—	—	—	6	—	—
„ maligna	—	—	—	—	—	3	—	1
XX. Andra sjukdomar.								
321 Acromegalia	1	1	—	—	—	—	—	—
322 Myxoedema. Cachexia thyreopriva. Hypothyreosis	—	3	—	—	—	—	—	—
323 Morbus Basedowi. Hyperthyreosis ..	—	10	—	—	—	19	—	3
324 Morbus Addisoni	1	2	1	2	—	—	—	—
325 Paralysis agitans	1	—	—	—	—	—	—	—

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *kirurgiska* avdelning för år 1923
angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna
patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn		Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	död	
1. Hjärnan och huvudskålen.					
Meningitis tuberculosa	1	Subtemporal trepanation	—	—	1 2664.
Otitis med. ac. c. mastoidit. + Thrombosis sin. transv.	1	Osteoplastisk trepanation en- ligt Krause	—	—	1 1527. Myocarditis.
Vulnus contus. capillitii	8	Sutur	8	—	
Fractura cranii + Laceratio cerebri	1	Extraktion av benbitar + E nukleation av öga	1	—	
Do	1	Extraktion av benbitar	1	—	
Impressio oss. parietal. + Contusio cerebri	1	Upplyftning av benbitar	1	—	
Fractura cranii c. hæmatoma subdurale	1	Osteoplastisk trepanation en- ligt Krause	1	—	
Vulnus sclopetor. capitis	1	Extraktion av kula	1	—	
5. Ansiktet, munhålan och svalget.					
Vulnus penetrans orbitæ et cav. nasi	1	Sutur. Dränage	1	—	
Ulcus perf. luet. palatini sa- nat. c. defect.	1	Palatorafi	1	—	
Ulcus röntgenol.	1	Utbränning med diatermi	1	—	
Carbunculus lab. oris	2	Incision	2	—	
Periostit. alveolar. suppur.	4	Incision	4	—	
Do	2	Tandextraktion	2	—	
Osteitis mandibulæ	1	Incision. Utskrapning	1	—	
Glossitis ac.	1	Incision	1	—	
Parotitis suppurat.	3	Incision	3	—	
Angina Ludowici	1	Incision. Tracheotomi	1	—	
Neuralgia n. trigemini	7	Alkoholinjektion	7	—	
Fractura mandibulæ	2	Reposition. Fixation	2	—	
Cysta mandibulæ	1	Exstirpation	1	—	
Cysta rad. dent. infect.	1	Utrymning	1	—	
Carcinoma maxillæ	1	Överkäksresektion	1	—	
Carcinoma linguæ	1	Exstirpation av tunghalva + Plastik	1	—	
6. Halsen, larynx, trachea o. oesophagus.					
Vulnus incis. colli	1	Sutur	1	—	
Cysta colli	2	Exstirpation	2	—	
Lymphoma colli sarcomat.	2	Exstirpation	2	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Lymphoma colli tbc.	12	Exstirpation	12	—	—	
D:o	6	Incision. Utskrapning	6	—	—	
Lymphomata colli luet.	1	Exstirpation	1	—	—	
Lymphomata chron. colli ..	1	Exstirpation	1	—	—	
Lymphomata colli supp.	6	Incision	6	—	—	
Phlegmone et abscess. colli..	4	Incision	4	—	—	
Abscessus tbc. retropharyngealis	1	Tömning. Utskrapning av granulationer	1	—	—	
Carcinoma hypopharyngis ..	1	Gastrostomi enl. <i>Kader</i>	—	—	1	300.
Tumor pharyngis	1	D:o	1	—	—	
Carcinoma oesophagi	2	D:o	2	—	—	
Strictura oesophagi c. vulnere perforanti oesophagi	1	D:o	—	—	1	2369, Empyema plerae + Pericarditis purul.
<i>7. Sköldkörteln, parathyreoidea och thymus.</i>						
Struma colloides	1	Ensidig thyreoidektomi + exstirpation av isthmus	1	—	—	
Struma cystica	3	Enukleation	3	—	—	
Struma maligna	1	Punktion	—	—	1	732.
D:o	1	Tracheostomia sup.	—	1	—	
Struma tuberculosa	1	Utskrapning	1	—	—	
Struma Basedowi	8	Ensidig thyreoidektomi	7	—	1	600, Thymus persistens + pneumonia ac.
D:o	2	Ensidig thyreoidektomi + underbindning av andra sidans art. thyreoidea sup...	2	—	—	
D:o	3	Dubbelsidig underbindning av art. thyreoidea sup.	3	—	—	
<i>8. Thoraxväggen och thorax.</i>						
Chondritis tbc. costæ	1	Revbensresektion	1	—	—	
Chondritis tbc. costæ c. abscess.	1	Revbensresektion. Exstirpation av mamma	1	—	—	
Osteochondritis tbc. costæ ..	1	Tömning av abscess. Utskrapning av sekvester	1	—	—	
Periostitis tbc. costæ c. abscess.	1	Revbensresektion	1	—	—	
Abscessus tbc. thoracis	1	Punktion. Utsugning	1	—	—	
Osteitis costæ	1	Revbensresektion	1	—	—	
Hæmothorax	1	Punktion. Utsugning	1	—	—	
Empyema pleuræ	19	Revbensresektion. Pleurotomi. Dränage	16	—	3	34. Abscess. pulm. 1268. Tbc. pulm. c. cavern. 1753. Tbc. pulm. + Bronchiectasia rupt.
Empyema pleuræ	2	Thoracotomi. Dränage	2	—	—	
Empyema pleuræ c. fistula ..	2	Thoracoplastik	2	—	—	
D:o	1	Extraktion av dränrör	1	—	—	
Empyema tbc. pleuræ	1	Punktion. Utsugning	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Abscessus pulm.	1	Revbensresektion. Pleurotomi. Dränage	—	—	1	918.
Vulnus perfor. pleuræ	1	Sutur	1	—	—	
Vulnus sclopetor. thoracis ..	1	Excision av sår. Hudplastik	1	—	—	
9. Bröstkörteln.						
Mastitis ac. supp.	8	Incision. Dränage	8	—	—	
Mastitis cron.	1	Exstirpation	1	—	—	
Mastitis chron. c. abscess. ..	1	Punktion. Utsugning	1	—	—	
Abscessus mammæ	1	Provexcision	1	—	—	
Adenofibroma mammæ	4	Exstirpation	4	—	—	
D:o	1	Exstirpation med diatermi..	1	—	—	
Adenoma mammæ	2	Provexcision	2	—	—	
Tbc. mammæ	1	Radikaloperation enl. Halsted	1	—	—	
D:o	1	Kilexcision	1	—	—	
Carcinoma mammæ	7	Radikaloperation enl. Halsted	6	—	1	2227. Embolia art. pulm.
D:o	7	Excision med diatermi	6	—	1	850. Embolia art. pulm.
10. Rygggraden och ryggmärgen.						
Spondylitis tbc	2	Operation enl. Albee	2	—	—	
Spondylitis tbc. c. abscess. ..	2	Punktion. Utsugning. Jodformglycerin	2	—	—	
D:o	1	Incision. Uttömning	1	—	—	
Spondylarthritis servical.	1	Exstirpation av 2 proc. spinos.	1	—	—	
Fractura columnæ vertebræ..	2	Laminektomi	—	—	2	1588. 1791.
Tumor medullæ spinalis	3	Laminektomi	2	—	1	1182.
11. Levern och gallvägarna.						
Lues hepatis c. ascitide + Hernia	1	Exstirpation av bråcksäck. Tömning av ascites. Insugning av kalvartär	1	—	—	
Cholelithiasis c. cholecystit. ac. vel. chron.	27	Cholecystektomi. Dränage ..	26	—	1	218. Myocarditis fibr. + Nephrosclerosis
Cholecystitis ac. c. pericholecystit. suppurat.	1	Tömning och dränage av abscess	1	—	—	
Cholelithiasis c. lithiase duct. choledochi	3	Cholecystektomi. Choledocholithotomi. Dränage	2	—	1	2219. Degeneratio myocardi.
Cholelithiasis c. peritonitide biliar.	1	Cæcalfistel	—	—	1	1827.
Cholelithiasis	1	Cholecystostomi+choledochotomi + cholecystoduodenostomi. Dränage	1	—	—	
D:o	1	Cholecystendys + adherenslösning. Dränage	1	—	—	
D:o	1	Cholecystendys + choledochotomi. Dränage	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskreven			Anmärkningar	
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död		
Cholecystitis gangr. c. abscess. lithiase et ictero	1	Cholecystendys + Dränage av abscess	—	—	1	2165. Septichæmia.	
Cholecystitis chron.	1	Lösning av adherenser	1	—	—		
Fistula p. cholecystektomi ..	1	Debridering av fistel	1	—	—		
Empyema vesicæ felleæ + Abscessus subphren.	1	Dränage av subphrenisk abscess	1	—	—		
Cholelithiasis c. fistula ventriculo-vesicæ felleæ et lithiase duct. choledochi	1	Cholecystektomi. Slutning av mag-gallfistel. Choledocholithotomi. Dränage	—	—	1	21.	
Carcinoma vesicæ felleæ	1	Cholecystostomi	—	—	1	304.	
D:o	1	Provlaparotomi	—	—	1	311.	
Carcinoma ductus hepatis ..	1	Cholecystogastrostomi	—	—	1		
12. Pancreas.							
Pancreatitis ac. c. necros. strat. lipomatos.	2	Laparotomi. Dränage av pancreas. Cholecystostomi	2	—	—		
D:o	1	Provlaparotomi	—	—	1	1777, neg. fynd vid operation.	
Carcinoma pancreatis	3	Cholecystogastrostomi	3	—	—		
13. Mjälten.							
Ruptura lienis traumat. subcutan.	1	Splenektomi	1	—	—		
Morbus Banti	2	Splenektomi	2	—	—		
14. Magsäcken o. duodenum.							
Gastralgia	1	Provlaparotomi. Adherenslösning	1	—	—		
Ulcus ventriculi	11	G.-e. r. p.	8	—	3	346, Bronchopneumonia, 863,	
D:o	1	G.-e. r. a.	1	—	—	Embolia art. pulm. 2136,	
D:o	3	G.-e. a. a. + E.-a.	3	—	—	Bronchopneumonia.	
D:o bisacat. ..	1	G.-e. a. a. + E.-a.	1	—	—		
D:o D:o	1	Gastroplastik + G.-e. a. a. + E.-a.	1	—	—		
D:o c. adhesion.	1	Laparotomi. Adherenslösning	1	—	—		
Ulcus duodeni	5	G.-e. r. p.	5	—	—		
D:o	4	G.-e. a. a. + E.-a.	4	—	—		
D:o	1	Gastroduodenostromi	1	—	—		
Ulcus ventriculi vel duodeni perf.	14	Gastro- eller duodenorafi ..	9	—	5	181. 948. 1429. 1881. 2465.	
Ulcus duodeni perfor.	1	Duodenorafi + G.-e. r. p. ..	1	—	—		
Ruptura duodeni subcut.	1	Duodenorafi. Dränage	1	—	—		
Carcinoma ventriculi inextirp.	5	Provlaparotomi	—	—	5		
D:o	3	G.-e. a. a. + E. a.	1	—	2	2185. 2557. Gangræna pulm.	
D:o	1	G.-e. r. p.	1	—	—		
D:o	5	Gastrostomi enligt Kader	—	—	3	2	1155. 2517.
D:o	1	Jejunostomi	—	—	1	2258.	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskreven		Anmärkningar
			frik eller förbättrad	död	
Carcinoma ventriculi c. metastasib. et ascitide	1	Uttömning av ascites	—	—	1 1958.
Carcinoma ventriculi c. metastasib. et ileo	1	Cæcalfistel enligt <i>Witzel</i>	—	—	1 1299.
Carcinoma ventriculi	7	Gastropylororesektion enligt <i>Billroth II</i>	7	—	—
Corpus alienum in ventric. (lösгом)	1	Gastrostomi	1	—	—
15. <i>Jejunum, ileum och colon.</i>					
Colitis + Neurasthenia	1	Provlaparotomi	1	—	—
Colitis ulcerosa	2	Cæcalfistel enligt <i>Witzel</i>	2	—	—
Ileus strangulatione	1	Lösning av strangulation Tunntarmsresektion	1	—	—
D:o	6	Lösning av brid	3	—	3 77. 582. 2611.
Ileus strangulatione + Diverticulum Meckeli	1	Exstirpation av Meckels divertikel + E.-a.	1	—	—
Ileus paralyt. post hæmorrhagiam intraperitoneal.	1	Tunntarmsfistel	1	—	—
Ruptura ilei subcutan.	1	Ileorafii	1	—	—
Carcinoma intest. ilei	1	Tarmresektion	1	—	—
Carcinoma cæci	3	Resektion av cæcum och colon ascendens. Ileotransversostomi	2	—	1 2209 hjärtsvagh. Ingen sektion.
Carcinoma coli transv.	1	Resektion av colon transversum, Colo-colostomi	1	—	—
Carcinoma coli descendens ..	1	Resektion av flexura lienalis jämte angränsande delar av colon transversum och descendens. Colo-colostomi ..	1	—	—
Carcinoma flexuræ sigmoid..	2	Enteroanastomos	2	—	—
D:o	6	Anus præternaturalis	2	—	4 703, Embolia art. pulm. 1181. 1459. 1633, Bronchopneumonia.
D:o c. abscess. pelvis min.	1	Kolpotomi	1	—	—
16. <i>Appendix vermiformis.</i>					
Appendicit. ac. vel subacut. vel chron. et acut.	62	Appendektomi. Suture	62	—	—
Appendicitis ac. gangr.	66	Appendektomi. Suture	66	—	—
Appendicitis c. peritonitide ..	11	Appendektomi. Dränage	11	—	—
D:o ac. gangr. perf.	2	Appendektomi. Suture	2	—	—
D:o	13	Appendektomi. Dränage ..	13	—	—
D:o c. abscess.	25	Appendektomi. Dränage ..	24	—	1 1098, Peritonitis.
D:o	9	Tömning och dränage	9	—	—
Appendicitis ac. c. peritonit. saccat.	1	Appendektomi. Suture	—	—	1 1058, Uræmia.
Appendicitis ac. gangr. perfor. c. peritonit. lib. diffus. purul.	20	Appendektomi. Dränage	15	—	5 69. 879. 1321. 1441. 1580.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Appendicitis ac. gangr. perfor. c. peritonit. lib. diffus. purul.	4	Appendektomi. Dränage + Witzelfistel i anslutning till operationen eller senare i följd av paralytisk ileus ..	—	—	4	389. 1585. 2475. 2526.
Appendicitis chron.	25	Appendektomi. Sutura ..	25	—	—	
D:o + cæcum mobile	1	Appendektomi. Cæcorafi. Sutura ..	1	—	—	
Vid laparotomi för andra åkommor	17	Appendektomi en passant ..	17	—	—	
17. Bräck.						
Hernia inguinalis (hos män)	69	Radikaloperation enl. Bassini	69	—	—	Dubbel­sidiga räknade som två operationer.
D:o	12	Radikaloperation enl. Schultén	12	—	—	
D:o	1	Radikaloperation enl. Schultén + Vasektomi	1	—	—	
D:o	1	Radikaloperation enl. Girard	1	—	—	
Hernia inguinalis recid. (hos män)	5	Radikaloperation enl. Bassini	5	—	—	
D:o	2	Radikaloperation enl. Schultén	2	—	—	
Hernia inguinalis incarc. (hos män)	2	Herniotomi + Radikaloperation enl. Schultén	2	—	—	
D:o	1	Herniotomi + Radikaloperation enl. Girard	1	—	—	
D:o	6	Herniotomi + Radikaloperation enl. Bassini	6	—	—	
Hernia inguinalis (hos kvinnor)	19	Radikaloperation	19	—	—	
Hernia inguinalis incarc. (hos kvinnor)	3	Herniotomi. Radikaloperation	3	—	—	
Hernia cruralis	10	Radikaloperation enl. Fabricius-von Frey	10	—	—	
D:o	2	Radikaloperation enl. Reich ..	2	—	—	
Hernia cruralis recid.	1	Radikaloperation enl. Fabricius-von Frey	1	—	—	
Hernia cruralis incarc.	10	Herniotomi + Radikaloperation enl. Fabricius-von Frey	9	—	1	2371. Degeneratio cordis.
D:o	1	Herniotomi + Radikaloperation enl. Fabricius-von Frey Senare laparotomi. Tunntarmsresektion. E.-a.	—	—	1	2459. Peritonitis + myocarditis chron. acutisata.
Hernia cruralis incarc. c. gangr. intest. et abscess. pelv. min.	1	Framläggning av tunntarms-slynga. Dränage	—	—	1	1205.
Debilitas canal. inguinal.	1	Förstärkning av inguinalkanalen	1	—	—	
Hernia umbilicalis	4	Radikaloperation	4	—	—	
Hernia umbilicalis incarc. ...	2	Herniotomi. Radikaloperation	2	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Hernia umbilicalis recid.	3	Radikaloperation	3	—	—	
Hernia lineæ albæ	4	Radikaloperation	4	—	—	
Hernia ventralis	2	Radikaloperation	2	—	—	
Hernia ventralis incarc.	1	Radikaloperation	1	—	—	
Hernia ventralis in cicatrice..	7	Radikaloperation	7	—	—	
18. <i>Rectum och anus.</i>						
Prolapsus recti	1	Dilatation forcée + Radiär- incisioner	1	—	—	
D:o	1	Radikaloperation enl. <i>Rehn- Delorme</i> + Inläggning av kängurusena runt sphinctern	1	—	—	
D:o	1	Exstirpation av rectalslem- hinna + Excision av hä- morrhoider	1	—	—	
Fissura et contractura ani ..	7	Dilatation forcée	7	—	—	
Abscessus ad anum	7	Dilatation forcée. Klyvning in i rectum	7	—	—	
D:o	17	Incision. Dränage	17	—	—	
Fistula ani	5	Dilatation forcée. Exstirpa- tion av fistel	5	—	—	
D:o	3	Klyvning	3	—	—	
Tumores hæmorrhoidales ..	62	Dilatation forcée. Exstirpa- tion	61	—	1	1418, Melanosarcoma lat. tho- racis c. metast. pleuræ.
Polypus recti	2	Exstirpation med diatermi ..	2	—	—	
Carcinoma recti inoperabil. ..	5	Anus præternaturalis	5	—	—	
D:o	1	Exstirpation med diatermi ..	1	—	—	
Carcinoma recti	3	Abdomino-perineal exstirpa- tion. Anus iliacus	1	—	2	1834. 2199, Degeneratio cor- dis + Bronchopneumonia.
Carcinoma recti perf. c. peri- tonit. purul.	2	Anus præternaturalis. Senare cæcostomi och enteropunk- tion	—	—	2	371. 508.
19. <i>Bukvägg och peritoneum.</i>						
Vulnus sclopetor. abdominis	1	Excision av skottsår	1	—	—	
Peritonitis lib. gonorrhœica..	1	Provlaparotomi. Appendek- tomi	1	—	—	
Peritonitis tuberculosa	5	Laparotomi. Jodoformglyce- rin	3	—	2	2325/1922. 1820.
Adhæsiones intraperitoneales.	5	Adherenslösning	5	—	—	
Abscessus intraperitonealis ..	1	Incision. Dränage	1	—	—	
Abscessus subphrenicus	2	Revbensresektion. Dränage..	2	—	—	
Abscessus pelvis	1	Laparotomi. Dränage	1	—	—	
Pelveoperitonitis	4	Kolpotomi. Dränage	4	—	—	
Hæmatoma fossæ Douglasi ..	1	Kolpotomi. Dränage	1	—	—	
Abscessus fossæ Douglasi p. append. perf. c. peritonit. purul. lib. vel. abscess. ope- rat.	5	Dilatation forcée. Proctotomi. Dränage	5	—	—	
D:o	4	Kolpotomi. Dränage	4	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
<i>20. Njurar och ureterer.</i>						
Ren mobilis	1	Nefropexi enl. <i>Kümmel</i>	1	—	—	
Ren mobilis + Enteroptosis	1	Provlaparotomi. Appendektomi	1	—	—	
Tbc. renis	8	Nefrektomi	8	—	—	
Nephrolithiasis	1	Pyelolithotomi	1	—	—	
Ureterolithiasis	2	Uretero-lithotomi	2	—	—	
Hypernephroma	1	Nefrektomi	1	—	—	
Hypernephroma inextirpab.	1	Provincision	—	1	—	
Ren dislocatus (intermittent. hydronephros.)	1	Provlaparotomi	1	—	—	
Pyonephrosis	1	Sectio alta	—	—	1	1695.
<i>21. Urinblåsan.</i>						
Lithiasis vesicæ urinariæ ..	1	Excision av blåsfistel. Extraktion	1	—	—	
Carcinoma vesicæ urinariæ ..	1	Sectio alta	—	—	1	2074.
D:o	4	Sectio alta. Blåsfistel. Inläggning av radium	2	—	2	654, Tbc. pulm. et renis + Peritonitis purul. 2372, Myodegeneratio cordis.
Papilloma vesicæ urinariæ ..	3	Sectio alta. Inläggning av radium	3	—	—	
D:o	1	Koagulering med diatermi ..	1	—	—	
D:o	2	Sectio alta + Koagulering med diatermi	1	—	1	2363, Pyelonephritis apostematosa.
<i>22. Prostata.</i>						
Hypertrophia prostatæ	8	Transv. prostatatektomi	7	—	1	2436.
D:o	6	Epicystostomi	5	—	1	2481, Bronchopneumoni.
D:o	1	Dubbelsidig vasktomi	1	—	—	
Abscessus prostatæ	1	Incision	1	—	—	
<i>23. Urinröret och penis.</i>						
Phimosi s	1	Operation enl. <i>Schlaffer-Raser</i>	1	—	—	
D:o	7	Dorsalsnitt	6	—	1	1041, Cystopyelonephritis chron.
Strictura urethræ	3	Epicystostomi	3	—	—	
Strictura urethræ c. fistulis ..	1	Excision av fistlar	1	—	—	
Strictura tbc. urethræ	1	Epicystostomi	1	—	—	
Tbc. urethræ	1	Vidgning av blåsfistel	1	—	—	
Lithiasis urethræ	1	Sectio alta. Uretrolithotomi ..	1	—	—	
Abscessus periuretralis	1	Incision. Dränage	1	—	—	
Ruptura urethræ c. abscess.	1	Sectio alta. Incision. Dränage	—	—	1	2044, Embolia art. pulm.
Carcinoma penis	1	Sectio alta. Senare amputatio penis	—	—	1	256, Bronchopneumoni.
<i>24. Testikel, bitestikel, sädessträng, sädesblåsa, scrotum.</i>						
Retentio testis	2	Ablatio testis	2	—	—	
D:o	1	Orchidomobilisation och fixation	1	—	—	
Epididymitis non specifica ..	3	Epididymektomi	3	—	—	
Epididymitis et orchitis suppurat.	2	Ablatio testis	2	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförfäträd	dead	
Epididymitis tbc.	10	Epididymektomi	10	—	—	
D:o	2	Ablatio testis	2	—	—	
Funiculitis tbc.	1	Excision av fistel	1	—	—	
Gangråna scroti	1	Excision av gangråns väv- nad	1	—	—	
Abscessus scroti	1	Incision	1	—	—	
Hæmatocele scroti	2	Incision. Uttömning	2	—	—	
Hydrocele testis	18	Operation enl. <i>Winkelmann</i> eller <i>von Bergmann</i>	18	—	—	
Spermatocele	1	Exstirpation	1	—	—	
Varicocele	7	Exstirpation av vener	7	—	—	
25. Kvinnliga genitalorganen.						
Prolapsus uteri	2	Amputatio cervicis. Kolpo- perineorafi	2	—	—	
Bartholinitis ac.	1	Incision	1	—	—	
Salpingo-oophoritis ac. vel subac. vel chron.	3	Ensidig salpingektomi	3	—	—	
Salpingo-oophoritis ac. vel subac. vel chron.	8	Dubbelsidig salpingektomi	8	—	—	
D:o	3	Ensidig ooforektomi	3	—	—	
D:o	2	Dubbelsidig salpingo-ooforek- tomi	1	—	1	410, Hjärtsvaghet.
Salpingitis ac. c. peritonitide	4	Provlaparotomi. Appendek- tomi en passant	3	—	1	1025, Bronchopneumoni.
Salpingitis ac.	2	Provlaparotomi	2	—	—	
Suspicio salpingitis chron. ..	1	Provlaparotomi	1	—	—	
Salpingo-oophoritis tbc.	1	Ensidig salpingo-ooforektomi	1	—	—	
D:o	1	Dubbelsidig salpingektomi	1	—	—	
D:o	1	Ensidig ooforektomi	1	—	—	
Endometritis vel metropathia hæmorrhag.	20	Skrapning	20	—	—	
Dysmenorrhoea	2	Dilatation av cervix. Skrap- ning	2	—	—	
Endometritis tbc.	1	Skrapning	1	—	—	
Abort	4	Instrumental utrymning	4	—	—	
Graviditas	1	Provlaparotomi	1	—	—	
Graviditas tubar. rupt. c. hæ- morrhagia	3	Salpingektomi	3	—	—	
D:o	4	Salpingo-ooforektomi	4	—	—	
D:o	1	Ensidig salpingo-ooforektomi + supravaginal uterusam- putation	1	—	—	
D:o + Salpingo- oophoritis chron.	1	Dubbelsidig salpingektomi + Ensidig ooforektomi	1	—	—	
D:o	1	Dubbelsidig salpingektomi	1	—	—	
D:o	1	Dubbelsidig salpingo-ooforek- tomi	1	—	—	
Myoma uteri	8	Supravaginal uterusamputa- tion	8	—	—	
D:o	1	Excision av stjälkade myom	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	dead	
Myoma uteri	2	Skrapning	2	—	—	
Polypus cervicis uteri	2	Exstirpation. Skrapning	2	—	—	
Sarcoma uteri c. ileo et peritonitide	1	Cæcalfistel	—	—	1	1375.
Carcinoma uteri	1	Skrapning	—	1	—	
D:o	1	Kolpotomi. Utskrapning	—	1	—	
Carcinoma vulvæ	2	Excision med diatermi	1	—	1	2473. Uræmia.
Carcinoma vaginæ	1	Excision	1	—	—	
Cysta dermoides lig. rotund.	1	Exstirpation	1	—	—	
Cysta dermoides ovarii	3	D:o	3	—	—	
Cysta dermoides torta	1	D:o	1	—	—	
Kystoma ovarii	8	D:o	8	—	—	
Carcinoma ovarii	1	Provlaparotomi	—	1	—	
Carcinoma ovarii + Myoma uteri	1	Ooforektomi + supravaginal uterusamputation	1	—	—	
Tumor ovarii c. abscessu perf.	1	Exstirpation. Dränage	—	—	1	2197.
<i>26. Pelvis.</i>						
Tumor pelvis inextirpab.	1	Provlaparotomi	—	1	—	
Sarcoma pelvis	1	Provincision med diatermi	—	1	—	
Cysta sacralis infect.	6	Incision. Utskrapning	6	—	—	
D:o	6	Exstirpation	6	—	—	
Cysta sacralis	1	Resektion av coccyx. Exstirpation av cysta	1	—	—	
Fistula sacralis	2	Excision	2	—	—	
<i>27. Extremiteterna.</i>						
Exostosis	1	Avmejsling	1	—	—	
Digit. malleus	1	Tenotomi. Arthrodes	1	—	—	
D:o	3	Exartikulation	3	—	—	
Hallux valgus	10	Exstirpation av bursa + Bortmejsling av exostos	10	—	—	
D:o	4	Bortmejsling av exostos + Kilformig osteotomi	4	—	—	
Contractura dig. man.	1	Amputation	1	—	—	
Contractura Dupuytreni	1	Exstirpation av palmaraponeuros	1	—	—	
Exostosis subungual.	3	Avmejsling av exostos	3	—	—	
D:o	1	Avmejsling av exostos. Königs operat.	1	—	—	
Osteomyelitis sive osteitis ac. vel chron.	4	Incision. Utskrapning. Dränage	4	—	—	
D:o	4	Uppmejsling. Utskrapning	4	—	—	
Osteomyelitis typhosa	1	Uppmejsling. Touchering med karbolsyra	1	—	—	
Osteomyelitis operat.	3	Sekvestrotomi	3	—	—	
Osteomyelitis olecrani c. fistulis	1	Excision av fistel	1	—	—	
Osteitis digit	5	Incision. Utskrapning	5	—	—	
D:o	3	Exartikulation	3	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Osteitis tibiæ	1	Provexcision	1	—	—	
Osteitis pedis	1	Incision. Sekvestrotomi. Dränage	1	—	—	
Osteitis tarsi	1	Aperiostal underbensamputation	1	—	—	
Osteochondritis dissicans	1	Arthrotomi. Extraktion	1	—	—	
Arthritis chron. genus	1	Reposition i narkos. Skena	1	—	—	
D:o	1	Knägips i narkos	1	—	—	
Synovitis	11	Punktion	11	—	—	
Mus articulare	3	Arthrotomi. Extraktion	3	—	—	
Myositis ossificans	1	Blodig lösning av muskelkontraktur	1	—	—	
Tendovaginitis suppurat.	6	Incision. Dränage	6	—	—	
Tendovaginitis operat.	1	Anläggande av syndaktyli	1	—	—	
Tendovaginitis tbc.	3	Exstirpation av senskidor	3	—	—	
Bursitis chron. fossæ popliteæ	1	Exstirpation	1	—	—	
Hygroma præpatellaris	6	Exstirpation	6	—	—	
Bursitis ac. purul.	6	Incision. Dränage	6	—	—	
Bursitis suppurat. + Arthritis deformans hallucis	1	Exstirpation av bursa. Arthrodes av ytterphalangealed	1	—	—	
Lymphadenitis luet.	1	Excision med diatermi	1	—	—	
Clavi	3	Exstirpation	3	—	—	
D:o	2	Exartikulation av tå	2	—	—	
Unguis incarnatus	5	Radikaloperation enl. König.	5	—	—	
Synovitis tbc.	3	Punktion. Jodoformglycerin	3	—	—	
Tbc. cubiti	1	Incision. Jodoformglycerin	1	—	—	
Lupus antibrachii	1	Amputation av överarm	1	—	—	
Tbc. genus	2	Knäledsresektion	2	—	—	
D:o c. abscess.	1	Punktion. Jodoformglycerin	1	—	—	
Coxitis tbc.	2	Incision. Utskrapning. Jodoformglycerin	2	—	—	
D:o c. abscess.	1	Punktion. Jodoformglycerin	1	—	—	
Osteitis tbc.	3	Incision. Utskrapning	3	—	—	
D:o	1	Resektion av mellanfotbens huvud	1	—	—	
Osteitis tbc.	1	Sekvestrotomi	1	—	—	
Osteomyelitis tbc.	1	Uppmejsling. Utskrapning	1	—	—	
Tbc. art. sacroiliacæ c. abscess	1	Punktion. Senare friläggning av leden. Utskrapning	1	—	—	
Tbc. carpi	1	Resektion av carpus	1	—	—	
Tbc. art. talo-crural.	1	Resektion av talus	1	—	—	
Lymphomata tbc. fossæ axillar.	3	Exstirpation	3	—	—	
Lymphomata tbc. fossæ inguinal. c. abscess.	1	Punktion. Jodoformglycerin	1	—	—	
Varices	110	Hög underbindning och exstirpation enl. Trendelenburg-Madelung	110	—	—	
Ulcus anticururis	1	Underbensamputation	1	—	—	Dubbel­sidiga räknade som 2 operationer.
Ulcus varicosum	2	Hög underbindning av v. saphena magna	2	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Thrombosis art. femoralis ..	1	Thrombektomi. Senare aperiostalt lärbensamputation..	1	—	—	
Thrombophlebitis	1	Exstirpation av varicer	1	—	—	
D:o	1	Incision och tömning av hæmatom	1	—	—	
Gangræna senilis	7	Aperiostalt lärbensamputation	6	—	1	1675, Septichæmia.
Gangræna diabet. ped.	1	D:o	1	—	—	
D:o	1	Exartikulation av tå	1	—	—	
Gangræna pedis	2	Exartikulation av tår	2	—	—	
D:o	1	Sympatektomi	1	—	—	
Amputation traumat. femoris	1	Reamputation	1	—	—	
Laceratio extremitat. sup. ..	3	Aperiostalt amputation	3	—	—	
D:o inf.	1	Sutur	1	—	—	
Laceratio digit.	5	Exartikulation el. amputation	5	—	—	
Dålig amputationsstump ..	2	Revision av amputationsstump	2	—	—	
Luxatio coxæ congen.	1	Reposition i narkos. Gips..	1	—	—	
Distorsio genus	1	Sutur av bandapparaten	1	—	—	
Luxatio art. talo-crural.	1	Reposition i narkos. Gips ..	1	—	—	
Læsio traumat. menisc. genus	3	Exstirpation av menisk	3	—	—	
Luxatio menisc. genus	1	Reposition i narkos	1	—	—	
Hæmarthrosis	8	Punktion	8	—	—	
Neuralgia	1	Alkoholinjektion	1	—	—	
Ärrbildning kring subcutan nerv c. dolorib.	1	Neurolysis	1	—	—	
Hæmatoma cruris	1	Incision. Uttömning	1	—	—	
Ruptura subcutan. tend. m. quadricipit.	2	Sutur av quadricepsenan ..	2	—	—	
Tenoschisis traumat.	3	Tenorafii	3	—	—	
Corpus alien. extremit.	2	Extraktion	2	—	—	
Corpus alien. p. fracturam operat.	2	Extraktion av metalltråd ..	2	—	—	
Fractura humeri	3	Blodig reposition	3	—	—	
D:o	6	Reposition + Skena el. Gips	6	—	—	
Fractura et luxatio humeri..	1	Extraktion av humerushuvud	1	—	—	
Fractura capituli radii	3	Extraktion av rudiushuvud..	3	—	—	
Fractura olecrani	2	Blodig reposition	2	—	—	
Fractura antibrachii	2	Reposition. Gips	2	—	—	
D:o	3	Blodig reposition	3	—	—	
Fractura dig. man. male sanat.	1	Blodig reposition. Transplantation av tibiaspång	1	—	—	
Pseudarthrosis colli femoris	1	Operation enligt <i>Lexer</i>	1	—	—	
Angioma femoris c. fractura	1	Blodig reposition. Utskrapning av angiom	1	—	—	
Fractura femoris	2	Spikextention enl. <i>Steinmann</i>	2	—	—	
D:o	1	Extension med Schmerz' klämmare	1	—	—	
D:o	1	Reposition i narkos. Gips ..	1	—	—	
D:o	2	Blodig reposition och fixation med metalltråd	2	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkingar
			frisk eller förbättra 1	oförbättra 2	död	
Fractura femoris	1	Blodig reposition. Osteosyntes med fri bentransplantation	1	—	—	
D:o	1	Blodig reposition. Fixation med elfenbenstapp	1	—	—	
Fractura patellæ	2	Blodig reposition	2	—	—	
Fractura anticurvis	40	Reposition och ingipsning i eller utan narkos	40	—	—	
D:o	13	Blodig reposition	13	—	—	
Fractura anticurvis compl. ..	3	Reposition och ingipsning i narkos	3	—	—	
D:o	1	Aperiostal underbensamputation	1	—	—	
D:o	3	Blodig reposition	3	—	—	
D:o	1	Sekvestrotomi	1	—	—	
D:o c. abscess.	1	Incision	1	—	—	
Pseudarthrosis anticurvis post fracturam	1	Excision av pseudarthros. .. Transplantation av benperiost-spång	1	—	—	
Vulnus sclopetor, extremitat. sup.	2	Sutur. Carrel-dränage	2	—	—	
Vulnus sclopetor, extremitat. inf.	2	Extraktion av kula	2	—	—	
Combustio III anticurvis ..	1	Thierschning	1	—	—	
Defectus cutis	1	Secundärsutur	1	—	—	
Fibrosarcoma brachii	1	Excision	1	—	—	
Fibrosarcoma anticurvis	2	Provexcision. Excision	2	—	—	
Sarcoma cruris	1	Excision	1	—	—	
Myxosarcoma antibrachii ..	1	Exstirpation. Utrymning av axill.	1	—	—	
Carcinoma anticurvis	1	Aperiostal lårbensamputation	1	—	—	
Sarcoma tali	1	Exstirpation av talus	1	—	—	
28. Småoperationer o. s. v.						
Phlegmone, abscess., lymfadenit., lymfangit., panaritium, furunculus etc.	77	Incisioner m. m.	73	—	4	968, Septichæmia. 1163, D:o ex osteit. acetabuli. 1703, Bronchopneumonia. 2683, Septichæmia.
Atheroma	2	Exstirpation	2	—	—	
Ganglion	4	D:o	4	—	—	
Angioma	1	Exartikulation av finger	1	—	—	
D:o	2	Exstirpation	2	—	—	
Fibroma	2	D:o	2	—	—	
Lipoma	5	D:o	5	—	—	
Ej inskrivna.						
Fractura cranii c. impressione + contusio cerebri	2	Trepanation och upplyftning av benbitar	—	—	2	
Vulnus contus. capillitii + Fractura costæ + Contusio cordis + Laceratio oesophagi	1	Sutur av sår i capillitiet	—	—	1	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskreven		Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	död	
Empyema pleuræ	1	Revbensresektion. Pleurotomi. Dränage	—	—	1
Ulcus duodeni perf.	1	Duodenorafi. Spolning	—	—	1
Pancreatitis ac.	1	Dränage av pancreas och gallblåsa	—	—	1
Ruptura hepatis subcutan. + Ruptura vesicæ urinarie extraperitoneal. + Fractura pelvis	1	Tamponad av leverruptur. Sutur av urinblåsan	—	—	1

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhuset för år 1923 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å polikliniskt behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
II.		
Corpus alien. corneæ	3	Extraktion.
Contusio oculi	1	Sutur.
Cysta „	1	Exstirpation.
V.		
Cysta radic. dent.	14	Exstirpation.
Periostit. alveol. supp.	120	Incision ev. extraktion.
Caries vel atrophia dent.	82	Tandextraktion.
Sialolithiasis	2	Extraktion av sten.
Epulis	4	Excision.
D:o	3	Bränning med diatermi.
Hæmangioma linguæ	1	Exstirpation.
Cysta hårda gommen	2	Utskrapning.
„ mandibulæ	1	Exstirpation.
Granulationssvulst i överkäken	2	D:o
Granulationstapp å tunga	1	D:o
Tumor labii	3	D:o
Ärr under öga	1	D:o
Tumor parotidis	1	D:o
Dubbelläpp	1	D:o
Cancer faciei	1	D:o
Luxatio mandibulæ	3	Reposition.
Abscess. reg. mandibulæ	4	Incision.
Hæmorrhagia p. extract. dent.	12	Tamponad el. sutur.
Ranula	1	Exstirpation.
Neuralgia n. trigemini	1	Perifer alkoholinjektion.
VI.		
Fistula colli tbc.	1	Exstirpation.
Abscess. colli c. pediculos.	1	Incision.
„ „ tbc.	22	D:o
„ „ „	2	Punktion. Jodoformglycerin.
Lymphomata colli tbc.	9	Exstirpation.
D:o	21	Incision. Utskrapning.
D:o	7	Punktion. Jodoformglycerin.
IX.		
Mastit. ac. suppur.	19	Incision.
Mastit. chron.	2	Provexcision.
Tumor. mammæ	2	D:o
Adenofibroma mammæ	12	Exstirpation.
D:o	1	„ med diatermi.
Neofibroma mammæ	1	Provexcision.
Mastit. chron. cystica	1	Partiel amputation.
Cancer mammæ	1	Exstirpation.

Sjukdom	Antal fall	Operation
XVIII.		
Tumor. hæmorrhoidal.	2	Extirpation.
D:o	2	Reposition.
Fistula ad anum	1	Klyvning. Utskrapning.
Prolapsus ani	1	Reposition.
Abscessus ad anum	9	Incision.
XXIV.		
Phimosi	1	Plastisk operation.
Paraphimosi	2	Reposition.
Hydrocele	1	Punktion.
Spermatocèle	1	D:o
Stenos. orif. urethræ	1	Incision. Sutur.
XXV.		
Bartholinitis ac.	4	Incision.
Polyp. uteri	1	Extirpation.
XXVII.		
Periostitis vel osteit. vel osteoarthritis digit.	30	Incision. Utskrapning.
D:o	1	Exartikulation, amputation.
Tendovaginit. digit.	25	Incision.
Digit. dislocat.	1	Exartikulation.
" deformat.	1	D:o
Hammartå	2	D:o
Contractura Dupuytreni	1	Extirpation.
Förtjockad sena	1	Excision.
Hidroadenit.	24	Incision.
Bursit. ac. purul.	7	D:o
Bursitis ac.	6	Extirpation.
Hygroma bursæ	6	D:o
D:o	4	Punktion.
Clavus	19	Extirpation.
" infect.	3	Incision.
Unguis incarcerat.	31	Königs operation.
Paronychia	27	Evulsio vel trepanatio unguis.
Laceratio digit.	54	Amputation el. exartikulation.
D:o	27	Evulsio unguis.
Luxatio humeri	41	Reposition.
" cubiti	11	D:o
" antibrachii	1	D:o
" digit.	1	D:o
Fractura humeri	10	Reposition. Fixation.
" cubiti	1	" Skena.
" compl. olecrani	1	" "
" radii	68	" Spjåla.
"	6	" Gips.
" antibrachii	16	" Spjåla.
"	9	" Gips.
" compl. digit.	7	" "
"	2	" + Extirpation av benbit.
" digiti	13	Fixation.
" anticruris	8	Gips.
"	1	Skena.

Sjukdom	Antal fall	Operation
Fractura vel luxatio metacarp.	11	Reposition. Spjåla.
D:o	2	" + Gips el. strkelsebinda.
Synovit. traumat.	8	Artropunktion.
Tenoschisis	39	Tenoraf.
Hmatoma subungualis	16	Evulsio vel trepanatio unguis.
D:o	6	Punktion.
Hmatoma subcut.	6	Tömning.
Ganglion	15	Exstirpation.
Exostosis subungualis	1	Evulsio unguis.
Brusten varix	2	Underbindning.
Tbc. humeri	1	Utskrapning.
Tumor digit.	1	Exstirpation.
Cancer digit.	1	Exartikulation.
XXVIII.		
Abscess. lymphadenitis, lymphangitis, panaritium, furunculus, carbunculus, vulnera etc.	939	Incision m. m.
Vulnera	855	Sutur.
Corpora alien.	127	Extraktion.
Atheroma cutis	64	D:o
" " infect.	38	Incision. Utskrapning.
Cysta dermoid.	2	Exstirpation.
Verruce	22	D:o
Fibroma	11	D:o
Lipoma	9	D:o
Angioma	1	D:o
Granuloma	4	D:o
Fibrosarcoma	3	D:o
Myxosarcoma	2	D:o
Sarcoma	2	Provexcision.
Tumor utan P. A. D.	6	Exstirpation.
Granulationssvulst	1	D:o

Olycksfall i arbete 1,508.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *kirurgiska* avdelning för år 1923 angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn dels till skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	s:ma	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Sår utan komplikationer (<i>Vulnus</i>)	38	13	51	—	—	51
Kontusion (<i>Contusio</i>)	66	10	76	—	—	76
Inträngd främmande kropp	1	—	1	—	—	1
Varbildning i följd av inträngd främmande kropp eller skada å huden eller subkutana bindväven (<i>Sepsis</i>)	39	5	44	1	5	38
Ledvrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>)	26	3	29	—	1	28
Utgjutning i led (<i>Synovitis traumatica, Hæmarthrosis</i>)	15	5	20	—	—	20
Öppnande av någon av de större lederna (<i>Vulnus perforans</i>)	1	—	1	—	—	1
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>)	149	92	241	5	21	215
„ komplicerat (<i>Fractura complicata</i>) ..	8	1	9	—	2	7
Avskärning av muskel, sena, nerv	3	—	3	—	—	3
Krossning, avhuggning, avslitning (<i>Amputatio traumatica, Laceratio</i>)	1	—	1	—	1	—
Tår eller fot	—	2	2	—	2	—
Andrakroppsdelar	6	2	8	—	—	8
Ansikte	1	—	1	—	—	1
Förbränning (<i>Combustio</i>)	8	4	12	2	—	10
Förfrysning (<i>Congelatio</i>)	1	—	1	—	—	1
Andra kroppsdelar	—	1	1	—	—	1
Skada å magsäck eller tarm (<i>Vulnus perforans. Ruptura</i>)	2	—	2	—	—	2
Skada å lever, mjälte, njure, urinblåsa	8	1	9	1	—	8
Öppnande av lung- eller hjärtsäck (<i>Vulnus perforans</i>)	3	1	4	—	—	4
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>)	28	7	35	—	—	35
Brott å hjärnskälens botten (<i>Fractura baseos cranii</i>)	5	—	5	2	—	3
Direkt skada å hjärna eller ryggmärg	5	5	10	2	2	6
Skottskada	7	—	7	1	1	5
Summa för grupp I	428	154	582	14	38	530

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	s.ma	döden	kvar- stående men	över- gående men
II. Skadans tillkomstsätt.						
A. Olycksfall i yrkesarbete.						
Vid hushållsgöromål	1	19	20	2	2	16
„ hanterande av yxa	1	—	1	—	—	1
Vid arbetsmaskiner inom industri:						
gruvdrift och malmförädling	1	—	1	1	—	—
jord-, sten- och glasindustri	2	—	2	—	—	2
trävaruindustri:						
cirkelsåg	1	—	1	—	—	1
andra maskinella anordningar	2	—	2	—	—	2
metall- och maskinindustri: andra maskinella anordningar	2	—	2	—	1	1
varv och skeppsbyggeri: hissar, lyftkranar etc.	5	—	5	—	—	5
textil- och beklädnadsindustri	1	—	1	—	—	1
närings- och njutningsämnesindustri	4	—	4	—	1	3
kemisk-teknisk och belysningsindustri	1	—	1	—	—	1
andra industrier	2	—	2	—	—	2
Genom slag, stöt eller bett av djur	14	—	14	—	—	14
„ beröring med hett vatten, ånga	6	2	8	1	—	7
„ „ „ smält eller het metall, glas m. m.	1	—	1	—	—	1
Genom sprängskott	3	—	3	—	—	3
Vid hanterandet av dynamit och andra explosiva ämnen	1	—	1	—	—	1
Genom fall från stege, / vid jordbruksarbete ..	2	—	2	—	—	2
avsats, ställning; ge- / „ byggnadsarbete ..	26	1	27	—	2	25
nom halkning, ned- / inom trävaruindustri ..	3	—	3	—	—	3
störtande föremål, ras / „ andra industrier ..	8	—	8	1	1	6
Genom inträngande av föremål, såsom träflisor, spikar, glasskärvor	6	—	6	—	—	6
På- eller överkörning, <i>under arbete</i> (jfr under B) av järnvägsvagn	4	—	4	—	—	4
„ motorfordon	8	2	10	—	—	10
„ annat fordon	5	1	6	—	—	6
Vid körning						
av motorfordon	3	—	3	—	—	3
„ annat fordon	7	—	7	—	—	7
Vid lossning och lastning av gods o. d.	73	—	73	1	4	68
„ militärtjänst, tjänst vid poliskår, brandkår, spårväg	15	—	15	—	—	15
„ sjöfart	20	—	20	—	1	19
Övriga skador	6	2	8	—	—	8
B. Olycksfall utom yrkesarbete.						
Under resa med spårvagn	5	5	10	—	—	10
„ motorfordon	3	3	6	—	—	6
„ annat fordon	1	—	1	—	—	1
Transport	243	35	278	6	12	260

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	s:ma	döden	kvarstående men	övergående men
Transport	243	35	278	6	12	260
Genom på- eller överkörning av järnvägsvagn ..	8	5	13	1	1	11
„ spårvagn	3	2	5	—	1	4
„ motorfordon ..	15	15	30	—	—	30
„ annat fordon ..	3	4	7	—	1	6
Vid sport och gymnastik: gymnastik	7	—	7	—	—	7
åkning med motorfordon, velociped	9	2	11	—	—	11
ridning	1	—	1	—	—	1
skridskoåkning o. d. lek	4	3	7	—	—	7
lek	4	3	7	—	—	7
Vid slagsmål och överfall	9	2	11	—	—	11
Under rusets inflytande	20	1	21	—	—	21
I följd av sjukdom (epilepsi, svimning m. m.) ..	4	5	9	2	—	7
Fall, halkning	61	73	134	4	12	118
Nedstörtande föremål, ras	—	1	1	—	—	1
Inträngande skarpa föremål, hanterande av skarpa föremål	13	1	14	—	—	14
Förbränning	2	3	5	—	—	5
Med skjutvapen (överfall)	3	1	4	—	2	2
„ „ (vådaskott)	8	—	8	1	1	6
Badning	1	—	1	—	—	1
Svalt lösgom	1	—	1	—	—	1
<i>C. Självmodsförsök.</i>						
Med skärande vapen	2	3	5	—	—	5
„ skjutvapen	1	—	1	—	—	1
Summa för grupp II	422	159	581	14	30	537

Årsberättelse från Sahlgrenska sjukhusets *tuberkulos-avdelning* för år 1923.

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter med tuberkulos.

	Män	Kv.	Summa
10—15 år	1	2	3
15—20 "	14	16	30
20—25 "	28	30	58
25—30 "	13	26	39
30—35 "	16	20	36
35—40 "	12	7	19
40—45 "	9	5	14
45—50 "	5	5	10
50—60 "	4	5	9
60—70 "	1	1	2
Summa	103	117	220

Under året utskrivna patienters sjukdomar under sjukhusvistelsen.

Sjukdom	I. Lungtuberkulos med eller utan kompl.			II. Tuberkulos med annan lokalisation			Sjukdom	III. Utan tydliga symptom av tuberkulos		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a		m.	kv.	s:a
a) Antal patienter	102	115	217	3	1	4	a) Antal patienter	2	4	6
b) Sjukdomsfall.							b) Sjukdomsfall.			
Tbc. pulmonum	102	115	217	—	—	—	Hämoptysis ex tonsill. ..	1	—	1
„ laryngis	8	10	18	—	—	—	Empyema pleuræ	1	—	1
„ cerebri. Mening. tbc.	2	2	4	—	—	—	Arteriosclerosis	—	1	1
„ ossium et articular.	1	1	2	1	—	1	Broncho-pneumonia	—	1	1
„ lymphoglandularum..	2	5	7	2	1	3	Anæmia perniciosa	—	1	1
„ renum	1	—	1	—	—	—	Typhus abdominalis	—	1	1
„ urogenitalis	—	1	1	—	—	—				
„ intestini	1	6	7	—	—	—				
„ peritonei	1	1	2	1	—	1				
„ cutis (utom lupus) ..	1	1	2	—	—	—				
Amyloidosis	2	1	3	—	—	—				

Komplikationer.

Sjukdom	M.	Kv.	S:a	Sjukdom	M.	Kv.	S:a
Hämoptysis	53	37	90	Pneumonia acuta	—	1	1
Syphilis	1	—	1	Broncho-pneumonia ..	1	1	2
Septichæmia	—	1	1	Asthma bronchiale ...	5	2	7
Alcoholismus chronicus..	2	—	2	Gangræna pulmonum ..	1	—	1
Neurasthenia	2	1	3	Arterio-sclerosis	1	1	2
Epilepsia	1	—	1	Angina tonsillaris	1	—	1
Gangræna senilis	—	1	1	Gastritis chronica	4	5	9
Diabetes mellitus	1	—	1	Ulcus ventriculi	—	1	1
Eunuckoidismus	1	—	1	Hyperchlorhydria	1	—	1
Iritis	1	—	1	Entero-colitis acuta ...	—	1	1
Pericarditis	—	1	1	Entero-colitis chron. ul-			
Vitium org. cordis	—	1	1	cer.	1	—	1
Thrombosis ven. femor.	1	—	1	Appendicitis acuta	—	1	1
Laryngitis acuta	2	—	2	Peritonitis acuta	1	—	1
Pleuritis	12	10	22	Nephrosis	4	2	6
Pyo-pneumothorax	1	1	2	Glomerulo-nephritis ...	1	—	1
Bronchit, acuta	2	2	4	Cystitis chronica	2	1	3
Bronchitis chronica	1	1	2	Prostatismus	1	—	1

Dödsorsaker hos under året avlidna.

Sjukdom	Män	Kvinnor
Tuberculosis pulmonum	14	8
„ cerebri	—	1
„ peritonei	1	—
„ Anæmia perniciosa	—	1
Summa	15	10

Behandlingens resultat för under året utskrivna tuberkulospatienter.

	Antal utskr. (incl. avlidna)			Behandlingens resultat											
				Förbättrade			Oförändrade			Försämrade			Avlidna		
	m.	kv.	sa	m.	kv.	sa	m.	kv.	sa	m.	kv.	sa	m.	kv.	sa
a) Lungtuberkulos, st. I	32	46	78	32	46	78	—	—	—	—	—	—	—	—	—
st. II	27	25	52	25	24	49	2	1	3	—	—	—	—	—	—
st. III	42	42	84	22	23	25	5	10	15	1	—	—	14	9	23
Summa	101	113	214	79	93	172	7	11	18	1	—	—	14	9	23
b) Annan tuberkulos	3	1	4	1	1	2	1	—	1	—	—	—	1	—	1

Utförda operationer.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Antal fall
Tuberculosis pulmonum	30	Pneumothorax artificialis	129
Empyema pleuræ	1	Thoracocentes och tappning	1
Pleuritis exsudativa	3	D:o	9

Göteborg den 31 mars 1924.

JOHN E. ARFWEDSON.

Årsberättelse för år 1923 från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för *öron-, näs- och hals-sjukdomar.*

Under året vårdades å avdelningen 717 inskrivna patienter. Å dessa ha utförts 1,143 operationer. Därvid hava conchotomier och tonsillektomier, vilka oftast utförts dubbelsidigt i samma séance, upptagits som ett nummer för varje patient. Ett flertal mindre ingrepp, såsom lumbalpunktioner, incisioner av halsbölder och furunklar, paracenteser och käkpunktioner, ha ej antecknats.

Av inskrivna patienter hava 7 avlidit. 2 personer avledo kort efter inkomsten och blevo därför ej inskrivna.

Antalet registrerade polikliniska besök å avdelningen uppgick till 13,409. Av dessa äro 2,291 första besök och 11,118 återbesök. Å ej intagna patienter ha utförts 510 registrerade operativa ingrepp.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för *öron-, näs- och hals-sjukdomar* för år 1923 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
IV.				
Septichæmia	1	1	—	1
Erysipelas	2	3	—	—
Pertussis	1	—	—	—
Influenza epidemica	—	1	—	—
Encephalit. letargica	1	—	1	—
Typhus abdominalis	—	1	—	—
Tuberculosis — summa fall	10	17	1	—
„ pulmonum	4	7	—	—
„ laryngis	3	3	—	—
„ cavi nasi	—	7	—	—
„ lab. sup.	2	—	—	—
„ miliaris	1	—	1	—
Syphilis pharyngis	—	1	—	—
VI.				
Diabetes mellitus	1	—	—	—
Adipositas generalis	1	—	—	—
VIII.				
Neuralgia	1	1	—	—
Hysteria	—	2	—	—
Neurasthenia	1	3	—	—
Epilepsia	—	1	—	—
Tumor cerebri ?	—	1	—	—

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
IX.				
Psychosis	1	—	—	—
X.				
Myocardit. chron.	—	1	—	—
Vitium organ. cord.	—	4	—	—
Arteriosclerosis	1	2	—	—
XI.				
Hæmorrhagia post op. nasi	2	—	—	—
Epistaxis	10	6	—	—
Deviatio, luxatio, crista, spina, sept. nasi	94	68	—	—
Sned näsa. Deformerad näsa	1	1	—	—
Abscess. sept. nas.	1	—	—	—
Fractur. oss. nasal.	2	1	—	—
Rhinit. sicca ant. c. perf. sept. nas.	1	—	—	—
Rhinit. acuta	2	—	—	—
„ chron. hyperplastica	50	45	—	—
„ atroph. simplex	—	7	—	—
Ozaena	—	1	—	—
Sin. maxill. acuta	15	16	—	—
„ „ chron.	50	43	—	—
„ „ „ operat.	1	4	—	—
„ frontal. acuta	4	3	—	—
„ „ chron.	6	9	—	—
„ „ „ operat.	1	2	—	—
Cystis oss. maxill.	1	1	—	—
Ethmoidit. acuta	1	1	—	—
„ „ c. compl. orbit.	2	5	—	—
„ „ chron.	53	39	—	—
„ „ operata	2	—	—	—
Sin. sphenoid. acuta	1	1	—	—
„ „ chron.	43	23	—	—
Mucocele sin. sphenoid.	—	1	—	—
Pansinusit. acuta	2	—	—	—
„ „ chron.	1	3	—	—
„ „ chron. c. compl. orbit.	—	1	—	—
„ „ chron. op.	—	2	—	—
Laryngit. acuta	1	—	—	—
„ „ chron.	2	—	—	—
Fibromyxoma laryngis	—	1	—	—
Tumor plicæ vocalis	3	—	—	—
Papillom. laryngis	3	—	—	—
Perichondrit. cartil. arythenoid.	2	1	—	—
„ „ epiglottidis	2	1	—	—
Hæmatoma laryngis	1	—	—	—
Stenosis laryngis et tracheæ	1	—	—	—
Contusio cart. thyreoid. c. hæmatoma laryngis	1	—	—	—
Asthma bronchiale	2	1	—	—
Pneumonia crouposa acuta	2	—	—	—
Bronchopneumonia acuta	1	—	—	—
Pleurit. exsudativa	1	—	—	—
Empyema pleuræ	—	1	—	—
Bronchit. acuta	4	1	—	—

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
XII.				
Caries dentium	7	12	—	—
Cystis radic. dent.	4	5	—	—
” ” ” operat.	2	—	—	—
Granuloma radic. dent.	11	6	—	—
Tonsillit. acuta	11	1	—	—
” ” chron.	53	67	—	—
Hypertrophia tonsillæ	9	7	—	—
Abscess. linguae	1	—	—	—
Peritonsillit. ac. suppurat.	11	10	—	—
Hæmorrhagia fauc. postoperat.	1	—	—	—
Periostit. alveolar.	—	2	—	—
Osteoperiostit. alveolaris	2	1	—	—
Sialolithiasis gland. subling.	1	—	—	—
Vegetat. adenoides	48	32	—	—
Stenosis oesoph.	1	1	—	—
Corp. alien. oesoph.	7	9	—	—
Susp. corp. alien. oesoph.	1	—	—	—
Vulnus oesoph. et corp. alien. c. mediastinit. ac. purulenta	1	—	1	—
XIII.				
Nephrit. acuta	—	1	—	—
” ” chron.	—	1	—	—
Cystit. acuta	—	1	—	—
XV.				
Polyarthrit. rheumatica acuta	1	4	—	—
” ” ” chron.	2	3	—	—
Lumbago	—	1	—	—
XVI.				
Erythema nodosum	—	2	—	—
XVII.				
Exostos. meat. acust. ext.	1	—	—	—
Corp. alien. meat. aud. ext.	1	—	—	—
Otit. externa circumscript.	5	4	—	—
Combust. membran. tympan.	1	—	—	—
Salpingotympanit. catarrhalis acuta	7	—	—	—
” ” ” ” chron.	15	1	—	—
Otit. med. ac. perf.	9	18	—	—
” ” ” ” c. mastoidit.	33	32	—	—
” ” ” ” ” pachymeningit. ext. sive epiphlebit.	—	—	—	—
” ” ” ” ” sin. sigm.	2	1	—	—
” ” ” ” ” tromboflebit. suppur. sin. sigmoid.	1	—	—	—
” ” ” ” ” et bulb. ven. jug.	1	—	—	—
” ” ” ” ” labyrinthit. serosa	—	2	—	—
” ” ” ” ” meningit. ac. purulenta	1	—	1	—
” ” ” ” ” chron. purulenta c. osteit.	39	37	—	—
” ” ” ” ” cholesteatomatos.	11	17	—	—
” ” ” ” ” c. pachymeningit. ext.	1	—	—	—

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
Otit. med. chron. cholesteatomatos. c. trombophlebit. suppur. sin. sigm. + meningit. ac. purulenta	1	—	1	—
” ” ” ” ” pachymeningit. ext. + meningit. ac. purulenta	—	1	—	—
” ” ” ” ” paralabyrinthit.	—	1	—	—
” ” ” ” ” fistula labyrinthi	7	1	—	—
” ” ” ” operata	5	4	—	—
” ” ” ” ” c. labyrinthit. serosa	1	—	—	—
Sår efter op. för akut. otit.	1	1	—	—
Fistula reg. mastoid. post. op.	1	—	—	—
Abscess. in cicatrice reg. mastoid.	—	1	—	—
Otosclerosis	—	1	—	—
Syndroma Menièri	5	1	—	—
Neurit. n. acust.	—	1	—	—
XVIII.				
Dacryostenosis chron.	7	26	—	—
” ” ” c. dacryocystit. phlegmonos.	—	1	—	—
” ” ” fistul. sacci lacrym.	1	3	—	—
” ” ” operat.	1	2	—	—
Epiphora	—	1	—	—
Neurit. retrobulb.	3	1	—	—
XIX.				
Angio-sarcom. cav. nas.	—	1	—	—
” epipharyngis	1	—	—	—
Sarcoma epipharyngis	—	1	—	—
Cancer — summa fall	4	9	—	1
” linguæ et tonsill.	1	1	—	—
” maxillæ	—	4	—	—
” hypopharyngis	—	1	—	—
” laryngis	2	1	—	1
” oesophagi	1	1	—	—
” auris med. c. metastat. lymfogland. colli et pares. nn. recurr. et. facial.	—	1	—	—
Cystis colli congenit. infect.	—	1	—	—

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för **öron-,
näs- och hals-**sjukdomar för år 1923 angående operativt behandlade
sjukdomsfall och utförda operationer å intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
<i>Öronsjukdomar med komplikationer:</i>						
Abscess. in cicatric. reg. mastoid.	1	Incisio	1	—	—	
Corp. alien. meat. acust. ext.	1	Extractio	1	—	—	
Exostos. meat. acust. ext. ..	1	Bortmäjpling av exostos	1	—	—	
Otit. med. ac. c. mastoidit. ..	55	Uppmäjpling	55	—	—	
Sår efter op. för akut mastoidit.	20	Sekundärsutur	20	—	—	
Otit. med. ac. c. fistul. reg. mastoid.	1	Revision + slutn. av fistel..	1	—	—	
Otit. med. ac. c. epiphlebit. sin. sigm.	2	Uppmäjpling + friläggning av sinus och dura	2	—	—	
Otit. med. ac. c. abscess. subperiost. et pachymeningit. ext. et epiphlebit. sin. sigm.	1	D:o	1	—	—	
Otit. med. ac. c. trombophlebit. sin. sigm. et bulb. ven. jugul.	1	Uppmäjpling + friläggning, klyvning och tamp. av sinus + bulbusoperation enl. Grunert	1	—	—	
Otit. med. ac. c. mastoid. et c. labyrinthit. latent.	1	Totaluppmäjsling utan h. g. plastik + Labyrinthresektion	1	—	—	
Otit. med. ac. c. labyrinthit. serosa	1	Uppmäjpling + friläggning av sinus och dura	1	—	—	
Otit. med. ac. c. meningit. ac. purulenta	1	D:o	—	—	1	383.
Otit. med. chron. purulenta c. osteit. sive polyp.	6	Totaluppmäjsling med hörselgångsplastik	6	—	—	
Otit. med. chron. purulenta c. osteit. sive polyp.	16	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik	16	—	—	
D:o	1	Konservativ totaluppmäjsling med hörselgångsplastik ..	1	—	—	
D:o	22	Konservativ totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik ..	22	—	—	
Otit. med. chron. cholesteatom.	3	Totaluppmäjsling med hörselgångsplastik	3	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Otit. med. chron. cholesteatom.	25	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik	25	—	—	
D:o	1	Konservativ totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik ..	1	—	—	
Otit. med. chron. cholesteatom. c. labyrinthit. ac. purulenta et c. meningit. ac. purulenta	1	Totaluppmäjsling med hörselgångsplastik + labyrinthresektion enl. Ruttin	1	—	—	
Otit. med. chron. cholesteatom. c. tromboflebit. suppur. sin. sigm. + meningit. ac. purulenta	1	Totaluppmäjsling med hörselgångsplastik + friläggning av sinus och dura + incision och utrymning av sinus	—	—	1	152.
Otit. med. chron. cholesteatom. c. mastoidit. ac. + abscess. epidural. + meningit. ac. purulenta	1	Totaluppmäjsling med hörselgångsplastik + friläggning av sinus och dura	1	—	—	
Otit. med. chron. c. pachymeningit. ext. et c. epiphlebit. sin. sigm.	1	Konservativ totaluppmäjsling utan h. g. plastik + friläggning av sinus och dura	1	—	—	
Otit. med. chron. cholesteatom. c. fistula labyrinth.	1	Totaluppmäjsling med hörselgångsplastik	1	—	—	
D:o	5	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik	5	—	—	
D:o	2	Konservativ totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik ..	2	—	—	
Otit. med. chron. cholesteatom. c. labyrinthit. serosa	1	Konservativ totaluppmäjsling med hörselgångsplastik ..	1	—	—	
Otit. med. chron. operat. ..	4	Revision	4	—	—	
Sår efter op. för kronisk otit.	5	Sekundärsuturer	5	—	—	
Cancer auris med. c. metastat. lymfogland. colli et c. paralyt. n. facialis. et n. recurrent.	1	Totaluppmäjsling med plastik + friläggning av sinus, dura och n. facialis.	1	—	—	
<i>Sjukdomar i näsan och dess bihålor:</i>						
Abscess. sept. nas.	2	Incisio	2	—	—	
Deviatio, crista, spina septi nasi	150	Resect. subm. sept. nas.	150	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Rhinit. chron. hyperplastica..	94	Excisio mucosæ vel. resect. conchæ	94	—	—	
Rhinit. sicca ant. c. perf. sept.	1	Plastik med täckning av perforation	1	—	—	
Sinusit. maxill. ac.	17	Trepanat. endonasal. sin. max.	17	—	—	
D:o	3	Operation enl. Stuhmann ..	3	—	—	
Sinusit. maxill. chron.	40	Radikaloperation enl. Caldwell-Luc	40	—	—	
D:o	1	Radikaloperation enl. Denker	1	—	—	
D:o	46	Radikaloperation enl. Boeninghaus	46	—	—	
Sinusit. maxill. chron. operat.	1	Revision	1	—	—	
Fistel efter radikaloperation av käkhåla	2	Plastik och sekundärsuturer..	2	—	—	
Angiosarcoma cav. nas.	1	Conchotomi + exstirpation av tumör	—	1	—	
Cancer sin. max.	1	Partiell överkäksresektion + exstirpation av tumör	1	—	—	
Tumor ossis maxillæ	1	Preliminär ligatur av art. carotis ext.	1	—	—	
Cystis ossis maxillæ	1	Exstirpation av cysta + Rad. op. av käkhålan enl. Denker	1	—	—	} samma patient
Sinusit. frontal. acuta	1	Conchotomia media	1	—	—	
" " chron.	4	Radikaloperation enl. Killian	4	—	—	
" " " c. osteit.	2	Radikaloperation enl. Riedel..	2	—	—	
" " chron. operat.	1	Revision	1	—	—	
" " chron. operat. recid.	2	Radikaloperation enl. Riedel	2	—	—	
Sår efter operation för kronisk frontal sinusit.	1	Sekundärsuturer	1	—	—	
Ethmoidit. ac. c. abscess. subperiostal.	1	Incisio	1	—	—	
Ethmoidit. chron.	94	Ethmoidectomy	94	—	—	
" " operata ..	1	Revision	1	—	—	
Ethmoidit. chron. op. c. abscess. subperiost.	1	Revision utifrån	1	—	—	
Sinusit. sphenoid. chron.	65	Trep. endonasal. sin. sphenoid.	65	—	—	
Pansinusit. chron. op.	1	Revision	1	—	—	
Tbc. nasi ext.	3	Galvanopunctur enl. St. Clair-Thompson + galvanocautisk	3	—	—	
Tbc. nasi ext. et int.	1	Excision av tbc.-infiltrerad slemhinna + galvanocautisk	1	—	—	
Tbc. nasi int.	1	Excision av tbc.-infiltrerad slemhinna	1	—	—	
D:o	1	Excis. probat.	—	1	—	
Cancer nasi	2	Excis. probat.	—	2	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Sarcoma nasi	1	Conchotomia + excision av tumorinfiltrerad slemhinna	—	1	—	
Fractur. oss. nasal.	2	Reposition i narkos + fixationsförband	2	—	—	
Sned näsa	1	Rhinorthosis	1	—	—	
Deformerad näsa	1	Subperiostal avfilning av benkanter på näsryggen	1	—	—	
<i>Sjukdomar i munhålan, svalget och matstrupen:</i>						
Tbc. lab. sup.	2	Galvanopunktur enl. St. Clair-Thompson + galvanocautik	2	—	—	
Granuloma radic. dent.	12	Excochleatio + extract. dent.	12	—	—	
Cystis rad. dent.	2	Exstirpation	2	—	—	
D:o	6	Exstirpation + plastik mot näsan	6	—	—	
Sår efter op. för cystis dentis	3	Sekundärsuturer	3	—	—	
Caries dent.	18	Extract. dent.	18	—	—	
Sialolithiasis gland. subling. c. abscess.	1	Incision + uppklippning av ductus sublingualis + utskaffande av sten	1	—	—	
Abscess. linguæ	1	Incision	1	—	—	
Cancer baseos linguæ et tonsill. + lymfom. colli	1	Utrymning av körtlar på halsen + underbindning av art. carotis ext. + exstirpation med diathermikniv av tumör i tungbas och tonsillregion	1	—	—	
Hypertrophia tonsill.	16	Tonsillect. enl. Sluder	16	—	—	
Tonsillit. chron.	107	Tonsillectomia	107	—	—	
Vegetat. adenoid.	72	Abrasio	72	—	—	
Tumor epipharyngis	1	Conchotomia inf. + excis. probat.	—	1	—	
Corpus alien. oesoph.	7	Oesophagoscopi + extraktion	7	—	—	
För diagnos	6	Oesophagoscopi	6	—	—	
D:o	2	Oesophagoscopi + excis. probat.	—	2	—	
Cancer oesoph.	1	D:o	—	1	—	
D:o	2	Oesophagoscopi + radiuminläggning	—	2	—	} samma patient
<i>Sjukdomar i larynx, trachea och broncher.</i>						
Oedema glottidis	1	Tracheotomia sup. + inläggning av kanyl	1	—	—	
Perichondrit. cart. thyreoid. c. phlegmon. colli	1	Laryngofissur + excision av nekrotiskt brosk + incision å halsen	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Papillomata laryngis	2	Excision i schwebelaryngoscopi enl. Seiffert	2	—	—	
D:o	1	Radiuminläggning	1	—	—	
Tumor plic. voc.	5	Excision i indirekt laryngoscopi	1	—	—	
D:o	1	Schwebelaryngoscopi + excisio probat.	—	1	—	
Stenos. laryngis	1	Tracheoscopia directa	—	1	—	
Tbc. laryngis c. stenosis.	1	Laryngoscopia directa	—	1	—	
Tbc. laryngis	1	Schwebelaryngoscopi enl. Killian-Seiffert + galvanocauter	1	—	—	
Cancer laryngis c. stenosis. ...	2	Tracheotomia superior + inläggning av kanyl	—	1	1	374.
Cancer laryngis	1	Laryngofissur + excisio probat.	—	1	—	
Tumor laryngis	1	Schwebelaryngoscopi enl. Killian-Seiffert + excis. probat.	—	1	—	
<i>Andra sjukdomar:</i>						
Dacryostenosis vel dacryocystit. chron.	33	Dacryocysto-rhinostomia endonasal. enl. West	33	—	—	
Dacryocystit. chron. c. fistul. sacci lacrym.	2	D:o	2	—	—	
Dacryocystit. chron. operat. recidiv.	3	Revision av op. enl. West ..	3	—	—	
Abscess. colli	2	Incision + tamponad	2	—	—	

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för **öron-, näs- och hals-**sjukdomar för år 1923 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å polikliniskt behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
<i>Sjukdomar i öronen.</i>		
Abscess. in cicatric. reg. mastoid.	1	Incisio.
Atherom. infect. retroauricul.	1	Exstirpatio.
Corp. alien. meat. acust. ext.	2	Extractio.
Othæmatoma	1	Incisio.
Otit. ext. circumscripta	15	D:o
Otit. med. acut.	58	Paracentes.
Otit. med. chron. polyp.	3	Evulsio polyp.
Sår efter op. för akut mastoidit	14	Sekundärsturer.

Sjukdom	Antal fall	Operation
<i>Sjukdomar i näsan och dess bihålor.</i>		
Abscess. sept. nas.	1	Incisio.
Corpus alien. cav. nas.	3	Extractio.
Furunculus vestib. nas.	4	Incisio.
Sinusit. maxill. sive suspicio sinusit. ...	317	Punctio sin. max.
Tbc. nasi ext.	1	Galvanocauter.
Fractur. sept. nas.	1	Reposition + tamponad.
Fractur. oss. nasal.	1	D:o
Tumor cavi nasi	1	Excisio probat.
Vulnus incis. vestib. nas.	1	Suturer.
Rhinit. chron. hyperplast.	1	Conchotomia.
<i>Sjukdomar i munhålan, svalget samt matstrupen.</i>		
Corpus alien. oesophag.	9	Oesophagoscopi + extractio.
För diagnos	2	Oesophagoscopi.
Corpus alien. pharyngis	14	Extractio.
” ” hypopharyngis	3	D:o
Granulom. rad. dent.	1	Excochleatio.
Hypertrophia tonsillæ	9	Tonsillect. enl. Sluder.
Peritonsillit. ac. supp.	41	Incisio.
Vegetat. adenoid.	13	Abrasio.
Tumor linguae	1	Excisio probat.
Tumor tonsill.	1	D:o
Tumor oesophagi	1	D:o
<i>Sjukdomar i larynx, trachea, broncher.</i>		
Tumor laryngis	1	Excisio probat.
<i>Andra sjukdomar.</i>		
Dacryostenosis chron. operat.	1	Revision av op. enl. West.

Göteborg i febr. 1924.

R. Selldén.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *ögon*-avdelning för år 1923 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
I.				
<i>Bildningsfel och medfödda sjukdomar.</i>				
Cataracta congenita	4	3	—	—
Glaucoma congenitum	1	—	—	—
IX.				
<i>Ögonsjukdomar.</i>				
Symblepharon	1	—	—	—
Chalazion	1	—	—	—
Entropium	—	1	—	—
Conjunctivitis blenorrhoica	6	7	—	—
„ trachomatosa	1	—	—	—
Keratitis phlyctænulosa	3	8	—	—
„ parenchymatosa	1	2	—	—
„ dendritica	2	—	—	—
Ulcus corneæ	3	6	—	—
„ „ serpens	17	5	—	—
Scleritis, sclerokeratitis	—	4	—	—
Iritis, cyclitis	13	8	—	—
Glaucoma	12	9	—	—
Cataracta	16	26	—	—
Retinochorioiditis	2	1	—	—
Papillitis	—	1	—	—
Neuritis retrobulbaris	3	1	—	—
Panophthalmitis	—	2	—	—
Ablatio retinae	1	—	—	—
Atrophia bulbi	—	3	—	—
Strabismus convergens	6	7	—	—
„ divergens	3	2	—	—
Dacryocystitis	4	3	—	—
XVIII.				
<i>Sulster.</i>				
Sarcoma oculi	4	2	—	1
„ orbitæ	—	1	—	—
XIX.				
<i>Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar.</i>				
Contusio bulbi	7	1	—	—
Ruptura „	4	—	—	—
Vulnus corneæ	2	—	—	—
„ perforans bulbi	18	2	—	—
Combustio corneæ	2	—	—	—
Corpus alienum in oculo	18	—	—	—
Iridocyclitis traumatica	7	—	—	—
Ophthalmia sympathica	1	—	—	—
Cataracta traumatica	9	—	—	—
Prolapsus uveæ	10	—	—	—

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *ögon*-avdelning för år 1923 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn		
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död
Entropium	1	Operation	1	—	—
Symblepharon	1	D:o	1	—	—
Chalazion	1	D:o	1	—	—
Dacryocyst. catarrhal.	7	Exstirpation av tårsäck	7	—	—
Ulcus corneæ	6	Galvanokaustik	6	—	—
„ serpens	21	D:o	21	—	—
Keratitis fascicularis	3	D:o	3	—	—
Vulnus perf. corneæ	1	D:o	1	—	—
D:o	6	Conjunctivalplastik	6	—	—
Panophthalmitis	2	Evisceratio bulbi	2	—	—
Occlusio, seclusio	3	Iridectomia	3	—	—
Glaucoma	5	Iridencleisis	5	—	—
„	10	Trepanation (enl. Elliot)	10	—	—
„	7	Punktion	7	—	—
„	1	Neurectomia optico-ciliaris	1	—	—
Cataracta	44	Starrextaktion	44	—	—
„ secundaria	12	Discission	12	—	—
„ congenita	22	D:o	22	—	—
D:o	3	Evakuation	3	—	—
Cataracta traumatica	1	D:o	1	—	—
Prolapsus uveæ	10	Avklippning	10	—	—
Corpus alienum in oculo	7	Magnetextraktion	7	—	—
D:o	12	E nukleation	12	—	—
Iridocyclitis traumatica	4	E nukleation	4	—	—
Atrophia bulbi	2	D:o	2	—	—
Ruptura „	3	D:o	3	—	—
D:o	1	Sutur	1	—	—
Ablatio retinae	2	Punktion	2	—	—
Strabismus convergens	13	Operation	13	—	—
„ divergens	5	D:o	5	—	—
Sarcoma oculi	6	E nukleation	5	—	1*)

*) (81) Lungemoboli

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *ögon*-avdelning för år 1923 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å polikliniskt behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
Corpus alien. palpebræ	1	Magnetextraktion.
Atheroma	2	Exstirpation.
Vulnus perforans palpebræ	2	Sutur.
Entropium	5	Operation.
Ptosis	1	D:o
Entropium punct. lacr.	3	Bowmann's operation.
Chalazion	57	Exstirpation.
Dacryocystitis	4	Exstirpation av tårsäck.
" phlegm.	2	Petit's operation.
Conjunct. trachomatosa	5	Prässning.
" vernalis	4	Polypecision.
Papilloma conjunct.	2	Excision.
Ulcus corneæ	86	Galvanokaustik.
" " serpens	12	D:o
Keratitis fascicularis	8	D:o
Pterygium	3	Operation.
Corpus alien. in oculo	1	Magnetoperation.
D:o	1	Enukleation.
Iridocyclitis traumatica	9	D:o
Glaucoma	1	D:o
Glioma oculi	1	D:o
Panophtalmittis	1	Evisceratio bulbi.
Cataracta zonularis	3	Discission.
" " traumatica	3	D:o
D:o	1	Evakuation.
Atrophia bulbi	1	Conjunctivalplastik.
Glioma orbitæ	1	Provecision
Phlegmone retrobulb.	1	Incision.
Strabismus convergens	17	Operation.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets **ögon**-avdelning för år 1923 angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn dels till skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	s:ma	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Slag å ögat (<i>Contusio oculi</i>)	7	1	8	—	6	2
Skada å hornhinnan	13	—	13	—	7	6
Främmande kropp inträngd i ögat	36	2	38	—	27	11
Övriga skador å ögat	4	—	4	—	3	1
Summa för grupp I	60	3	63	—	43	20
II. Skadans tillkomstsätt.						
<i>A. Olycksfall i yrkesarbete.</i>						
Vid hushållsgöromål	—	2	2	—	1	1
Vid arbetsmaskiner inom jordbruk	1	—	1	—	—	1
Vid arbetsmaskiner inom jord-, sten- och glas-industri	12	1	13	—	10	3
Vid metall- och maskinindustri	11	—	11	—	9	2
Vid kemisk-teknisk och belysningsindustri	2	—	2	—	—	2
Genom beröring med hett vatten, ånga	1	—	1	—	—	1
„ „ „ smält eller het metall, glas m. m.	1	—	1	—	1	—
„ sprängskott	3	—	3	—	3	—
„ fall från stege, avsats, ställning; genom halkning, nedstörtande föremål, ras: vid jordbruksarbete	4	—	4	—	4	—
„ vid byggnadsarbete	5	—	5	—	4	1
Vid lossning och lastning av gods o. d.	1	—	1	—	1	—
<i>B. Olycksfall utom yrkesarbete.</i>						
Under resa i motorfordon	1	—	1	—	1	—
Vid jakt: skottskada	1	—	1	—	1	—
„ lek	14	—	14	—	6	8
Inträngande skarpa föremål, hanterande av skarpa föremål	2	—	2	—	1	1
<i>C. Självmondsförsök.</i>						
Med skjutvapen	1	—	1	—	1	—
Summa för grupp II	60	3	63	—	43	20

Årsberättelse från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets patalogiska och bakteriologiska laboratorium 1923.

A. Obduktioner.

För Sahlgrenska sjukhuset har under året utförts 348 obduktioner, som efter ålder och kön fördela sig sålunda:

Ålder	Män		Kvinnor		Summa	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
1—10	4	2	—	—	4	1
11—20	15	7,5	8	5,5	23	7
21—30	16	8	28	18	44	12,5
31—40	32	16	16	11	48	14
41—50	37	17,5	29	19	66	19
51—60	45	26	20	13	65	18,5
61—70	35	16,5	30	20	65	18,5
71—80	9	5	18	12	27	8
81—90	4	2	2	1,5	6	1,5
Summa	197	100	151	100	348	100

Viktigare obduktionsfynd.

Akuta infektionssjukdomar.

Erysipelas 2 fall.

Tyfus 1 fall. *Meningit. epidem.* 1 fall. *Tetanus* 2 fall, 1 efter abort, 1 efter vulnus infectum. *Influenza epidem.* 2 fall (lungkomplikation). *Septicæmia* 17 fall.

Kroniska infektionssjukdomar.

Tuberkulos: Lungtuberkulos har framträtt som gravare sjukdom i 37 fall, 22 män och 15 kvinnor. Av dessa ha 9 varit komplicerade med tarmtuberkulos, 4 med larynxtbc., 4 med miliär tbc., 6 med meningit tbc., 1 med hjärntbc., 3 med njurtbc., 2 med genitaltbc. och 3 med serosatbc. Utan samtidig lungtbc. har tuberkulos framträtt som gravare sjukdom i följande fall: Tbc. i njure 1, i ben 3, i lymfkörtlar 2, i binjure 3, i peritoneum 3, i pleura 2 och i larynx 1 fall.

Lues 11 fall: aortit 11 fall, aneurysma 2, leverförändring 1 fall.

Granuloma Sternberg 1 fall.

Omsättningssjukdomar.

Diabetes mellitus 7 fall, 5 över, 2 under 50 år.

Morbus Basedowi 3 fall, varav 2 med persisterande thymus.

Intoxikationer.

Intoxicatio methylalcoholica 2 fall, *gaz. lucifer* 1 fall.

Blodsjukdomar.

Anæmia perniciosa 4 fall, alla visande slemhinneförändringar i mage och tarm.

Leuchæmi 3 fall.

Nervsystemets sjukdomar.

Hæmorrhagia cerebri 12 fall, 9 män och 3 kvinnor. *Emollitio cerebri* 13 fall, 8 män och 5 kvinnor. *Abscessus cerebri* 1 fall, vid bronchiectasier. *Encephalit. hæmorrhag.* 6 fall. *Encephalit. letharg.* 6 fall. *Gliosis cerebri* (med multipla gangræn.) 1 fall.

Meningitis non tbc. 5 fall, 2 vid otit., 1 vid hjärnabscess., 1 vid osteit, 1 vid encephalit. hæmorrhag. *Meningitis serosa* 1 fall.

Pachymeningit. hæmorrhag. intern. 2 fall.

Contusio aut laceratio cerebri 14 fall. *Myelitis traumatica* 2 fall.

Tabes dorsalis 1 fall.

Cirkulationsorganens sjukdomar.

Myocarditis chron. fibr. gravis 11 fall, 10 över 50 år, 1 fall 10 år.

Infarktus myocardi 13 fall. *Ruptura cordis* 1 fall. *Thrombosis cordis* 4 fall.

Pericarditis acuta 6 fall. *Synechia pericardi* 7 fall.

Vitium organ. cordis 19 fall, varav 6 män, 13 kvinnor. *Endocarditis acuta* 13 fall, 8 män och 5 kvinnor.

Laceratio cordis 2 fall. *Laceratio pericardi* 1 fall.

Embolia art. pulmonal. 10 fall.

Urinorganens sjukdomar.

Akut nefros, gravare 4 fall; *kronisk* 16 fall, varav 10 med amyloid.

Glomerulit 11 fall. *Nefrosclerosis levis* 18 fall, *gravis* 6 fall.

Hydronefros 4 fall, *pyonefros* 20 fall, *nefrolithiasis* 3 fall. *Hypertrophia prostate* 7 fall. *Ren cystic. congen.* 1 fall. *Ruptura renis* 1 fall, *urethræ* 1 fall, *vesicæ* 1 fall.

Respirationsorganens sjukdomar.

Oedoma glottidis 2 fall.

Pneumonia acuta lobaris 17 fall, 10 män, 7 kvinnor. *Bronchopneumonia* 30 fall, 22 män, 8 kvinnor. Av båda tillsammans 5 fall i omedelbar anslutning till operation.

Abscessus pulmon. 5 fall, *gangræna* 4 fall, *infarktus* 5 fall, *laceratio* 2 fall.

Bronchiectasiæ graves 8 fall.

Empyema pleuræ 7 fall. *Pyopneumothorax* 5 fall.

Digestionsorganens sjukdomar.

Laceratio oesophagi 3 fall. *Dilatatio oesophagi* 2, *diverticulum* 1 fall.
Ulcus ventriculi 14 fall, varav 6 perforerade; *duodeni* 3 fall, varav 1 perforerat. *Duodenitis acuta* 1 fall.
Enteritis gravis 5 fall, *uræmica* 2 fall, *forma dysenterica* 6 fall, *chronica gravis* 1 fall. *Ulcus recti* 1 fall.
Appendicitis acuta 12 fall. *Torsio, invaginatio, strangulatio intestini* 7 fall. *Hernia* 3 fall. *Infarktus intestini* 1 fall.
Pancreatitis acuta 2 fall. *Cholelithiasis* 13 fall. *Cholangitis purulenta* 6 fall. *Cirrhosis hepatis* 5 fall. *Abscessus hepatis* 2 fall.
Laceratio diaphragmatis 1 fall.

Svulster.

Cancer 40 fall, varav 24 män och 16 kvinnor. Fallen fördela sig sålunda: *Cancer gland. thyreoid.* 1 fall, kvinna; *hypopharyngis* 1, man; *pulmonis bronchiale* 1, man. *Oesophagi* 1, kvinna, *ventriculi* 11 (7 + 4); *Coli* 5 (4 + 1); *recti* 4 (2 + 2); *pap. Vateri* 1, man; *d. hepatici* 2 (2 + 0); *vesicæ felleæ* 2 (1 + 1); *vesicæ urinariæ* 4 (2 + 2); *vulvæ* 2 (0 + 2); *penis* 1 (1 + 0); *mammæ* 2 (1 + 1); *ovariorum* 2 (0 + 2).

Sarcom 9 fall, 6 män, 3 kvinnor; av dessa 3 från ben, 2 från hjärna, 1 från uterus, övriga från hud och bindväv.

Endotelioma pleuræ 1 fall. *Glioma cerebri* 3 fall, medullæ spinal. 1 fall. *Adenoma hypophyseos* 1 fall. *Hypernefroma* 4 fall, 1 man, 3 kvinnor. *Adenoma hepatis* 1 fall. *Polypus ventriculi magnus* 1 fall. *Myoma uteri magnum* 3 fall. *Kystadenoma ovariorum* 2 fall. *Cystis dermoides ovariorum carcinosa* 1 fall.

B. Histologiska undersökningar.

I. För Sahlgrenska sjukhuset

ha utförts 1,232 histologiska undersökningar. Viktigare fynd:

Hyperplasi och atrofi.

Mucosæ uteri 52; gland. thyreoidæ 24; prostatae 14; mjälte (Banti) 1 fall
Summa 91 fall.

Akut inflammation och ulceration.

Läpp 3 fall, bucca 5, ventrikel 6, appendix 171, rectum 12, panchreas 1 fall. Gallblåsa 41 fall. Lymfkörtel 14 fall. Tuba 8, ovarium 4 fall. Ben, brosk, leder och bursor 16 fall. Hud och granulationer 52 fall.

Summa 333 fall.

Kronisk inflammation.

Käke 7 fall, ventrikel 2, appendix 142, gallblåsa 39. Lymfkörtel 16 fall. Larynx 5 fall. Testis och epididymis 8 fall. Mamma 21 fall, tuba 32.

Njure 5 fall. Ben, brosk, leder och bursor 12 fall. Hud och granulationer 21 fall. Öga 1 fall.

Summa 311 fall.

Tuberculos.

Läpp 1 fall, tunga 1, colon 1, peritoneum 3 fall. Lymfkörtlar 42 fall. Näsa 4, tonsill 2, larynx 4 fall. Epididymis 5 fall. Tuba 6 fall. Njure 5 fall. Ben och leder 8 fall. Hud och granulationer 21 fall.

Summa 103 fall.

Granuloma Sternberg.

Lymfkörtel 2 fall.

Summa 2 fall.

Actinomyces.

Granulationer 1 fall.

Summa 1 fall.

Cancer.

Läpp 2, tunga 3, käke 3 fall. Thyreoidea 1 fall. Ventrikel 12 fall, oesophagus 3, colon 6, rectum 3, peritoneum 3 fall. Lymfkörtlar 41 fall. Melanöra 3 fall, näsa 5, pharynx 1, larynx 3 fall. Prostata 2 fall, mamma 41, vulva 6, penis 2, uterus 29, vagina 3 fall. Blåsa 4 fall. Hud och granulationer 41 fall.

Summa 218 fall.

Sarcom.

Gingiva 2 fall, pharynx 2, näsa 1 fall. Parotis 1 fall. Ovarium 1, testis 1 fall. Ben 4 fall. Hud och granulationer 16 fall. Öga 4 fall.

Summa 32 fall.

Andra svulster.

Fibrom 6, lipom 7, myxom 3, osteom 3, chondrom 1 fall. Angiom 12 fall. Adenofibroma mammæ 24 fall, adenoma 1. Kystadenoma ovarii 12 fall. Papilloma ves. urin. 1, ovarii 4, recti 1, cordæ vocal. 3 fall. Myoma uteri 18 fall. Endotelioma i spottkörtel 2 fall, från näsa 1, från hud 3 fall. Dermoidcysta 3 fall, Dermacysta 2 fall, gäleysta 2. Glioma oculi 2 fall, medullæ spinalis 2 fall.

Summa 116 fall.

Graviditetsförändringar.

Uterus 10, tuba 12, mola 1 fall.

Summa 23 fall.

II. För andra sjukvårdsinrättningar.

Hyperplasi och atrofi.

Uterusslemhinna 293 fall, thyreoidea 16 fall, prostata 18 fall, mjälte 1 fall.

Summa 328 fall.

Akut inflammation och ulceration.

Käke 2, ventrikel 6, tarm 1, appendix 32, gallblåsa 4 fall. Tonsill 2, larynx 1, lunga 2 fall. Mamma 3 fall. Lymfvävnad 3, hud etc. 6, ben 5 fall. Hjärtkött 2 fall.

Summa 69 fall.

Kronisk inflammation.

Tunga 1, käke 4, ventrikel 2, tarm 4, appendix 62, gallblåsa 4, lever 3, pancreas 1, peritoneum 1 fall. Näsa 6, larynx 7 fall. Epididymis 10, mamma 8, uterus 5, tuba 32, ovarium 21 fall. Njure 12, binjure 2 fall. Prostata 1 fall. Lymfkörtel 6, hud 12, ben 10, hjärtkött 4, hjärna 5 fall.

Summa 223 fall.

Tuberculos.

Läpp 1, tunga 1, käke 1, appendix 2, peritoneum 4, lever 2 fall. Näsa 6, larynx 7, lunga 3 fall. Njure 6 fall. Epididymis 6, mamma 1, tuba 10, ovarium 5 fall. Binjure 3 fall. Lymfvävnad 9, mjälte 1 fall. Hud 12, ben 6 fall.

Summa 86 fall.

Granuloma Sternberg.

Larynx 1, ben 1, lymfkörtel 5 fall.

Summa 7 fall.

Actinomyces.

Submaxillaris 1, lunga 1, hud 2 fall.

Summa 4 fall.

Cancer.

Palpebra 2 fall. Läpp 3, tunga 1, munbotten 1, käke 1, pharynx 1, ventrikel 11, tarm 11, lever 3, pancreas 2, gallblåsa 5, peritoneum 3 fall. Näsa 7, larynx 2, lunga 4, pleura 1 fall. Thyreoidea 2 fall. Penis 1, testis 1, prostata 4, mamma 31, vulva 3, vagina 3, ovarium 8, uterus 31 fall. Hud 21, lymfkörtel 23 fall.

Summa 188 fall.

Sarcom.

Käke 3, parotis 1, thyreoidea 2, bucca 1, tarm 1, peritoneum 1 fall. Testis 1, mamma 2, uterus 10, ovarium 3 fall. Hud 24, ben 18, lymfvävnad 3, öga 1 fall. Adenosarcoma renis 2 fall.

Summa 73 fall.

Andra svulster.

Fibrom 11; *Chondrom* 2; *Myoma*: uteri 61, ovarii 2, vaginae 1 fall; *lipom* 3; *Myxom*: 2; *Angiom*: hud 13, tunga 1, näsa 5, läpp 3, gom 2, pharynx 1, ovarium 1, scrotum 1, pancreas 1 fall. *Endoteliom*: spottkörtel 9, pleura 1, meninger 1 fall. *Adenom*: mamma 2, tarm 2, talgkörtel 1 fall. *Adenofibrom*: mamma 31 fall. *Kystom*: ovarium 24 fall. *Adenomyom*: uterus 1, tuba 1 fall. *Retentionscysta*: vagina 1, gälgång 1, hudinklusion 1 fall. *Pa-*

pillom: hud 2, blåsa 3, bucca 1, rectum 3 fall. *Dermoidcysta* 4, *teratoma ovarii* 2 fall. *Deciduom* 5 fall. *Gliom* 5 fall.

Summa 209 fall.

Graviditetsförändringar.

Skrap 42 fall, tuba 18, mola 3 fall.

Summa 63 fall.

Diverse.

31 fall.

Summa summarum 1,318 fall.

C. Bakteriologiska, serologiska och cytologiska undersökningar.

I. För Sahlgrenska sjukhuset.

Tbc.	182
Difteri	121
Tyfus	120
Diverse bakt. unders.	1,891
Cytolog. unders.	175
Vidals reaktion	361
Wassermanns reaktion	2,330
Vaccinframställning	132

Summa 5,312

**II. För andra sjukvårdsinrättningar.
etc.**

Tbc.	521
Difteri	5,930
Tyfus	532
Diverse bakt. unders.	1,132
Cytolog. unders.	124
Vidals reaktion	752
Wassermanns reaktion	8,324
Vaccinframställning	121

Summa 17,436

Tillsammans hava alltså å laboratoriet utförts:

Obduktioner	348 st.
Histol. undersökningar	2,550 „
Bakteriologiska etc. undersökningar	22,748 „

Göteborg den 24 maj 1924.

C. O. FORSELIUS.

Prosektor.

Årsrapport från Röntgenavdelningen år 1923.

I. Röntgenundersökningar.

	1921	1922	1923
Antal undersökta patienter	4,250	4,295	4,543
„ diarieförda radiogram	14,094	13,852	14,502

Röntgenundersökningarnas fördelning framgår av nedanstående tabell.

Kroppsdel	Negativt fynd	Fraktur och luxation	Inflammatorisk förändring och lues	Tuberkulos	Tumör	Konkrement eller främmande kropp	Deformiteter
Skelett och ledgångar	680	694	250	112	79	48	204
Respirationsorgan	245	3	155	597	36	1	5
Näsans bihålor	58	—	57	—	7	3	1
Cirkulationsorgan	32	—	35	—	—	—	36
Digestionsorgan	350	—	221	31	104	9	50
Gallblåsa	11	—	31	—	14	2	2
Urinvägar	168	—	3	7	11	41	22
Tänder	—	—	128	—	—	—	—
Summa	1,544	697	880	747	251	104	320

Patienterna fördela sig på följande sätt:

Från medicinska avdelningen	993
„ kirurgiska „	1,124
„ tuberkulos- „	83
„ ögon- „	7
„ öron- „	74
„ röntgen- „	95
„ stadens och sjukhusets polikliniker	764
„ „ sjukhus	194
Andra patienter	1,209

Summa 4,543

Fibrom 11; Chondrom 2; Myxom, uteri 51, ovarii 2, vagina 1 fall; lipom 3; Myxom: 2; Angiom: hud 18, uteri 1, näsa 5, läpp 3, gom 2, pharynx 1, ovarium 1, scrotum 1, pancreas 1 fall. Endotelom: spottkörtel 9, plicura 1, meningor 1 fall. Adenom: prostata 2, larynx 2, talgkörtel 1 fall. Adenofibrom: mamma 31 fall. Kistom: ovarium 24 fall. Adenomangom: uteri 1, tuba 1 fall. Retentionscyster: ovarium 1, gallgång 1, hudiinklusion 1 fall. Po-

II. Röntgen- och radiumbehandling.

A. Uppgift på antalet behandlingar och patienter år 1923.

Röntgenbehandlingar hava givits i ett antal av 8,166 enkeldoser.

Radium- " " d:o 225 " "

Antalet behandlade patienter utgjorde 1,055, därav

Å sjukhuset intagna 195 (radiolog. avd.) + 82 (övriga sjukhuspat.).. 277

Från stadens och sjukhusets polikliniker 317

Andra patienter 461

Summa 1,055

B. Uppgift på å radiologiska avdelningen intagna patienter 1923.

Diagnos	Värdade	Diagnos	Värdade
Pleuritis tuberculosa	1	Carcinoma buccæ	3
Tuberculosis lymphogland.	2	" laryngis	3
" cutis, lupus	8	" pharyngis	1
" peritonei	1	" epipharyngis	1
Actinomycosis	1	" epiglottidis	1
Anæmia	1	" orbitæ	4
Leucæmia myeloides	4	" gingivæ	9
Tricophythia	1	" tonsillæ	1
Favus	5	" maxillæ	4
Eczema chron.	5	" mandibulæ	1
Furunculosis	1	" vertebræ	4
Psoriasis	1	" recti	12
Sycosis barbæ	3	" penis	1
Verrucæ	1	" prostatae	1
Nævus	1	" vulvæ	3
Hæmangioma	7	" lab. maj.	9
Angiocavernoma	9	" vaginæ	5
Papilloma	2	" colli uteri	54
Myeloma	1	" corporis uteri	7
Sarcoma cutis	2	" ovarii	3
" buccæ	2	" mammæ	15
" lingvæ	1	" colli	1
" pelvis	2	" organ. alior.	21
" thoracis	1	Glioma	1
" vertebræ	1	Tumor utan P. A. D.	19
" ovarii	1	Myoma uteri	5
" uteri	2	Metro- et menorrhagia	12
" vulvæ	1	Ulcus cervicis uteri	3
" organ. alior.	4	Endometritis	1
Carcinoma cutis	27	Struma maligna	1
" faciei	4	Morbus Basedowi	1
" palpebræ	5	Tumor cerebri	2
" labii	8	Tumor hypofyseos	1
" lingvæ	7		

C. Uppgift på behandlade sjukdomsfall 1923.

Diagnos	Antal	Diagnos	Antal
<i>Tuberculos etc.</i>		<i>Gynekologiska sjukdomar</i> (utom maligna tumörer).	
Tbc. cutis, lupus	7	Myoma uteri	15
„ cranii	1	Dysmenorrhæa	1
„ miliaris	1	Metro- et menorrhagia	17
„ peritonei	3		
„ ossium et articul.	3		
„ bursar. et vagin. tend.	2	<i>Hud- och hårsjukdomar.</i>	
„ lymphogland.	222	Ulcus trophicum	1
„ epidid. et testis	2	Eczema papillosum	1
„ carpi	1	Trichophytia	3
Lymphogranulomatosis (Sternberg)	5	Eczema chron.	113
Keratitis	4	Psoriasis	9
Spina ventosa	5	Acne, furunculosis	15
Coxitis tuberculosa	2	Pruritus	15
Pleuritis tuberculosa	7	Hyperhidrosis	4
Salpingitis tuberculosa	1	Neurodermatitis	2
Actinomycosis	3	Hidroadenitis	4
		Onychomycosis	1
<i>Blodsjukdomar.</i>		Impetigo	1
Anæmia	5	Sycosis non parasitaria, folliculitis et dermatomycosis	19
Leucæmia myeloides	11	Favus	7
Leucæmia lymph.	1	Mycosis fungoides	2
Polycythæmia	1	Scleroderma	1
Morbus Banti	1		
		<i>Benigna tumörer.</i>	
<i>Sjukdomar i endokrina organ.</i>		Verrucæ	46
Struma Basedowi	17	Clavus	5
Dysthyreoidismus	17	Nævus	7
Struma maligna	6	Keloid	5
Struma parenchymatosa	1	Angioma	11
		Papilloma	5
<i>Sjukdomar i nervsystemet.</i>		Hæmangioma	21
Sclerosis disseminata	14	Angio-cavernoma	2
Syringomyelia	4	Xanthelasma	1
Myelitis	1	Fibroma	3
Neuritis	7	Perniosis	1
Glioma retinae	1		
Tumor cerebri	3	<i>Maligna tumörer.</i>	
Tumor hypofyseos	6	Carcinoma lymphogland.	1
Encephalitis	1	„ palpebræ	3
Hydrocephalus	1	„ labii	11
Herpes zoster	1	„ linguæ	9
		„ maxillæ	7
<i>Sjukdomar i andra organ.</i>		„ cutis	27
Asthma bronchiale	2	„ faciei	4
Arthrit. chron.	2	„ laryngis	2
Tonsillitis chron.	2	„ epipharyngis	3
Fractura anticur.	1	„ epiglottidis	1
Chalazion	1	„ tonsillæ	1

Diagnos	Antal	Diagnos	Antal
Carcinoma vertebræ	4	Hypernephroma renis	1
„ orbitæ	6	Sarcoma cutis	2
„ gingivæ	6	„ lymphogland. colli	7
„ colli	1	„ tonsillæ	2
„ pulmon.	1	„ nasi	1
„ nasi	3	„ palpebræ	2
„ prostata	3	„ orbitæ	3
„ urethræ	1	„ pharyngis	2
„ vaginæ	4	„ mandibulæ	4
„ vulvæ	6	„ vertebræ	5
„ lab. maj.	5	„ renis	1
„ recti	11	„ pelvis	1
„ penis	1	„ ovarii	1
„ auris	1	„ uteri	2
„ buccæ	4	„ cervicis	1
„ mammae	62	„ pollicis	1
„ colli uteri	34	„ organ. alior.	29
„ corporis uteri	3	Tumor utan P. A. D.	17
„ ovarii	9	Epithelioma	9
„ organ. alior.	4	Hemiatrophia faciei	1

Anm. Huvudmassan av dessa fall äro radiologiskt behandlade. I ett mindre antal fall har uteslutande använts elektrokoagulation, i några har elektrokoagulationen använts jämte radiologisk behandling.

Göteborg d. 31 mars 1924.

HENNING ODQVIST.

Göteborgs Barnsjukhus.

Å kirurgiska avdelningen år 1923 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.					
1	Encephalocèle	1	1	—	1
	Spina bifida	—	1	—	—
	Cheiloschisis	2	—	—	—
	Cheilognatopalatoschisis	5	—	—	—
	Cheilognatoschisis	1	1	—	—
	Gnatopalatoschisis	2	—	—	—
	Palatoschisis	7	4	—	—
	Cysta colli congen.	1	—	—	—
	Fistula nasi congen.	—	1	—	—
	Fistula colli congen.	1	1	—	—
	Defect. nasi post. cheilognatoschisis operat.	1	—	—	—
	Syndactylia	—	1	—	—
	Ectopia vesicæ	1	—	—	—
	Epispadia	1	—	—	—
	Retentio testis	35	—	—	—
	Atresia ani	1	—	—	—
	Situs viscerum inversus	1	—	—	—
2	Debilitas congen.	1	—	—	—
5	Luxatio coxæ congen.	11	18	—	—
	Pes equinus congen.	1	—	—	—
	Pes equino-varus congen.	14	4	—	—
	Pes plano-valgus congen.	1	—	—	—
	Hernia inguinal. congen.	16	—	—	—
	Torticollis congen.	1	1	—	—
IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.					
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone	82	49	1	—
22	Erysipelas	10	6	—	—
23	Scarlatina	—	2	—	—
24	Diphtheria	7	—	—	—
25	Morbilli	5	4	—	—
26	Rubeola	—	1	—	—
28	Pertussis	6	6	—	—
31	Varicellæ	7	3	—	—
33	Typhus abdominalis	1	1	—	—
34	Paratyphus	—	1	—	—
40	Meningitis cerebrospinalis epidemica	—	1	—	1
42	Tuberculosis pulmonum. Tuberculosis laryngis	2	—	—	—
	„ cerebri. Meningitis tuberc.	1	1	1	1
	„ ossium et articularum	35	47	—	—
	„ lymphoglandularum	32	15	—	—
	„ renum	1	1	1	1
	„ urogenitalis	6	2	—	—
	„ cutis	7	6	—	—
	„ miliaris acuta	—	1	—	1
44	Syphilis hereditaria	1	1	—	—
46	Endomet., Salping., Peritonit. gonorrhœica	—	1	—	—

nr.	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
V. <i>Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>					
58	Anæmia	—	2	—	—
63	Plethora vera. Polycythæmia	—	1	—	—
VIII. <i>Nervsystemets sjukdomar.</i>					
83	Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli	—	1	—	1
94	Neuritis. Neuralgia. Ischias	1	—	—	—
95	Paralysis pedis	4	3	—	—
	Paralysis extremitat. superior.	4	—	—	—
	Paralysis extremitat. inferior.	2	2	—	—
96	Spasmodia	1	—	—	—
99	Epilepsia	1	2	—	—
100	Neurasthenia	—	1	—	—
101	Morbus Little	1	1	—	—
X. <i>Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
112	Myocarditis acuta	2	—	1	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	—	2	—	1
119	Thrombosis. Embolia	1	1	—	—
XI. <i>Andningsorganens sjukdomar.</i>					
121	Epistaxis	2	—	—	—
124					
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	1	2	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	3	2	—	1
	Bronchopneumonia acuta	2	—	—	—
135	Pneumonia chronica	—	1	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	9	9	2	2
XII. <i>Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
143	Stomatitis. Noma	1	1	—	—
145	Peritonitis acuta	2	3	—	—
146	Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	8	7	—	—
147	Hæmorrhagia post tonsillotomiam	2	2	—	—
149	Abscess. retropharyng.	2	2	—	—
150	Stenosis oesophagi	1	1	—	—
153	Gastritis acuta	1	—	—	—
	Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	1	2	—	—
159	Appendicitis	62	50	—	—
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	—	3	—	—
161	Hernia umbilicalis	6	10	—	—
	„ inguinalis	52	10	—	—
	„ lineæ albæ	—	1	—	—
	„ abdominalis	—	1	—	—
	„ in cicatrice	—	2	—	—
	„ incarcerat.	6	1	—	—
	Abscessus ad anum	4	1	—	—
164	Fissura ani	—	1	—	—
165	Fistula ani	2	—	—	—
167	Polyp. recti	2	—	—	—
170	Prolapsus recti	5	2	—	—
171	Peritonitis acuta	18	10	5	1
	Peritonitis chronica	—	2	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	2	1	1	1
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brighti	—	3	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	1	2	—	—
180	Cystitis	—	2	—	—
184	Hæmaturia	1	—	—	—
XIV. Könsorganens sjukdomar.					
A. Manliga könsorganen.					
188	Phimososis. Paraphimososis	20	—	—	—
189	Hydrocele	15	—	—	—
	Torquatio testis gangræn.	1	—	—	—
B. Kvinnliga könsorganen.					
200	Torquatio adnexæ	—	1	—	—
201	Ulcera vulvæ	—	1	—	—
XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.					
202	Myitis. Rheumatismus musculorum	1	—	—	—
203	Tendovaginitis	2	—	—	—
205	Synovitis. Arthritis	10	7	—	—
207	Polyarthritus rheumatica chronica	2	1	—	—
208	Morbus Perthes	2	—	—	—
209	Morbus Schlatteri	—	3	—	—
212	Scoliosis	—	1	—	—
	Genu valg.	1	1	—	—
	Pes planus	—	2	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	36	16	1	—
214	Rachitis	—	2	—	—
	Corpus alienum humeri	1	—	—	—
215	Osteomalacia. Deformitas rachit.	5	11	—	—
216	Deformitas (ej rachit, ej tbc.)	3	4	—	—
	Exostosis	2	—	—	—
	Ganglion	3	1	—	—
	Morbus Köhler	—	1	—	—
XVI. Hudens sjukdomar.					
217	Erythema multiforme et nodosum	—	1	—	—
222	Eczema	2	3	—	—
228	Impetigo	1	2	—	—
240	Clavus	—	1	—	—
232	Verruca	2	—	—	—
233	Decubitus	1	—	—	—
240	Pityriasis	1	—	—	—
240	Cicatrix	1	—	—	—
236	Scabies	1	—	—	—
	Dermatitis	—	1	—	—
	Defect. cutis post cumbust.	1	—	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
XVII. Öronsjukdomar.					
241	Morbi meatus auditorii externi	—	1	—	—
243	Otitis media catarrhalis	—	5	—	—
	Otitis media purulenta	25	15	—	—
	Mastoiditis	10	9	—	—
	Cholesteatoma	1	—	—	—
	Otit. med. acut. cum trombophlebit. sin. sigmoid.	1	—	—	—
	Otit. med. acut. cum epiphlebit. sin. sigmoid.	1	—	—	—
XVIII. Ögonsjukdomar.					
258	Conjunctivitis phlyctænulosa	1	2	—	—
XIX. Svulster.					
306	Angioma	9	8	—	—
314	Adenoma. Kystadenoma	1	—	—	—
315	Sarcoma	4	1	1	—
	Cysta	2	1	—	—
	Tumor malign. renis	1	—	—	—
XX. Andra sjukdomar.					
323	Morbus Basedowi. Hyperthyreosis	—	1	—	—

Uppgift från *kirurgiska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1923 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
I.						
Encephalocele	2	Radikalop.	1	—	1*	*243.
Epilepsia traumat.	1	Trepanation + bortmejsling av ben	1	—	—	
Epilepsia tramat.	1	Trepanation + incision i duran	1	—	—	
Fractura compl. cranii c. impressione	1	Trepanation + avlägsnande av ben + sutur	1	—	—	
Fractura compl. cran. c. impressione	2	Trepanation + upplyftning av ben	1	—	1*	504 Contusio cerebri.
Cysta reg. occipit.	1	Exstirpation + sutur	1	—	—	
III.						
Otit. med ac. c. mastoidit. ..	1	Antrotomi + drainage	1	—	—	
Otit. med ac. c. mastoidit. ..	14	„ + sutur	14	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Otit. med. ac. supp.	3	Paracentes	3	—	—	
Otit. med. c. cholesteatom. . .	1	Radikalop.	1	—	—	
Otit. med. ac. + meningit. . .	—	Antrotomia bilat. + drain. . .	—	—	—	1* *939 Död i meningit (ej otogen).
Otit. med. chron. c. mastoidit.	1	Uppmejsling + sutur	1	—	—	
Otit. med. chron. c. cholesteatom.	1	Radikalop.	1	—	—	
Otit. med. chron. c. mastoidit. et epiflebit. sin. sigm.	1	Radikalop. + friläggning av sinus	1	—	—	
IV.						
Deformitas nasi post Cheilognatoschis. op.	1	Plastik	1	—	—	
V.						
Labium leporinum	1	Plastik enl. Drachter	1	—	—	
D:o	1	” ” Mirault	1	—	—	
Cheilognatopalatoschisis	7	Reposition av mellankäken + läpp-plastik	6	—	—	1* *724 vit. org. cordis.
Palatoschisis	13	Plastik enl. Langenbeck ...	13	—	—	
Periostit. supp. alveolaris ..	1	Extractio dentis	1	—	—	
” ” ”	1	Incision	1	—	—	
” ” mandib.	1	D:o	1	—	—	
Osteoperiostit. supp. sept. mandib. c. fistula	2	Uppmejsling + excision av fistel + sutur	—	—	—	
Fistula c. periostit. supp. mandib.	1	Excision av fistel + sutur..	1	—	—	
Tbc. cutis faciei	1	Excision + sutur	1	—	—	
Veg. adenoides	12	Abraiso	12	—	—	
Hypertrophia tonsill.	8	Tonsillotomia bilat.	8	—	—	
Hæmorrhagia p. tonsillotomiam	1	Sutur av gombågarna	1	—	—	
Ranula	1	Exstirpatio	1	—	—	
Cysta cong. reg. nasi	1	Excision	1	—	—	
Cysta dermoid. reg. supraorbital.	1	Exstirpation	1	—	—	
Cysta mandib.	1	Exstirpation + tamponad ..	1	—	—	
Angioma linguæ	1	Exstirpation	1	—	—	
Hæmangioma nasi	1	Galvanokaustik	1	—	—	
Sarcoma maxillæ	1	Exstirpation	1	—	—	
” mandib.	1	D:o	1	—	—	
VI.						
Torticollis cong.	2	Myotomi enl. Lange + öppen nedre tenotomi + korr.	2	—	—	
Cysta colli cong.	1	Exstirpation	1	—	—	
Fistula colli cong.	1	Excision	1	—	—	
Lymphoma tbc. colli	12	Exstirpation + sutur	12	—	—	
D:o	1	” + drain.	1	—	—	
D:o	3	Utskrapning + sutur	3	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskreven		Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	död	
Tbc. reg. prælaryngis	1	Exstirpation + sutur	1	—	
Lymfadenit. supp. sept. colli	2	Punktion	2	—	
Abscessus retropharyngeal. ..	3	Incision	2	—	1* *102 Nephro- pathia.
VIII.					
Fistula cong. reg. infraclav...	1	Exstirpation	1	—	
Osteoperiostit. supp. sept. ac. costæ	3	Resectio costæ + sutur	2	—	1* *314.
Tbc. costæ	1	Resectio costæ	1	—	
Abscessus tbc. thoracis	1	Incision + utskrapning + suture	1	—	
Lymphoma tbc. thoracis	1	Exstirpation + sutur	1	—	
Pleuritis exsudativa	1	Thoracocentes	1	—	
Empyema pleuræ	14	Resectio costæ + pleurotomi + drainage	9	—	5* *305,330,522, 651, 739.
Empyema pleuræ chron. ..	2	Resectio costæ + revision + drain.	1	—	1* *1156/22.
Hæmangioma thoracis	1	Exstirpation	1	—	
IX.					
Fibroadenoma mammæ	1	Exstirpation	1	—	
X.					
Spina bifida	1	Radikalop.	1	—	
Spondylit. sept. ac. lumbal.	1	Laminotranssectomi + drain.	1	—	
Spondylit. sept. ac. sacral. ..	1	D:o	1	—	
Spondylit. tbc. dorsal.	5	Fri bentransplantation enl. Albee	5	—	
Corpus alien. intervertebral. D:o	1	Incisio explorat.	1	—	
	1	Extractio	1	—	
XI.					
Ruptura hepat. traum.	2	Laparotomi + drain.	1	—	1* *811.
XIII.					
Trombos. v. lienal.	1	Splenectomi	1	—	
Ruptura lien. traumat.	1	D:o	1	—	
XV.					
Invaginatio ileocæcal. et vol- vulus intestin. ilei	1	Laparotomi + desinvagina- tion + reposition av vol- vulus + punktion av tar- men + sutur	—	—	1* *992.
Ileus paralyt.	1	Laparotomia explorat.	—	—	1* *M. 99.
Ileus paralyt. post enterit. ..	1	D:o	—	—	1* *1053.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
XVI.						
Appendicit. ac.	34	Appendectomi + sutur	34	—	—	
” ” chron.	6	D:o	6	—	—	
Appendicit. ac. gangr.	12	Appendectomi + sutur.	12	—	—	
Appendicit. ac. gangr.	9	D:o + drain.	9	—	—	
Appendicit. ac. gangr. perf. ..	3	D:o	3	—	—	
” ” ” ” c. pelveoperit. supp.	4	D:o	4	—	—	
Appendicit. ac. gangr. c. abscess.	1	D:o	1	—	—	
Appendicit. ac. gangr. perf. c. abscess.	8	D:o	8	—	—	
Appendicit. ac. gangr. c. peritonit. supp. diff.	3	Appendectomi + spolning + drain.	2	—	1*	*533.
Appendicit. ac. ulcerosa c. peritonit. supp. diff.	1	D:o	1	—	—	
Appendicit. ac. gangr. perf. c. peritonit. supp. diff.	13	D:o	10	—	3*	*305,479,1264
Appendicit. ac. ulcerosa perf. Appendicit. ac. gangr. perf. c. peritonit. diff. seros. et abscessu perityphlit.	1	Appendectomi + resectio oment. + drainage	1	—	—	
XVII.						
Hernia inguinal. mob.	15	Radikalop. enl. Czerny	15	—	—	
D:o	48	” ” Schultén ..	48	—	—	
Hernia inguinal. incarcerat. ..	4	Herniotomi. Radikalop. enl. Czerny ..	4	—	—	
D:o	3	Herniotomi. Radikalop. enl. Schultén ..	3	—	—	
Hernia inguinal. incompleta..	4	Kanalsutur ..	4	—	—	
Hernia inguinal. mob. cong. c. retentio testis ..	14	Radikalop. enl. Åkerblom-Schultén ..	14	—	—	
Hernia umbilical. mob.	15	Radikalop. enl. Spitzzy ..	15	—	—	
Hernia in cicatrice post laparotomiam ..	2	Radikalop.	2	—	—	
XVIII.						
Atresia ani ..	1	Plastisk op.	1	—	—	
Prolapsus recti ..	6	Fri fascietransplantation ..	6	—	—	
Abscessus ad anum ..	3	Klyvning in i rectum ..	3	—	—	
Fistula ani ..	2	Op. för ..	2	—	—	
Polyp. ani ..	1	Exstirpation ..	1	—	—	
XIX.						
Abscessus præperitoneal. reg. umbilical.	1	Incision + drain.	1	—	—	
Peritonit. supp. diff. ex infect. umbil.	1	Laparotomi + spolning + drain.	—	—	1*	*341.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskreven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Peritonit. supp. diff. ex enterit.	1	Laparotomi + spolning + appendectomi + drain. ..	1	—	—	
Peritonit. supp. diff. e salpingit. ac. gon.	1	Laparotomi + spolning + appendectomi en passant + drain.	1	—	—	
Peritonit. chron. adhæsiv. cong. c. ileo strangulat. ..	1	Laparotomi + lys + appendektomi prophylact. + sutur	—	—	1*	*289.
XX.						
Tbc. ren. sin.	1	Explorativ friläggning	1	—	—	
D:o	2	Nephrectomi + drain.	2	—	—	
Tbc. renum	1	Nephrectomia sin.	—	—	*1	*952.
Nephritis chron.	1	Dekapsulation	1	—	—	
Tumor ren. malign.	2	Nephrectomia	—	1*	1**	*561, **221.
XXIII.						
Epispadia penis	3	Plastisk op.	3	—	—	
Hypospasia penis	1	D:o	1	—	—	
Phimosis	18	Circumcisio	18	—	—	
Paraphimosis	1	Dorsalsnitt	1	—	—	
XXIV.						
Retentio testis	42	Op. enl. Åkerblom-Schultén..	42	—	—	
Tbc. testis	1	Ablatio testis + sutur	1	—	—	
Tbc. epididymid. et funic. spermat.	1	Exstirpatio funic. et epididyd. D:o	1	—	—	
Tbc. funic. spermat.	2	D:o	2	—	—	
Hydrocele testis	2	Punktion	2	—	—	
D:o	7	Op. enl. Winckelmann	7	—	—	
Hydrocele funiculi	4	Radikalop.	4	—	—	
Hydrocele testis et funiculi..	2	Op. enl. Winckelmann	2	—	—	
Torquatio testis gangr.	1	Ablatio testis	1	—	—	
Angioma cavernosum scroti..	1	Exstirpation	1	—	—	
XXVII.						
Luxatio coxæ cong.	7	Oblodig reposition	7	—	—	
D:o	1	Blodig reposition	1	—	—	
Genu valgum rachit.	1	Supracondylär osteotomi + korr.	1	—	—	
Pes equino-varus cong.	9	Manuell korrektion (I séance)	9	—	—	
D:o	4	Öppen senförlängning + korr.	4	—	—	
D:o	12	" " + neddragning av calcaneus + korr.	12	—	—	
Pes varus cong.	2	Osteotomia tibiæ et fibulæ + korr.	2	—	—	
„ equino-varus cong. recid.	2	Kilformig osteotomi av tarsus + korr.	2	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskreven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Pes equinus cong.	2	Öppen förlängning av achillessenan enl. Wulpus	2	—	—	
„ equino-varus paralyt. ..	2	Arthrodes. art. talo-crural. ..	2	—	—	
D:o	1	Öppen förlängn. av achillessenan + aktiv tenodes + sentransplantation + korr.	1	—	—	
Pes equinus spast.	4	Öppen förlängning av Achillessenan enl. Wulpus + korr.	4	—	—	
„ equino-valgus paralyt. p. poliomyelit.	1	Aktiv tenodes enl. Haglund..	1	—	—	
„ equinus excavat. paralyt.	1	Öppen senförlängning + op. enl. Steindler + korr.	1	—	—	
„ equinus excavat. paralyt.	1	Subkutan aponeurotomi + korr.	1	—	—	
D:o	1	Subkutan aponeurotomi + arthrodesis pedis	1	—	—	
Pes equinus paralyt.	1	Öppen senförlängning + korr.	1	—	—	
D:o	1	Arthrodesis pedis	1	—	—	
Defectus cutis	2	Hudtransplantation enligt Tiersch	2	—	—	
Defectus tibiæ	1	Fri bentransplantation	1	—	—	
Contractura coxæ (coxit. tbc.)	2	Korrektion i narkos	2	—	—	
D:o	1	Osteotomia subtrochanter. femoris + korr.	1	—	—	
Contractura gen. post gonit. sept.	1	Osteotomia supracondyl. femoris + korr.	1	—	—	
Contractura gen. post tbc. art. gen.	2	D:o	2	—	—	
Contractura ischæm. antibrachii	1	Explorativ friläggning av underarmens flexorer + sutur	—	1	—	
Deformitas rachit. anticurur...	18	Osteoclasia manuel. + korr.	18	—	—	
D:o	3	Osteotomia tibiæ + osteoclasia manuel. fibul. + korr.	3	—	—	
Osteomyelit. sept. ac. humeri	1	Uppmejsling + sutur	1	—	—	
„ „ „ femoris	1	D:o	1	—	—	
„ „ „ „	1	Resectio femoris + sutur ..	—	1*	—	*3338 Sepsis
„ „ „ tibiæ ..	3	Uppmejsling + sutur	3	—	—	lichæmia.
„ „ „ „	2	„ + drain.	2	—	—	
„ „ „ „	2	Sekvestrotomi + sutur	2	—	—	
Osteomyelit. sept. ac. fibulæ	2	Resectio fibulæ + sutur	2	—	—	
„ „ „ chron. humeri	1	Uppmejsling + sutur	1	—	—	
Osteomyelit. sept. chron. tibiæ	1	D:o	1	—	—	
Osteoperiostit. sept. dig. manus	1	Sekvestrotomi + drain.	1	—	—	
„ „ „ tibiæ	2	Incision	2	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkningar
			frik eller förbättrad	oförbättrad	död	
Osteoperiostit. supp. ossium metatarsi	1	Resectio oss. metatarsi	1	—	—	
Pseudarthros. tibiæ p. osteomyelit. sept. op.	1	Resectio tibiæ + fri bentransplantation + sutur ..	1	—	—	
Osteitis fibrosa c. fractura humeri	1	Fri bentransplantation	1	—	—	
Arthrit. sept. art. cubiti	1	Arthrotomi + drain.	1	—	—	
„ „ „ genus	1	Punktion + spolning med rivanol	1	—	—	
„ „ „ talocrural.	1	Arthrotomi + drain.	1	—	—	
Hydrops genus	1	Punktion	1	—	—	
Fistula tbc. reg. cubiti	1	Excision + sutur	1	—	—	
Coxit tbc.	2	Härdelimitation + sutur ..	2	—	—	
D:o	1	Resectio art. coxæ (atyp.) ..	1	—	—	
Coxit tbc. fistula	1	Sekvestrotomi	1	—	—	
Tbc. ulnæ	1	Härdelimitation + sutur ..	1	—	—	
femoris	1	D:o	1	—	—	
tibiæ	2	D:o	2	—	—	
calcanei	1	Uppmejsling + utskrapning + sutur	1	—	—	
D:o	1	Utskrapning + fri bentransplantation + sutur	1	—	—	
Tendovaginit. tbc. pedis	2	Op. för	2	—	—	
Fractura claviculæ	1	Blodig reposition	1	—	—	
„ clavic. male sanat.	2	Osteotomi + korr.	2	—	—	
„ humeri supracondyl.	4	Blodig reposition	4	—	—	
Fractura humeri supracondyl.	3	Osteosyntes	3	—	—	
Fractura humeri supracondyl. male sanat.	1	Öppen osteotomi + korr. ..	1	—	—	
Fractura supracondyl. humeri op.	2	Extraktion av spikar + sutur ..	2	—	—	
Fractura humeri	1	Blodig reposition + sutur ..	1	—	—	
„ condyli humeri ..	1	Extraktion av benflisor	1	—	—	
„ epicondyl. med. humeri	1	Extirpatio epicondyl. med. ..	1	—	—	
Fractura antibrachii	2	Osteosyntes. ossis radii	2	—	—	
D:o	2	Blodig reposition	2	—	—	
Fractura radii	2	D:o	2	—	—	
„ „ male sanat. ..	1	Manuell osteoklasi + korr.	1	—	—	
D:o	4	Osteotomi + korr.	4	—	—	
Fractura colli radii	1	Manuell reposition	1	—	—	
„ ulnæ	1	Blodig reposition + sutur ..	1	—	—	
„ dig. man. male sanat.	1	Osteotomi + korr. + sutur ..	1	—	—	
Fractura femoris	4	Spiksträck enl. Schmerz	4	—	—	
„ tibiæ	1	Blodig reposition	1	—	—	
„ anticurur.	2	D:o	2	—	—	
„ compl. dig. ped. ..	1	D:o	1	—	—	
Abscisio tend. dig. ped.	1	Sensutur	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Morbus Köhler oss. metatarsal. II	1	Resectio oss. metatarsal. II..	1	—	—	
Morbus patellæ (Johanson) ..	1	Resectio patellæ	1	—	—	
Corpus alien. humeri	1	Extractio	1	—	—	
” ” antibrachii	1	D:o	1	—	—	
Arthrotomia traumat. art. talocrural. + abscisio tend. extens. dig. ped.	1	Kapsel- + sensutur	1	—	—	
Gangræna, dig. ped. ex compressione	1	Amputatio dig. ped.	1	—	—	
Vulnera lacerat. ped.	1	Sutur	1	—	—	
Exostosis olecrani	1	Bortmejsling av exostos.	1	—	—	
Sarcoma femoris	1	Resectio femoris + fri transplantation	—	1*	—	*727.
D:o	1	Exarticulatio femoris	—	1*	—	*727.
Corpus liber. art. gen.	1	Arthrotomi + extraktion + sutur	1	—	—	
XXVIII.						
Abscess. Phlegmone	8	Incisio	8	—	—	
Lymfadenit. sept.	7	D:o	7	—	—	
Hæmangioma	16	Exstirpatio	16	—	—	
Corp. alien.	2	Incis. explorat.	2	—	—	
Verruca	2	Exstirpatio	2	—	—	
Clavus	1	D:o	1	—	—	
Ganglion	5	D:o	5	—	—	
Sarcomatosis cutis	1	Proveexcision	—	1*	—	*186.
Tbc. cutis	1	Excision	1	—	—	

Uppgift från *kirurgiska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1923 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å polikliniskt behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
Hæmatoma inf. sept. nasi	1	Incision.
Hæmatoma	2	Punktion.
Otit. med. acut.	6	Paracentes.
” ” et externa	2	Incision.
Vegetat. adenoid.	374	Abrasio.
Hypertroph. tonsillar.	238	Tonsillotomi.
Peritonsillitis	2	Incision.
Angina phlegmonosa	3	D:o
Ankyloglossus	12	Klipp.
Frenulum linguæ	39	D:o
Tumor faciei	1	Exstirpation.

Sjukdom	Antal fall	Operation
Granuloma umbilic.	28	Exstirpation.
Abscess. ad. anum.	2	Incision.
Contractura ani	7	Dilatation forcée.
Phimosi s	9	D:o
Paraphimosi s	6	Reposition.
Hydrocele testis	4	Punktion.
Furunculus	4	Incision.
Carbunculus	7	D:o
Scolios, dorsolumbal.	1	Gipskorsett.
Pes equino varus cong.	1	Correktion + gips.
„ plano-valgus contr.	1	D:o
Fract. compl. oss. metacarp. II + abscisio tendin. extensor. dig. II man. sin. + arthrot. traumat.	1	Osteosyntes + kapselsutur + sensutur + hudsutur.
Laceratio bulbi oculi dx. + abscisio dig. I, II et III partialis man. sin. + vulnus infect. volæ man. sin.	1	Amputatio dig. I et II + sutur.
Fractura anticurur.	5	Gips.
„ antibrachii	29	D:o
„ „	3	Reposition + gips.
„ radii	10	Gips.
„ ulnæ	4	D:o
„ femoris	1	D:o
„ humeri	1	D:o
„ tibiæ	4	D:o
„ radii et ulnæ	3	Reposition + gips.
„ humeri et radii	1	D:o
„ radii (epifysioly s.)	3	Reposition + gips.
„ antibrachii (epifysioly s.)	1	D:o
„ supracondyl. humeri	2	Gips.
„ compl. dig. man.	1	Reposition + sutur.
Luxatio cubiti	9	Reposition.
„ pollicis	1	D:o
„ olecrani	1	D:o
„ lateroposterior cubiti dx. + fract. epicondyl. humeri	1	Reposition.
„ cubiti posterior	1	D:o
„ cubiti posterior c. fract. supracondyl.	1	D:o
Subluxatio cubiti	2	D:o
„ subchron. cubiti	1	D:o
Distorsio man.	1	Gips.
Ruptura tendin. m. extensor. dig. IV man. dx.	1	D:o
Paralysis extrem.	1	D:o
Paralysis extrem. + osteit. humeri	1	D:o
Amputat. traumat. phalang. extrem. I —II man. sin.	1	Sutur.
Vulnus incis. palmæ man. dx. cum abscisione tend. flex. dig. man.	1	Sensutur.
Abscisio tend. m. flex. dig. man.	4	D:o.
Vulnus contus. et evulsio unguis traumat. dig. man.	5	Sutur.
Vulnus lacerat. dig.	2	Evulsio unguis + sutur.

Sjukdom	Antal fall	Operation
Vulnus lacerat. dig.	20	Sutur.
Vulnus contus.	193	D:o
„ incis.	48	D:o
„ infect.	18	Incision.
D:o	5	Revision.
Vulnus morsum.	5	Sutur.
„ scissum.	4	D:o
Corpus alienum.	57	Extraktion.
Paronychia.	2	Evlusio unguis.
„ subunguale.	1	D:o
Unguis incarnat.	1	Radikalop.
Cysta dermoides reg. supraorb.	3	Extirpation.
Cysta auriculæ.	1	D:o
„ faciei.	1	D:o
Ganglion.	2	D:o
Atheroma.	1	D:o
Fibroma.	1	D:o
Verrucæ.	8	D:o
Hæmangioma.	1	Excision.
D:o	8	Galvanokaustik.
Angioma.	1	D:o
Lymphoma colli.	1	Extirpation.
Lymphoma tbc. colli.	4	Punktion.
Contract. dig. man. cong.	1	Plastik.
Tendovagnit. digit.	5	Incision.
Laceratio digit.	3	Amputation.
Abscessus.	68	Incision.
Fistulæ reg. mandibul.	1	D:o
Hordeolum.	1	D:o
Phlegmone.	4	D:o
Lymphadenit. tbc. colli.	4	Incision + utskrapning.
D:o	9	Punktion.
Lymphadenit. sept.	5	Punktion.
D:o	15	Incision.
Periost. alveol. c. abscess.	1	Tandextraktion + uppmejsling.
Periost. alveol.	10	Incision.
D:o	16	Tandextraktion.
Caries dentium.	21	D:o
Periost. supp. mandibul.	2	Incision.
Caries dentium c. periost. alveol. et mandibul. supp.	4	Tandextraktion + incision.
D:o	2	Punktion.
Panaritium subunguale.	1	Evlusio unguis.
Panaritium.	12	D:o

Kirurgiska polikliniken har under 1923 besökts av omkring 3,180 patienter.

Å kirurgiska avdelningen ha under 1923 anlagts 367 gipsförband och tagits 34 gips-avjutmningar.

Uppgift från *kirurgiska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1923 angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	s:ma	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Sår utan komplikationer (<i>Vulnus</i>)	36	14	50	—	—	50
Kontusion (<i>Contusio</i>)	13	11	24	—	—	24
Inträngd främmande kropp	3	2	5	—	—	5
Ledvrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>)	—	1	1	—	—	1
Utgjutning i led (<i>Synovitis traumatica, Hæmarthrosis</i>)	1	—	1	—	—	1
Öppnande av någon av de större lederna (<i>Vulnus perforans</i>)	1	—	1	—	—	1
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>)	67	28	95	—	3	92
„ komplicerat (<i>Fractura complicata</i>) ..	4	1	5	—	—	5
Krossning, avhuggning, av- { Tår eller fot	2	1	3	—	—	3
slitning (<i>Amputatio trau-</i> { Ben	1	—	1	—	1	—
<i>matica, Laceratio</i>) { Andra kroppsdelar	1	—	1	—	—	1
Förbränning (<i>Combustio</i>).. { Fingrar, hand ..	21	18	39	2	—	37
{ Ansikte						
{ Andra kroppsdel.						
Öppnande av bukhålan (<i>Vulnus perforans</i>)	1	—	1	—	—	1
Skada å lever, mjälte, njure, urinblåsa	3	—	3	1	—	2
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>)	18	3	21	—	—	21
Brott å hjärnskålens botten (<i>Fractura baseos cranii</i>)	6	4	10	—	—	10
Direkt skada å hjärna eller ryggmärg	1	—	1	1	—	—
Förgiftning med arsenik	2	—	2	—	1	1
Andra förgiftningar	—	1	1	—	—	1
Summa för grupp I	181	84	265	4	5	256
II. Skadans tillkomstsätt.						
A. Olycksfall i arbete.						
Vid arbetsmaskiner inom trävaruindustri	1	—	1	—	—	1
B. Olycksfall utom yrkesarbetè.						
Under resa med motorfordon	3	—	3	—	—	3
„ „ „ annat fordon	5	2	7	—	2	5
Genom på- eller överkörning {	av järnvägsvagn	1	1	—	—	1
	„ spårvagn ..	2	1	3	—	3
	„ motorfordon	28	11	39	—	38
	„ annat fordon	8	2	10	1	9
Vid sport och gymnastik {	gymnastik	2	2	4	—	4
	skottskada vid jakt	1	—	1	—	1
	åkning med motorfordon, velociped..	9	—	9	—	9
	skridskoåkning o. d. lek	7	1	8	—	7
	32	11	43	1	1	41
Transport	99	30	129	2	5	122

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	s:ma	döden	kvar- stående men	över- gående men
Transport	99	30	129	2	5	122
Fall, halkning	51	28	79	1	—	78
Nedstörtande föremål, ras	—	1	1	—	—	1
Obstetrisk skada	1	1	2	—	—	2
Olyckor i hemmet	27	22	49	1	—	48
Ormbett	—	1	1	—	—	1
Hundbett	—	1	1	—	—	1
Hästupark	3	—	3	—	—	3
Summa för grupp II	181	84	265	4	5	256

Uppgift från *medicinska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för
år 1923 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.</i>					
	Palatoschisis, Cheilognatoschisis	2	—	—	—
2	Debilitas cong.	8	14	2	—
	Sclerodermia	—	1	—	—
	Spina bifida anterior	—	1	—	—
	Coloboma retinae	—	1	—	—
	Mutismus	1	—	—	—
	Phimosis, stenosis urethrae	1	—	—	—
	Stridor congenitus	1	—	—	—
	Mikrophthalmus	1	—	—	—
	Mesenterium laxum	1	—	—	—
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone ..	2	2	1	1
22	Erysipelas	1	3	—	1
23	Scarlatina	2	—	—	—
24	Diphtheria	5	2	2	—
25	Morbilli	8	8	—	—
28	Pertussis	13	14	—	1
31	Varicellæ	20	15	—	—
33	Typhus abdominalis	1	—	—	—
34	Paratyphus	—	1	—	—
36	Paradysenteria	—	3	—	—
39	Poliomyelitis anterior acuta	2	2	—	—
40	Meningitis cerebrospinalis epidemica	2	1	1	—
42	Tuberculosis	175	161	20	16
	" pulmonum	41	47	3	5
	" peritonei et intestini	3	5	—	—
	" cerebri. Meningitis tuberc.	13	10	7	7
	" ossium et articularum	1	3	—	—
	" lymphoglandularum	4	5	—	—
	" renum	1	1	—	—
	" universalis, miliaris	10	6	10	4
	" cutis	5	4	—	—
	" lymfogland. bronch.	96	80	—	—
	" organorum aliorum	1	—	—	—
	Infectio tbc. sine morbo	29	25	—	—
44	Syphilis hereditaria	8	8	1	1
	Ascariasis	2	1	—	—
	Oxyuriasis	1	1	—	—
55	Tænia (Cysticercus). Bothriocephalus	3	1	—	—
57	Febris. Febricula	2	—	—	—
	Difteriacillbårare	1	3	—	—
	Pediculosis	—	2	—	—
<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>					
58	Anæmia	50	36	1	1
	Morb. maculosus Werlhofii	—	1	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
65	Scorbutus infantilis (Morbus Barlowi)	1	—	—	—
66	Lymphadenitis hili pulm. non tbc.	4	3	—	—
	„ sept. localisat. aliaë	11	6	—	—
<i>VI. Ämnesomsättningssjukdomar.</i>					
68	Diabetes mellitus	4	2	1	—
69	Adipositas universalis	1	1	—	—
70	Vomitus paroxysmalis acethonæmicus	1	1	—	—
<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>					
	Vitium cerebri	—	1	—	—
80	Meningitis cerebri. Meningitis cerebro-spinalis purulenta ..	3	3	1	1
	„ „ „ „ serosa	1	1	—	—
	Tumor cerebri	2	1	—	—
83	Encephalitis acuta epidemica	—	7	—	1
84	Hemiplegia	—	1	—	—
	Paraplegia spastica infant.	—	2	—	—
88	Myelitis transversalis	—	1	—	—
90	Sclerosis cerebri	4	1	1	—
93	Atrophia musculorum progressiva spinalis infant. Werd- nig-Hoffm.	2	2	—	—
94	Polyneuritis (post difteriam)	3	1	—	—
95	Paralysis extremit. infer.	—	2	—	—
	„ muscular. abdom.	—	1	—	—
	Paresis n. oculomotorii	—	1	—	—
	„ n. facialis	—	1	—	—
	Convulsiones	—	2	—	—
96	Spasmus oesophagi	1	—	—	—
	Stamning	2	—	—	—
	Chorea	3	10	—	—
	Lumbago	—	2	—	—
	Spasmophilia	22	13	—	1
98	Epilepsia	10	5	—	—
99	Hysteria, Neurosis	2	3	—	—
100	Neurasthenia, Neuropathia	51	53	—	—
101	Hydrocephalus	5	1	—	—
	Enuresis nocturna	4	3	—	—
	Erythromelalgia	—	1	—	—
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>					
	Psychopathia	3	—	—	—
	Idiotia mongoloides	5	2	—	—
110	Imbecillitas	13	11	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
111	Pericarditis	8	7	—	—
112	Endocarditis acuta	13	10	2	3
	Myocarditis acuta	4	3	—	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	18	11	—	—
	Myocarditis chronica	—	1	—	—
119	Thrombosis. Embolia	4	—	—	—
120	Vitium organ. cordis congenitum	3	6	—	1

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>					
121-124	Rhinitis ac. et chronica	12	22	—	—
125	Laryngitis ac.	1	3	—	—
	Epistaxis	1	—	—	—
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	77	60	1	—
129	Tracheitis chron. Bronchitis chron.	6	6	—	—
130	Bronchiectasia	1	4	—	—
131	Asthma bronchiale	7	2	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	42	32	4	2
	Bronchopneumonia acuta	18	16	4	2
135	Pneumonia fibroplastica chronica	3	—	1	—
136	Abscessus pulmonum	—	1	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	50	28	—	—
141	Pneumotorax	—	2	—	—
139-142	Stenosis bronchi	1	2	—	—
	Bronchotetania Lederer	1	—	—	—
<i>XII. Matmältningsorganens sjukdomar.</i>					
143	Stomatitis. Noma	3	6	—	—
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta ..	69	42	—	—
146	Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	20	7	—	—
149	Inanition	4	4	—	—
	Pædatrophia	5	4	—	—
	Pylorospasmus	1	2	—	1
	Cholera infant.	3	2	1	1
	Dyspepsia	36	19	—	—
	Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	17	4	2	—
154	Gastritis chronica. Achylia	—	1	—	—
	Hæmatemesis	1	—	—	—
	Enteralgia	1	—	—	—
157	Neurosis ventriculi (vomit. habit.)	2	—	—	—
158	Enterocolitis chronica	5	2	—	—
	Fissura ani	1	1	—	—
159	Appendicitis	2	3	—	—
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	2	2	1	—
161	Hernia	1	5	—	—
162	Intestinal infantilism	3	—	—	—
163	Hepatitis acuta	1	—	—	—
	Melæna intestini	1	—	—	—
	Icterus hæmolyticus	1	—	—	—
168	Icterus. Icterus catarrhalis	2	—	—	—
170	Splenomegalia	2	—	—	—
171	Peritonitis acuta	2	—	—	—
	Peritonitis chronica	—	1	—	—
172	Prolapsus recti	2	—	—	—
	Obstipatio	1	2	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	17	12	1	—
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus — Brighti	3	8	1	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	7	26	—	—
180	Cystitis	—	2	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	Hæmaturia	1	—	—	—
	Albuminuria	—	2	—	—
184	Albuminuria orthostatica	4	4	—	—
	XIV. Könsorganens sjukdomar.				
	A. Manliga könsorganen.				
189	Hydrocele testis	1	—	—	—
	B. Kvinnliga könsorganen.				
192	Vulvitis. Vaginitis	—	4	—	—
	Mastitis	—	1	—	—
	XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.				
205	Synovitis. Arthritis	1	2	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	21	13	—	—
207	Polyarthritis rheumatica chronica	2	1	—	—
	Genu valgum	—	1	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	2	2	—	—
214	Rachitis	79	50	—	—
	Kyphoscoliosis	1	—	—	—
216	Exostosis	1	—	—	—
	Luxatio coxæ congenita	—	2	—	—
	XVI. Hudens sjukdomar.				
217	Erythema nodosum	20	13	—	—
218	Urticaria. Strophulus	7	9	—	—
221	Zoster	1	5	—	—
222	Eczema	48	36	—	—
	Ichtyosis	—	2	—	—
	Pediculosis	1	1	—	—
228	Impetigo	17	17	—	—
	Paronychia	1	1	—	—
	Seborrhea	—	2	—	—
231	Furunculosis, Furunculus	2	4	—	—
	Panaritium. Abscessus. Phlegm.	8	5	1	—
	Erythrodermia desquamativa	6	5	1	—
	Prurigo	—	1	—	—
236	Scabies	3	3	—	—
	Alopecia areata	—	1	—	—
	Cutis laxa striata	—	1	—	—
	XVII. Öronsjukdomar.				
243	Otitis media catarrhalis	1	—	—	—
	Otitis media purulenta	35	30	—	—
	Mastoiditis	—	1	—	—
	XVIII. Ögonsjukdomar.				
258	Conjunctivitis catarrhalis	3	1	—	—
	Conjunctivitis phlyctænulosa	2	4	—	—
263	Keratitis phlyctænulosa	2	1	—	—
271	Episcleritis	1	—	—	—
273	Iritis, iridocyclitis	—	1	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
277-278	Glaucoma. Hydrophthalmus congenit.	1	—	—	—
281	Retino-chorioiditis	—	1	—	—
293-294	Strabismus	1	2	—	—
300	Conjunctivitis purulenta	—	1	—	—
	Blepharitis	1	2	—	—
XX. Andra sjukdomar.					
326	Mediastinitis	1	—	—	—

Medicinska polikliniken besöktes under året av 2,549 nyinskrivna patienter.

Göteborg i mars 1924.

NICOLAI JOHANNSEN.
Bitr. läkare.

Göteborgs Epidemisjukhus.

Å Epidemisjukhuset (överläkare D:r Hj. Wennerberg) ha under år 1923 vårdats 862 patienter, av vilka under året intagits 799.

Sjukdomarne ha fördelats enligt följande tabell:

	Kvarliggan- de från		Intagna under		Summa vårdade		Avförda år 1923				Kvarliggan- de till	
	1922		1923		1923		friska		döda		1924	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Nervfeber	1	1	19	21	20	22	17	19	3	2	—	1
Skarlakansfeber	13	9	52	62	65	71	58	65	—	1	7	5
Difteri	9	4	87	107	96	111	89	102	1	5	6	4
Strypsjuka (utan difteri)	—	—	15	12	15	12	15	11	—	1	—	—
Angina	—	2	58	86	58	88	58	87	—	—	—	1
Epid. hjärnhinneinflammation	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	1
Lungtuberkulos	5	13	30	40	35	53	21	30	14	23	—	—
Sömnssjuka	—	—	4	2	4	2	4	2	—	—	—	—
Annat sjukdom	2	4	102	100	104	104	93	89	7	10	4	5
Summa	30	33	368	431	398	464	355	405	26	42	17	17

Frånräknas de till 1924 kvarliggande, äro mortalitetssiffrorna:
 för samtliga sjukdomar 828 vårdade, 68 döda = 8,21 %
 „ nervfeber 41 „ 5 „ = 12,20 %
 „ skarlakansfeber 124 „ 1 „ = 0,81 %
 „ difteri 197 „ 6 „ = 3,04 %
 „ croup (utan difteri) 27 „ 1 „ = 3,70 %
 „ angina 145 „ — „ = 0,00 %
 „ hjärnhinneinflammation 1 „ 1 „ = 100,00 %
 „ lungtuberkulos 88 „ 37 „ = 42,04 %
 „ sömnssjuka 6 „ — „ = 0,00 %
 „ annat sjukdom 199 „ 17 „ = 8,54 %

Av difteripatienterna hava 16 haft croupsymptom, av dessa ha 2 eller 12,50 % avlidit. För de rena svalgdifterierna är mortaliteten alltså 2,21 %. Samtliga patienter med croupsymptom utgjorde 43 med 3 dödsfall = 6,98 %. Å 32 av dessa har ej något operativt ingrepp utförts, å övriga 11 har operativt ingrepp gjorts, varav i 3 fall endast intubation, i 5 fall enbart tracheotomi, i 3 fall både intubation och tracheotomi. Av de enbart intuberade avled ingen, av de enbart tracheotomiserade avled 2 eller 40 %, och av dem å vilka båda operationerna företagits 1 eller 33,33 %. Totalmortaliteten utgjorde 27,27 %.

Uppgift från Göteborgs epidemisjukhus för år 1923 angående
intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	III. <i>Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.</i>				
10	Graviditas extrauterina	—	2	—	—
	IV. <i>Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>				
23	Scarlatina	52	62	—	1
24	Diphtheria	87	107	1	5
25	Morbilli	15	11	1	1
26	Rubeola	8	10	—	—
27	Parotitis epidemica	1	—	—	—
28	Pertussis	17	13	1	1
29	Influenza epidemica	4	2	—	—
31	Varicellæ	1	8	—	—
33	Typhus abdominalis	19	10	3	2
34	Paratyphus	—	11	—	—
36	Paradysenteria	—	3	—	1
40	Meningitis cerebrospinalis epidemica	1	1	1	—
41	Tetanus	1	—	—	—
42	Tuberculosis pulmonum. Tuberculosis laryngis	30	40	14	23
	„ cerebri. Meningitis tuberc.	—	3	—	2
	„ miliaris	1	1	1	1
44	Syphilis acquisita	—	1	—	—
	Encephalitis letharg.	3	3	—	—
	V. <i>Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>				
58	Anæmia	—	1	—	—
60	Leuchæmia	—	1	—	1
	VIII. <i>Nervsystemets sjukdomar.</i>				
80	Meningitis cerebro-spinalis purul.	1	—	1	—
82	Hæmorrhagia, thrombosis, embolia cerebri. Emol- litio cerebri	—	1	—	—
83	Encephalitis	3	2	—	—
	X. <i>Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>				
113	Vitium organicum cordis	—	1	—	—
	XI. <i>Andningsorganens sjukdomar.</i>				
125 } 127 }	Laryngit. ac.	3	3	—	—
128	Bronchitis acuta	5	1	1	—
131	Asthma bronchiale	1	—	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	7	4	1	—
134	Bronchopneumonia acuta	7	4	—	3
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	1	1	—	—
139 } 142 }	Pseudo-Croup	15	12	—	1

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
XII. <i>Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
144	Angina tonsillaris	58	86	—	—
145	Peritonsillitis acuta	1	2	—	—
153	Enterocolitis acuta	2	1	—	—
159	Appendicitis	1	—	—	—
168	Icterus. Icterus catarrhalis	1	—	1	—
171	Peritonitis tbc.	—	1	—	—
XIII. <i>Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
175	Pyelitis	—	1	—	—
XV. <i>Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
206	Polyarthrit rheumatica acuta	1	1	—	—
214	Rachitis	1	—	—	—
216	Coxitis acuta	—	1	—	—
XVI. <i>Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema multiforme et nodosum	1	2	—	—
218	Urticaria	—	1	—	—
222	Eczema	—	1	—	—
XVII. <i>Öronsjukdomar.</i>					
243	Otitis media catarrhalis	2	1	—	—
XVIII. <i>Ögonsjukdomar.</i>					
258	Conjunctivitis aestivalis, catarrhalis	—	1	—	—
XX. <i>Andra sjukdomar.</i>					
323	Hyperthyreosis	—	1	—	—
	Summa	—	—	26	42

Årsberättelse från Göteborgs Barnbördshus år 1923.

1. Under året intagna och avförda.

Grupp	Intagna										Avförda		
	Under 20 år	20—30 år	30—40 år	Över 40 år	Ogifta	Gifta	Änkor och från-skilda	Förstföderskor	Omföderskor	Summa intagna	Summa avförda	Därav	
												döda	till sjukhus
A	147	1606	1000	216	633	2317	19	1132	1837	2969	2961	4	30
B	a	6	85	72	13	—	—	—	—	176	174	2	2
	b	(Pat. intagna å Gynkol. avdelningen.)								273	278	3	13

Grupp A angiver kvinnor intagna för förlösning.

„ B „ „ „ av annan orsak.

Kvarligg. d. $\frac{1}{1}$, A: 47;

B: { a: 0.
b: 10.

„ d. $\frac{31}{12}$, A: 55, därav oförl. 0; B: { a: 2.
b: 5.

2. Fosterlägen.

Nackbjudning: 2527. Hjässbjudning 60. Ansiktsbjudning 6. Sättes- och fotbjudning 120. Tvär- och snedläge 10. Obestämt läge 22 (Kejsarsnitt 5).
Summa fosterlägen: 2,735.

3. Dödsorsaker bland på anstalten avlidna kvinnor.

Intoxicatio graviditat. n:o 1190. *Sepsis puerperalis* n:o 1605, 1861, 64 (Gyn. avd.). *Eclampsia p. partum* (förlöst före inkomsten) n:o 2913. *Embolia art. pulm. p. operat.* n:o 7 (Gyn. avd.). *Vulnus infect. lab. maj. c. septicopyem. sec.* n:o 221 (Gyn. avd.). *Endocarditis chron. fibr. et ac. verruc.* + *Gravidit. mens. IX* n:o XLVI. *Nephritis chron. c. intoxicat. organ.* + *Gravidit. mens. VII* n:o XCVIII.

4. Sjukdomar och oregelbundenheter hos intagna barnaföderskor.

	Antal fall		Antal fall
Albuminuria	264	Sepsis puerperalis	3
Nephropathia gravidarum ..	83	Trombophlebitis v. saphenæ	43
Eclampsismus	24	" " iliac. et crural.	12
Eclampsia {	7	Lymfangitis mammæ	33
	7	Mastitis	3
	3	Angina tonsillaris	14
Nephritis chron.	12	Bartholonitis chr. exac.	1
Graviditetstoxikos	2	Abscessus ad anum.	2
Pyelitis, pyelonephritis	55	Polypus cerv. uteri	1
Cystitis	45	Bacteriuria	8
Hydramnion	6	Hyperemesis	2
Mola hydatidosa	6	Tuberculosis pulmonum	33
Placenta prævia partialis	9	Syphilis	29
Lågt sittande moderkaka ..	8	Gonorrhœa	5
Ablatio placentæ præmatura	23	Condylomata acumin.	3
Pelvis justo minor	16	Leucæmia lymphatica	1
Myoma uteri	10	Anæmia	5
Salp. oophor. p. p.	10	Epilepsia	2
Tumor ovarii	1	Psychosis	2
Fibrosarcoma retroperit.	1	Hemiatrophia facialis.	1
Prolapsus funiculi	5	Obesitas	1
" extremitatum	3	Vitium organicum cordis ..	10
Hotande uterusruptur	1	Varices	87
Ruptura perinei completa ..	3	Pneumonia acuta	5
Hypotonia uteri et musc. ab-		Bronchopneumonia	9
dom.	65	Embolia pulmon.	3
Retentio placentæ totalis	21	Andra aningsorganens sjukd.	9
" " partialis ..	11	Diabetes mellitus	1
" " velamentorum	6	Icterus	3
Hæmorrhagia (gravis) sub et		Andra matsmältningsorganens	
post partum 600 cm.	156	sjukdomar	3
Abortus mensium 1—3	166	Tumor hæmorrhoid. magn. .	5
" " 4—7	71	Muskelnas, ledgångarnas och	
Missed abortion	20	bensystemets sjukdomar ..	3
Partus præmaturus	188	Hudens sjukdomar	6
Lochiometra	18	Eczema sublimat.	3
Hæmatoma vaginæ et vulvæ	2	Lupus faciei	2
Febris resorptionis in partu		Panaritium	2
(abortu)	8	Periostitis alveol.	3
Febris resorptionis in puerp.	43	Ablatio retinæ bilat.	1
Prolapsus uteri	1		

5. Digivning.

Antal mödrar (under året intagna), vilkas barn fått endast moderns mjölk	2554
D:o vilkas barn fått moderns mjölk + konstgjord föda	64
D:o oförmögna till digivning på grund av sjukdom	16
vårtornas beskaffenhet	4
dålig mjölkavsöndring	3
Summa mödrar	2641

6. Förlossningsoperationer.

Operation	Antal fall	Anledning
Kejsarsnitt, abdominalt	5	Eclampsia gravidarum Placenta prævia + Hæmorrh. Pelvis justo minor.
Kejsarsnitt, vaginalt	2	Hotande fosterasfyxi Cervixmyom. (förlossn.-hinder)
Nedtagning av fot + utdragning	2	Prolapsus funiculi Sek. värksvagheth
Nedtagning av en fot	1	Placenta prævia
Inre vändning på fot	6	Placenta prævia + Tvärläge Tvärläge Tvärläge
D:o med utdragning	20	Prolapsus funiculi umbil. " brachii
D:o med utdragning + cervixklipp		Sek. värksvagheth Hotande fosterasfyxi Eclampsism + Ansiktsbjudning Primär värksvagheth
Utdragning på säte, manuel	6	5 ggr för Hot. fosterasfyxi. 1 gång för Sek. värksvagheth
" " " instrumental	3	Sek. värksvagheth
" " " fot	10	3 ggr för Hot. fosterasfyxi. 4 ggr för Primär värksvagheth 2 ggr för Sek. värksvagheth. 1 gång för Eclampsi
Utdragning med tång	152	61 ggr för Hot. fosterasfyxi 1 " " " " " " (efterf. huvud) 49 " " " Sek. värksvagheth. 2 " " " " " + temp.-stegr. 21 " " " Prim. värksvagheth + temp.-stegring 6 " " " Eclampsia

Operation	Antal fall	Anledning
Utdragning med lång (forts.)	2	Eclampsism + Prim. värksv.
	2	Pelvis justo min.
	1	Pelvis inæquabil. justo min.
	1	Ablatio plac. præmat.
	1	Hotande uterusruptur.
	1	Vitium org. cordis
	1	Cancer recti.
	"	Irreponibel cervixinklämning.
Borring och utdragning med kranioklast	6	4 " " Dött foster
		1 " " Dött foster + feber
		1 " " Dött foster + feber + Pelv. just. minor.
Vändning på fot + borring (dött foster)	3	Prolapsus fun. umbil. Hydrocephalus
Utpressning av efterbörden ur livmoderhålan under de 3 sista hav.-mån.	11	Ret. placent. c. hæmorrhagia
Inre lossande och uttagande av efterbörden	21	" " " " " "
Uttagande av kvarhållen moderkaksbit	11	" part. " c. " hæmorrhagia
Abortoperation	192	Mola hydatidosa
Skrapning för Mola hydatidosa	6	6 ggr för Bäckenträng.
		2 " " Ablatio plac. præm.
		6 " " Eclampsism.
Framkallande av förtidig börd	22	3 " " Eclampsia
		2 " " Foetus mortus
		1 " " Nephropatia grav.
		2 " " Nephritis chron.
		2 " " Nephritis chron.
		3 " " Vitium org. cord.
		2 " " Psycosis incip.
Framkallande av missfall	21	1 " " Gravitetstoxikos (Hyperem. + Ablat. retin.
		1 " " Leuchæmia lymph.
		12 ggr för Thc. pulm.
Suturering	3	Ruptura tot. perinei
Korektion av läge	3	Ofördelaktig huvudbjudning
Episiotomi i samband med annan operat.	65	
Utpressning av foster (nark.)	9	6 ggr för Fosterasfyxi
		3 " " Värksvagh
		13 " " Eclampsia
Venesectio	26	8 " " Eclampsism.
		3 " " Nephritis chronica.
		2 " " Nephropathia grav.
		3 " " Mastitis phlegm.
Incisio	6	2 " " Abscessus pelvis
		1 " " Bartholomitis chr.

7. På anstalten födda barn.

Summa levande födda	2663	Summa dödfödda	72
Levande födda, fullgångna	2503	Dödfödda, fullgångna	44
Av dem mankön	1300	Av dem mankön	21
" " kvinnkön	1203	" " kvinnkön	23
Levande födda, ofullgångna	160	Dödfödda, ofullgångna	28
Av dem mankön	77	Av dem mankön	15
" " kvinnkön	83	" " kvinnkön	13

Summa enkelbörder 2691; Summa tvillingbörder 44; Summa trillingbörder —.

8. På anstalten avlidna barn.

	Efter naturlig förlösning	Efter utdr. på säte el. fot	Efter tång- förlösning	Efter annan operation	Summa	Anmärkn.
Under 1:a levnadsdygnet	22	1	—	2	25	Därav 18 Deb. cong.
" 2:a "	3	1	1	—	5	" 1 " "
" 3:e "	5	1	2	—	8	" 3 " "
Övriga	7	—	1	—	8	" 1 Monstrum.
Summa	37	3	4	2	46	

9. Dödfödda samt dödsorsaker bland på anstalten avlidna barn.

	Antal fall		Antal fall
<i>Dödfödda.</i>		<i>Dödsorsaker</i>	
Döda före födelsen	35	bland på anstalten avlidna barn,	
" under födelsen av kväv- ning	34	Missfoster och bildningsfel ..	1
" under födelsen av an- nan orsak	3	Ofullgångenhet	31
		Atelect. pulm.	1
		Ostillbar navelblödning	1
		Hämorrhagia cerebri	3
		Medfödd syphilis	3
		Bronchitis acuta	2
		Pneumonia	2
		Vitium congenitum cordis ..	2
Summa dödfödda	72	Summa avlidna barn	46

10. Levande utskrivna barns sjukdomar under vistelsen å anstalten.

	Antal fall		Antal fall
Kephalhæmatoma	11	Fractura femoris	1
Melaena neonatorum	3	Bronchitis acuta	5
Syphilis	2	Mastitis	1
Blenorrhæa gonorrhœica	3	Menstruatio præcox.	2
„ non gonorrhœica	34		

11. Missbildningar.

	Antal fall		Antal fall
Monstrum	1	Polydactylia	2
Cheilognathopalatoschisis ..	4	Hernia inguin.	1
Spina bifida	2	„ funic. umbil.	2
Hydrocephalus	2	„ diaphragmatica magna	1
Ectopia ves. urin.	1	Hydromeningocele	1
Pes varus	2		

12. Sjukdomar hos på anstalten vårdade, men där icke förlösta kvinnor.

	Antal fall		Antal fall
Graviditas	85	Condylom. acum.	1
Abortus imminens	23	Erythema nodosum.	1
Albuminuria	8	Emesis	1
Nephropathia gravidarum ..	1	Hyperemesis	6
Nephritis	2	Tbc. pulm. (för undersökn.)	7
Pyelitis	12	Tumor cerebri	1
Cystitis	7	Vit. org. cord.	3
Menometrorrhagia	5	Ruptura hymen. p. masturbat.	1
Hæmorrhagia in gravidit.	8	Trombophleb. extremit. infer.	1
Hæmorrhagia post abortum. .	1	Myocarditis + Thrombos. ce-	
Enterocolitis	1	rebri	1

13. Sjuk- och obduktionsberättelser till dödsfallen.

1. Pat. n:o 1190. C. R. H. 33 år, gift, I-para. Sista menses 21/9. Inkom 8/5 för blödning. Fick här upprepade mindre blödningar. Låg hela tiden med späänd uterus, av och till smärtor. Fosterljud goda. 0 alb. Blodtryck 125. Efter blödning 24/5 e.m. gjordes hinnstick, varefter blödningen upphörde och värkar inställde sig. Fosterljuden mindre goda 25/5 omkring kl. 12,30 f.m. Modermunnen dricksglasvid, huvudet vid spinæ, i tvärvidd. Efter cervixklipp anlades tång (Lst.). Under op. (narkos: eter 75 gr.) blev pat:s puls dålig, stimulerades. Fostret vid födelsen dött, placenta avgick spontant. Pat. blödde sammanlagt 600 gr., blev 5 min. efter op:s slut betydligt blek, knappt kännbar puls, dyspnoeisk. Stimulantia och konstgjord andning. Mors $\frac{1}{2}$ timma efter partus.

Placenta visade ett flathands-stort förtidigt avlossat parti.

P. A. D.: *Intoxicatio graviditatis (Myodegeneratio et dilatatio cord. + Hæmorrhagia et degeneratio hepatis) + Oedema pulmon. ambor. + Atonia uteri.*

2. Pat. n:o 1605, T. E. L., 30 år, gift, I-para. Fullgången. Inkom 12/7. Afebril. Alb. +. Blodtryck 145. Normalt partus. En inre undersökning. Tillståndet normalt t. o. m. 15/7 f.m. På e.m. frysning och temp. 41,2. Följande dagar temp. mellan 39 och 40. Stimulantia och caseosan intravenöst. Inga lokalsymtom. Avled 22/7.

P. A. D.: *Endometritis septica c. peritonitide seropuro lenta et septichæmia sec. + Nephritis acuta.*

3. Pat. n:o 1861, H. T. N., 35 år, gift, VI-para. Fullgången, förkyld sista 14 dagarna före inkomsten. Inkom 14/8. Afebril. Normalt partus 2 $\frac{1}{2}$ t. efter inkomsten, ingen inre undersökning. Tillståndet normalt t. o. m. 16/8. Följande dag 40—40,6. Temp. följande dagar 38—40, med starka remissioner. Stimulantia och caseosan, intravenöst. 23/8 dämpning över bägge lungbaserna och uppdriven buk. Avled 25/8.

P. A. D.: *Sepsis puerperalis (Peritonitis et Pleuritis bil. purulenta).*

4. Pat. n:o 2913, H. S. J., 38 år, gift, VII-para. Inkom 22/12 kl. 7 e.m. Förlost i hemmet samma dag kl. 4 e.m. från fullgångna tvillingar. Kl. 5 och 6,20 e.m., eklampsianfall. 10 min. efter hitkomsten ånyo ett anfall. Omedelbart Venesectio (400) i narkos + Stroganoff. Anfallen fortsatte. 23/12 förnyad Venesectio (300). Efter sammanlagt 15 anfall avled pat. d. 24/12 kl. 11,30 fm.

Diagnos: *Eclampsia post partum.*

P. A. D.: *Eclampsia. (Hæmorrhagiæ subseros. et intraparenchymatos. + Nephritis subchron. + Oedema pulm. amb. + Degeneratio myocardiï et hepatis + Bronchopneumonia dx. + Hyperplasia lienis acuta.)*

5. Pat. n:o 7, R. L., 50 år, gift I-para. Inkom 4/1. Op. 8/1 för kystoma ov. bil. + Myoma subseros. uteri, varvid gjordes Salp.-oophorectomia bil. + Exstirpatio myom. subser. uteri (Lst). 13/1 Thrombos. crur. sin. 24/1 pares av hela vänstra sidan och facial. sin. samt sluddrande tal. Förbättrades efter hand. Mors plötsligt 19/3 i lungemboli.

P. A. D.: *Thrombos. ven. cav. inf. c. embol. art. pulm. dx. et sin.*

6. Pat. n:o 64, E. J. O., 35 år, gift, VII-para. Inkom 1/3. Förlöst i hemmet 26/2. Natten före inkomsten haft frysning och temp. 40,5. Status vid inkomsten: Septiskt utseende med ikterus. Temp. 40,6. Puls 125. Cor.: 0. Intet abnormt palp. fynd. Stimulantia + Caseosan intravenöst. Mors 2/3.

P. A. D.: *Sepsis puerperalis.*

7. Pat. n:o 221, K. E. L., 30 år, gift, II-para. Op. 19/8 för Cancer cervicis uteri + Graviditas (mens VII—VIII), varvid gjordes Sectio Cæsar. + Radikalop. enl. Wertheim (Lst). Därefter recidivfri. Råkade 29/9 skära sig på ett brustet nattkärl, varvid uppstod ett ymnigt blödande sår t. v. om urethra, vilket behandlades i hemmet av en sköterska. 2/10 temp.-stegring och frysning, därefter kontinua på omkring 40 till inkomsten, 5/10. Då septiskt utseende, 39,5, puls 100. Strax framför och till vänster om urethra ett c:a 1½ cm. långt sår med späckigt grönaktig sårbotten och ruttan lukt. Sond går in bakom os pubis. Ödem i lab. maj. sin. 0 körtlar. 6/10 tydlig fluktuation i lab. maj. sin. Incision (Bekt): Stinkande, gulgrönt var, nekrotisk vävnad och gaser av ruttan lukt. Temp. fortfarande omkring 40. 9/10 tydlig försämring. 11/10 Mors.

P. A. D.: *Vulnus infect. lab. maj. sin c. septicopyæm. secund.* (Ingenstädes tecken på Cancer-recidiv.)

8. Pat. n:o XLVI, G. C. L., 26 år, gift, I-para. Sista menses 26/6. Vårdad härstädes 15/2—1/3 d. å. för Stenos. valvul. mitral. Inkom 21/3 kl. 12,30 f.m. under pågående förlossningsarbete. Puls dålig och oregelbunden, stark dyspnoë. Blodigt sputum. Fosterljud goda. Stimulerades kraftigt och fick pantopon. Förbättrades något. Kl. 3 f.m. ånyo försämring, ökade lungödem. Åderlåtning medhans ej. Mors kl. 3,20 f.m. Omedelbart efteråt gjordes sectio för att försöka rädda barnet. Enstaka hjärtljud hördes, men fostret kunde ej upplivas (Bn).

P. A. D.: *Endocarditis chronica fibrosa (Stenosis et insufficientia ost. venos. sin.) et acuta verrucosa (ibidem) + Hydrothorax bil. + Ascites lævis.*

9. Pat. n:o XCVIII, 32 år, III-para, under föregående grossesser haft mycket äggvita. Sista menses medio av november. Äggvita konstat. sedan januari. Inkom 17/6. Stark oro, höggradig cyanos, flämtande andning. Puls 120. Blodtryck 230. Under lätt eternarkos (45 gr.) gjordes åderlåtning, under vilken pat. hastigt blev sämre med fladdrande puls. Stimulantia och konstgjord andning. Mors 1 timme 25 min. efter inkomsten.

P. A. D.: *Nephritis chron. c. intoxicat. organ.*

Sammanställning av 24 fall av Eclampsismus.

N:o	Journ. N:o	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Tillstånd senare	Behandling	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
1	39	38	XIII-p.	Nej	Allm. ödem. Huvudvärk, tryck i maggropen, ögonflimmer. Alb. 0. Hyal. o. korn. cylindrar, röda blodkr. Blodtr. 215. Neurit. optic.		Omedelb. hinnstick. 4 tim. senare värkar och därefter spont. partus.	Utskr. fr. 7 d. Puerp. afebrilt. Alb. spår. Blodtr. 205.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2490 gr., vikt vid utskr. 2200 gr.	
2	701	31	I-p.	Nej	Svullnad i benen. Alb. 0,6. Korn. cylindrar, var. koli. Blodtr. 150.	3 veck. senare urinmängd 200 kbcm. Alb. 0,7. Blodtr. 195.	Hinnstick. 2 t. senare värkar. Där- efter Forceps f. Sek. verksv. på djupst. huvud.	Utskr. 13 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0,05. Blodtr. 125.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3020 gr., vikt vid utskr. 2800 gr.	
3	774	39	VII-p.	Nej	Svullnad, huvudvärk. Alb. 0,2. Blodtr. 150.	18 d. senare: Alb. 0,2-0,3. Blodtr. 195.	Hinnstick. Värkar. Spont. part.	Utskr. 11 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0,02. Blodtr. 135.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 1900 gr., vikt vid utskr. 1910 gr.	Vid 3:dje part. högr. Alb. och Eclampsi, Part. præm. Dött fost. Vid 4:de part. Alb., part. præm, lev. barn. 5:e grav. avslöts g. abort.
4	850	32	IV-p.	Ja	Svulln. i benen. Förut kräkn., huvudvärk, ögonflimmer. Alb. sp. Restkväve 73,8. Blodtr. 175. Värkar.		Venæsect. 410 gr. Spont. part.	Utskr. 11 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. 155.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3110 gr., vikt vid utskr. 3200 gr.	
5	858	42	I-para	Ja	Huvudv., ögonflimmer, tryck i maggropen. Ej svullnad. Alb. 0,1-0,3, hyalina cylindrar, röda blodkr. Blodtr. 205. Restkv. 28. Värkar.		Venæsect. Spont. part.	Utskr. 9 d. Puerp. afebrilt. Alb. spår. Blodtr. 145.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3200 gr., vikt vid utskr. 2500 gr.	
6	1147	24	I-para	Ja	Svull. i kroppen, kräkningar, huvudvärk, ögonflimmer. Alb. 0,06. Hyal. o. korn. cylindrar. Röda blodkr. Blodtr. 140.	Värkar 2 dag. efter inkomsten.	Spontan partus.	Utskr. 13 d. Under puerp. Lymfang. mam-mæ. Alb. 0. Blodtr. 115.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3200 gr., vikt vid utskr. 3380 gr.	

N:o	Journ. N:o	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Tillstånd senare	Behandling	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
7	1153	27	I-para	Ja	Svullnad i händer och ben. Förut huvudvärk. Alb. 0,1. Blodtr. 160. Värkar.	2 dag. senare: Blodtr. 180.	Venæsect. Mo. Forceps på djupst. huvud. Värksvaghet.	Utskr. 11 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. 120.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3550 gr., vikt vid utskr. 3640 gr.	
8	1164	22	I-para	Nej	Alb. Hyalina och korniga cylindrar. Restkväve 16,s. Blodtr. 140. Värkar.	E.m. samma dag huvudv. Blodtr. 170.	Venæsect. Mo. Chloral. Spont. part.	Utskr. 9 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. 125.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2630 gr., vikt vid utskr. 2570 gr.	
9	1293	36	V-p.	Nej	Svulln. i benen. Förut huvudvärk, näsblödning och ögonflimmer. Alb. 0,1. Hyalin. o. korn. cylindrar. Restkväve 22,s. Blodtr. 145.	Värkar 10 dag. efter inkomsten. Fosterljud kunde ej iakttas. W.R. negat.	Spontan partus.	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. 130.	Dött före förlossningen. Vikt 1105 gr. Macererat.	
10	1321	32	II-p.	Ja	Obetydl. svulln. Alb. 0,2. Hyalina cyl. Blodtr. 150. Värkar.		Spontan partus.	Utskr. 9 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. 135.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2800 gr., vikt vid utskr. 2540 gr.	Efter partus steg blodtr. under närm. dagarna till högst 175. Fick Mo. + Chloral.
11	1795	34	V-p.	Ja	Svulln. i kroppen. Tryck i maggropen. Alb. 0,05. Blodtr. 165. Värkar.	Huvudvärk. Ögonflimmer.	Ansiktsbj. rörl. huvud. Vändning på fot + Extraktion.	Utskr. 10 d. Puerp. afebrilt. Spår av Alb. Blodtr. 115.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 4050 gr., vikt vid utskr. 4040 gr.	
12	1860	38	I-p.	Ja	Svulln. i ben. Förut huvudv. Ögonflimmer. Alb. Hyalina cylindrar. Restkv. 25,s. Blodtr. 180. Retin. alb. inc.	Två dagar efter inkomsten blodtr. 200.	Venæsect. S. d. värkar Forceps 1 tvill. för fost-rasfyxi. 2 tv. Expressio.	Utskr. 18 d. Puerp. febrilt 5 d. högst 39,s. Alb. 0,1. Blodtr. 115.	Döda under förlossningen. Vikt 2700 gr. „ 2500 „	Fostervattn. missfärgat och stinkande.

Sammanställning av 7 fall av Eclampsia gravidarum.

13	1920	24	I-p.	Ja	Allm. svulln. Alb. 0,2. Blodtr. 170.	2 veck. senare pannhuvudvärk. Alb. 1 %. Blodtr. 175.	Hinnspr. värkar. Spontan förl.	Utskr. 9 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0,1-0,2. Blodtr. 135.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3150 gr., vikt vid utskr. 3370 gr.	
14	1982	33	I-p.	Ja	Alb. 0,05. Hyalina cylindrar. Blodtr. 140.	12 dag. efter ink. värkar. Huvudvärk, näsblödn. Alb. 0,2. Blodtr. 145.	Spontan partus.	Utskr. 11 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. 110.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2810 gr., vikt vid utskr. 2780 gr.	
15	2085	35	III-p.	Ja	Allm. vattensv. Huvudv., ögonflimmer. Hypertrophia Cord. Alb. 1 %. Korn. och waxyl. Blodtr. 220. Restkv. 16,s.	Blodtr. 230.	Venæsect Efter 1 d. hinnspr., sedan värkar och spont. part. 8 tim. efteråt.	Utskr. 8 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0,05. Blodtr. 170.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3050 gr., vikt vid utskr. 2920 gr.	
16	2092	27	I-p.	Ja	Ringa vattensv. Alb. 0,1-0,2. Blodtr. 140.	3 dag. senare värkar. Alb. 0,2. Blodtr. 170. Huvudvärk.	Spontan partus.	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt. Alb. spår. Blodtr. 135.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3300 gr., vikt vid utskr. 3270 gr.	Dagen efter förlossn. huvudv., kräkning, ögonfl. Mo. + Chloral.
17	2123	36	I-p.	Ja	Före hitk. Huvudv., ögonfl. och svullnad. Restkv. 11,s. Alb. 0,s. Blodtr. 145.	4 dag. senare värkar. Alb. 0,4. Blodtr. 150.	Spontan partus.	Utskr. 11 d. Puerp. febrilt, 1 dag. Lymfang. mammæ. Blodtr. 135.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2530 gr., vikt vid utskr. 2400 gr.	
18	2130	25	II-para	Ja	Svulln. i kroppen. Alb. 0. Blodtr. 170. Retinit. alb. incip.	11 d. senare Alb. 1 %. Blodtr. 155.	Hinnsprängn. värkar. Spont. part.	Utskr. 12 d. Puerp. temp. 2 ggr. över 38. Ret. vel. part. Alb. 0,2. Blodtr. 135.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2900 gr., vikt vid utskr. 3010 gr.	

N:o	Journ. N:o	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Tillstånd senare	Behandling	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
19	2243	34	II-p.	Nej	Allm. vattensv. Huvudvärk. Kräkn. Restkv. 22,3. Alb. Esb. U. Hyal. och korn. cyl. Blodtr. 195. Retinit.	4 dagar senare: Blodtr. 215. Alb. 1,3 %. Efter ytterl. 4 dagar Alb. U. Blodtr. 175.	Venæsect. omedelbart. Hinnsprängn. Spont. part.	Utskr. efter något mer än 2 månader. Alb. 0,2. Blodtr. 130.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 1500 gr., vikt vid utskr. 1800 gr.	Thrombos. femoral. bil.
20	2476	35	II-p.	Nej	Allm. vattensv. Huvudvärk, ögonflimmer. Alb. 0,1. Blodtr. 190. Restkv. 19,3.	10 dag. senare Alb. 0,1. Blodtr. 180. Dött foster.	Venæsectio. Hinnsprängn. Spont. part.	Utskr. 10 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. 125.	Dött före förlösningen. Vikt 1860 gr.	
21	2548	24	I-p.	Nej	Huvudv., svulln. i benen. Alb. 0,1. Restkv. 19,6. Blodtr. 155. Värkar.	Samma dag senare Blodtr. 170.	Venæsectio. Spont. part	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. 110.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 2130 gr., vikt vid utskr. 2110 gr.	
22	2903	42	VI-p.	Ja	Huvudvärk. Tryck i maggropen. Allm. vattensvulln. Alb. 0,3. koli och varceller. Blodtr. 160. Värkar.		Spontan partus.	Utskr. 9 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. 150.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3200 gr., vikt vid utskr. 2700 gr.	
23	2918	20	I-p.	Ja	Allm. vattensv. Huvudvärk, kräkningar, ögonflimmer. Alb. 0,1—0,2 %. Hyal. o. korn. cyl. Blodtr. 150. Värkar.		Spontan partus 8 timmar efter börjat förl. arbete.	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. 130.	Vikt v. fød. 3820 gr., vikt vid utskr. 3650 gr.	Hæmorrhagia p.p. (1000 ccm.)
24	2936	19	I-p.	Nej	Huvudvärk. Alb. spår. Restkv. 19,6. Blodtr. 160.		Venæsectio. Mo.	Utskr. 12 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. 120.	Strypt av modern efter förlösningen. Vikt 2170 gr.	Förlöst 6 tim. före inkomsten.

Sammanställning av 7 fall av Eclampsia gravidarum.

N:o	Journ. N:o	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Anfall före förlösningen	Behandling	Anfall efter förlösningen	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anmärkn.
1	180	41	VII-p.	Ja	Någon svulnad i benen, svår huvudvärk. Alb. 0,6. Hyal. och korniga cylindrar. Röda blkr. Restkv. 25,2. Blodtr. 130.	2	Mo. Venæsect. Chloral. Hinnstick efter värkarnes insättande. Spontan part.	0	Utskr. 8 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0,05. Flodtr. 160.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2900 gr., vikt vid utskr. 2900 gr.	Blodtr. 4 dagar efter part. 190. Hade Alb. vid första part.
2	194	30	I-p.	Ja	Svulln. i ben. Huvudvärk, kräkn. Coma. Alb. 0,05. Blodtr. 130. Restkv. 22,4.	5	Mo. Venæsect. Chloral. Värkar 1 ^{1/2} d. efter ink. och sedan medv. återk. Forceps vid utpl. m.m. o. djupst. huv.	0	Utskr. 11 d. Puerp. med temp. högst 38 2 ggr. Alb. 0. Blodtr. 110.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3100 gr., vikt vid utskr. 2890 gr.	
3	247	32	II-p. (1 Abort)	Nej	Allm. vattensvulln., huvudvärk. Alb. 1,2. Hyalina och korn. cyl. röda blkr. Restkv. 29,2. Blodtr. 230. Neurit. optic.	3	Venæsect. + Stroganoff + Sectio cæsa-rea abdominal.	0	Utskr. 16 d. Puerp. med temp. omkring 38 till 11 d. Alb. spår. Blodtr. 145.	Död efter 1 ^{1/2} timma. Vikt 1220 gr.	Då pat. tillst. oaktat Stroganoffs beh. försäm. och lung-ödem hotade förl. pat. gen. abdom. kejsarsnitt såsom varande det lättast utförda ingreppet.
4	1350	37	V-p.	Nej	Havudvärk, kräkn., tryck i magropen. Coma. Alb. 0,7. Restkv. 22,2. Blodtr. 175.	2	Mo. Venæsect. + Stroganoff. Vakn. sedan upp. 1 d. efteråt värkar och spont. part.	0	Utskr. 9 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. 130.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2780 gr., vikt vid utskr. 2680 gr.	
5	2010	26	I-p.	Nej	Allm. ödem. Huvudvärk. Oredig. Massor av olika cyl. Alb. 1 %. Blodtr. 140. Restkv. 16,2.	5	Mo. Venæsect. + Stroganoff + Hinnstick värkar. Forceps vid utplån. m.m. och djupst. huvud.	0	Utskr. 12 d. Puerp. under 2-4 d. över 38-38,2. Alb. spår. Blodtr. 115.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3200 gr., vikt vid utskr. 2950 gr.	
6	2169	34	V-p.	Nej	Allm. vattensvulln. Huvudvärk, kräkn. ögonflimmer. Alb. 0,2. Rikl. med vaxcyl. Blodtr. 225. Restkv. 19,2. Retinit.	1	Venæsectio. Hinnstick 1 v. efter inkomsten. Blodtr. 200. Alb. vid U. Värkar eft. hinnstick; partus 6 tim. senare.	0	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0,3. Blodtr. 210.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 1940 gr., vikt vid utskr. 1800 gr.	Hjärthypertrofi. (Nehpritis chron.)
7	2314	40	VII-p.	Ja	Huvudvärk, ögonflimmer. Alb. 0,5. Hyal. o. korn. cyl. Blodtr. 148. Restkv. 16,2.	2	Mo. Venæsect. + Hinnsprängn. + Stroganoff. Spont. part.	0	Utskr. 14 d. Puerp. febrilt 3 ggr. högst 38,2. Alb. 0. Blodtr. 145.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3140 gr., vikt vid utskr. 2980 gr.	

Sammanställning av 7 fall av Eclampsia parturient.

N:o	Journ. N:o	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd före förlossningen	Anfall under förlossningen	Behandling	Anfall efter förlossningen	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anmärkn.
1	341	24	I-para	Nej	Allm. vattensvulln. Ascites. Hydrothorax. Huvudvärk. Ögonfl. Alb. v. U. Hyal. o. korn. cyl. Blodtr. 195. Restkv. 25,3. Pap. suddiga.	1	Venæsectio + Stroganoff + Förnyad venæsect. Spont. part.	0	Utskr. 9 dygnet. Puerp. afebrilt. Alb. 0,07. Blodtr. 125.	Dött, macererat. Vikt 1150 gr. Dött före ink.	Låg inne 4 dag. Anfallet kom vid fostrets framfödande.
2	435	38	III-p.	Nej	Svulln. i händer och fötter. Huvudvärk. Alb. 1 %. Enst. hyalina cyl. Restkv. 28. Blodtr. 170.	1	Dagen efter ink. hinnstick, 1 t. senare värkar. 2 dag efter anfall. Venæsect. + Stroganoff Spont. part.	0	Utskr. 10 d. Puerp. över 38 3 ggr, högst 38,2. Alb. 0,3. Blodtr. 145*)	Utskr. lev. Vikt v. föd. 1940 gr., vikt vid utskr. 2190 gr.	*) 3 veckor efter utskr. Blodtr. 130. Spår av Alb. 4 mån. senare 0 Alb. Blodtr. 120. Part. arte præmat. för Eclampsism.
3	908	30	I-p.	Ja	Allm. vattensvulln. Huvudvärk. Alb. spår. Korn. cyl. Blodtr. 145. Ögonflimmer.	1	Mo. N:o 1 Forc. på vid spina st. huvud. N:o 2 Extraktion på fot.	0	Utskr. 16 d. Puerp. febrilt första veckan. Bronchopneumoni. Alb. 0. Blodtr. 110.	N:o 1 död 2 dag. efter part. Hæmorrh. cerebri. Vikt 2450 gr. N:o 2 utskr. lev. Vikt v. föd. 2290 gr., vid utskr. 2560.	Anfallet strax före partus. <i>Gemelli.</i>
4	1026	19	I-p.	Ja	Svulln. i benen, kräkn., huvudvärk. Alb. 0,3. Hyal. o. korn. cyl. Blodtr. 165. Restkv. 22,4.	1	Venæsectio + Mo. Forceps på djupst. och slutroterat huvud.	0	Utskr. 10 d. Puerp. med temp. stegr. 6 d. (38,3). Alb. spår. Blodtr. 133.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3480 gr., vikt vid utskr. 3280 gr.	Anfall vid slutet av utdrivnings-skiftet.
5	1666	20	I-p.	Ja	Svulln. i benen, huvudvärk. Alb. 0,5. Enst. hyalina cyl. Blodtr. 145.	1	Chloral och Mo. Forceps på djupst. o. slutroterat huvud.	0	Utskr. 14 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0,1. Blodtr. 115.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 4200 gr., vikt vid utskr. 4030 gr.	Anfall strax före förlossningens avslutning. Låg inne 4 dagar för sin Eclampsism. innan förlossn. började.
6	1891	18	II-p.	Ja	Svulln. i benen, huvudvärk. Alb. 0,3. 0 i sedimentet. Blodtr. 130.	1	Forceps på djupst. huvud och vid utpl. m.m. omedelbart efter anfallet.	0	Utskr. 22 d. Puerp. afebrilt. Alb. 0. Blodtr. < 100. Inf. perinealbristning.	Utskr. dött. Kunde ej upplivas från sin asfyxi. Hæmorrhagia cerebri. Vikt 3660. Cheilognatopalatoschisis	
7	2562	32	I-p.	Nej	Allm. vattensvulln. Huvudvärk. Coma. Alb. över U. Vaxhyal. o. korn. cyl. Blodtr. 125.	4	Mo. Forceps på djups. huvud o. utpl. m.m. + Venæsect. efter part.	0	Utskr. 12 d. Puerp. febrilt 3 d. (högst 38,3). Alb. 0,2. Blodtr. 125.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2420 gr., vikt vid utskr. 2330 gr.	Alla anfall före inkomsten.

Sammanställning av 3 fall av Eclampsia post partum.

N:o	Journ. N:o	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd före förlossningen	Förlossning	Anfall	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anmärkn.
1	1069	28	II-para	Nej	Lindrigt svullen i benen, tidtals kräkningar. Alb.	Spontan förlossn. före hitkomsten.	2 förlossningsdagen.	Utskr. 7 dygnet. Puerp. afebrilt. Alb. spår. Blodtr. 145.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2400 gr., vikt vid utskr. 2340 gr.	Blodtr. 135 vid inkomsten. Alb. 0,08. Hyalina och korn. cylindrar. Retinit. alb.
2	2870	21	I-para	Nej	Hela havandeskapet huvudvärk och kräkningar, Alb. Hyalina cyl. Blodtr. 170-180. Restkväve 33,6.	Spontan partus.	3 första dygn.	Utskr. 10 d. Puerp. en g. 38. Alb. 0. Blodtr. 100.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2100 gr., vikt vid utskr. 2130 gr.	Venæsectio efter andra anfall. Chloral + Mo.
3	2913	38	VII-p.	Ja	Svullen i kroppen. Urin kunde ej erhållas. Blodtr. 180. Restkv. 50,4.	Spontan part. (Gemelli) i hemmet.	15, därav 2 före ink.	Utskr. död*) på andra dygnet.	Båda barnen levde men medfördes ej till anstalten.	*) P. A. D. (D:r Göthlin.) Eclampsia gravid.

Enligt föregående sammanställning hava under år 1923 vårdats å Göteborgs Barnbördshus 41 fall av Graviditetstoxikos (Nephropatier och Ablatio plac. præmatur. ej medräknade).

- 1) 24 fall av Eclampsismus.
- 2) 7 „ „ Eclampsia gravid.
- 3) 7 „ „ „ parturient.
- 4) 3 „ „ „ „ puerp.

Eclampsismus.

Inom denna grupp voro 13 I-para, 4 II-p. och 7 plurip. (därav 1 XIII-para.) Av I-p. voro 9 fullgångna, 4 ofullgångna.

„ II-p. „ 2 „ 2 „

„ plurip. „ 4 „ 3 „

9 fall (850, 858, 1153, 1164, 1321, 1795, 2548, 2903, 2918) inkommo i förlossningsarbete, 7 förlöstes spontant, 4 efter vensektion.

I ett fall (1153) förlöstes pat. efter vensektion och öppnade mjukdelar för värksvaghet med forceps och i ett fall (1795) gjordes vid ansiktsbjudning vändning och extraktion.

I 6 fall (1147, 1293, 1860, 1982, 2092, 2123) inställde sig spontant värkar efter 2—10 dygns sjukhusvistelse och i 5 av fallen spontan partus.

I 6:te fallet (1860) gjordes vensektion och på grund av fosterasfyxi extraherades 1:sta tvillingen med forceps, n:o 2 exprimerades, båda fostren voro vid födelsen döda.

I 8 fall (39, 701, 774, 1920, 2085, 2130, 2243, 2476) inleddes förlossning genom hinnstick omedelbart eller under närmaste veckorna. I 7 av dessa fall förlöpte partus sedan spontant, i 3 gjordes vensektion; i ett fall (701) avslutades förlossningen vid öppnade mjukdelar och djupstående huvud på grund av värksvaghet med forceps.

Ett fall (2936) var förlöst vid inkomsten, fick Mo. och vensektion.

Alla mödrarne utskr. levande utom i ett fall (där sjukhusvistelsen blev fördröjd något mer än 2 mån. på grund av dubbelsidig bentromb), lämnade pat:a anstalten efter 7—18 d. Hos 19 var puerp. afebrilt, hos 5 förekommo mer eller mindre temp.-stegr.; i 2 fall på grund av Lymfangit. mammæ, en gång puerp. endometrit, en gång retent. vel. och i 5:te fallet bentromber.

Av fostren (24 till antalet — n:o 2936 hade före inkomsten strypt sitt barn —) utskr. alla 20 lev. födda vid liv, 2 voro döda före och 2 (tvillingar) dogo under förlossningen.

Mortalitet: för mödrarne 0; för fostren 16,5 % (reduc. 0 %).

Eclampsia gravid.

I denna grupp voro av 2 I-p. 1 fullg., 1 ofullgången

„ II-p. 1 „

„ plurip. 2 „ 2 „

I alla fallen gjordes vensektion, i 6 fall inleddes Stroganoffbehandling och i 3 av dessa fall (180, 2010 och 2314) öppnades dessutom hinnorna, varefter förlossningen slutfördes spontant i 2 fall, med forceps vid öppnade mjukdelar i 1 fall (2010). Av 3 övriga Stroganoffbehandl. förlöstes 194 vid öppnade mjukdelar med forceps och 1305 spontant, under det 247, vars tillstånd oakttat den inledda behandlingen försämrades, underkastades abdominalt kejsarsnitt.

Ett fall (2169) förlöstes efter endast vensektion och hinnstick spontant. Förutom i fall 247 upphörde anfallen efter inledd behandling.

Alla mödrarne utskr. levande efter 7—16 d. sjukhusvistelse och efter afebr. (3 fall) eller lindrigt febrilt (4 fall) puerp. Alb. vid utskr. borta hos 3, hos 4 pat. varierande fr. sp: — 0,3 %).

Alla fostren framföddes levande, 6 utskr. lev. ett (vikt 1220 gr.) dog 1½ timma efter operationen (Sectio cæsar.).

Mortalitet: för mödrarne 0, för fostren 14,3 % (reduc. 0 %).

Eclampsia parturientium.

Gruppen omfattar 7 fall: 5 I-p. 3 fullg., 2 ofullg.
2 plurip. 1 „ 1 „

Endast hos en (2562) förekom flera än ett anfall.

I 2 fall (341, 435) förlöstes pat. efter vensektion och Stroganoff spontant, i 5 vid öppnade mjukdelar med forceps och i ett av dessa fall gjordes dessutom extraktion på fot av 2:dra tvillingen. Anfallen upphörde med förlösningens avslutning.

Alla mödrarne utskr. levande med i 3 fall fullt afebrilt puerp., i 4 fall lindrigt febrilt fr. 3—6 d.; Alb. borta i 2 fall, sp. av Alb. i ett fall, i de övriga 4 varierande fr. 0,07 %—0,3 %).

Av 6 lev. födda barn utskr. 5 lev. Ett (en tvilling med vikt av 2450 gr.) avled andra dagen efter partus av Hæmorrhagia cerebri (forceps). Ett ofullgånget foster (vikt 1150 gr.) var macerat, ett (1891) framföddes dött (Hæmorrhagia cerebri-forceps).

Mortalitet för mödrarne 0, för fostren 37,5 % (reduc. 28,6 %).

Eclampsia post partum.

Inom denna grupp hava förekommit 3 fall, en I-p. ofullg., en II-p. ofullg. och en VII-p. fullg.

Alla förlöstes spontant, N:o 1069 och 2913 inkommo efter förlösning i hemmet. N:o 2913 inkom i ett genomuselt tillstånd och avled på 2:dra dygnet (P. A. D. Eclampsia gravidar.) efter 15 anfall. De 2 övriga utskr. lev. och med levande barn. Den döda kvinnans barn (gemelli), som båda levde, medfördes ej till anstalten.

Mortalitet för mödrarne 33,3 %, för fostren 0.

Till graviditetstoxikoserna böra ännu 2 fall (i dessa tabeller ej upptagna) det ena med degenerat. förändr. i hjärta, lever, Ablatio plac. præm., det andre med Hyperemesis och Ablät. retinæ hänföras; den förra avled å anstalten, den senare efter utskr.

Mortalitets % för mödrar med graviditetstoxikos blir därigenom 6,97 %, för fostren 22,2 %.

För samtliga fall av graviditetstoxis under 1918—1923 eller 200 (204) utgör mortalitets % för mödrarne 5 % (6,86 %), för fostren 26,3 % (27,7 %).

För 107 fall av Eclamsi under åren 1918—1923 utgör mortalitets % för mödrarne 8,4 %, för fostren 30,8 %.

För samtliga 41 fall av graviditetstoxikos blir mortalitets % för mödrarne 2,44 %, för fostren 18,6 %.

För Eclamsierna under 1923 blir mortalitets % för mödrarne 5,88 %, för fostren 21 %.

Sammanställning av 15 fall av bäckenförträngning.

Fall	Journ.-No.	Alder	Fullg. beräkn. eft. sista regl.	-para	Föregående förlossningar	Bäckenförträngningens art och grad	Duration.	Förlossningens förlopp	Utgång för modern	Utgång för barnet, dess vikt och huvudets storlek	Anmärkn.
1	102	32	Nej	IV-p.	I Forceps. Fostret dött under förl. II Normal förlossn. Lev. barn. III Normal förlängsamman förlossn. Fostret dött under förlossn.	Allm. förtr. bäck. Sp. il. 23,75 cm. Cr. il. 26 " C. B. 17 " C. D. 9,5 " C. vera 8 "	24 tim.	Normal förlossning efter hinnsprängning.	Utskr. 8 dygn. Puerp. afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3000 gr., vikt vid utskr. 2720 gr. Huv. omkrets 34 cm., D. B. 9 cm.	Part. arte prem. Barnet med tryckmärke på ena hjässbenet.
2	145	37	Ja	III-p.	I, II Normala förlossningar. Lev. barn.	Lindrig grad allm. förträngt bäcken. Sp. il. 24,5 cm. Cr. il. 26 " C. B. 19 " C. D. 11 " Sittknölsv. 11 cm. Längsgående ås insidan av symfyssen.	3 dygn	Normal förlängsamman förlossning.	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt.	Dött foster. Sektion: Hæmorrh. cerebri. Huv. omkr. 34,5 cm., D. B. 9 cm.	
3	216	23	Ja	II-p.	I Forceps. Lev. barn.	Allm. förtr. bäck. Sp. il. 23,5 cm. Cr. il. 27,5 " C. B. 19,75 " C. D. 12 "	24 tim.	Forceps på grund av fosterasfyxi.	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3470 gr., vikt vid utskr. 3240 gr. Huv. omfång 36 cm., D. B. 9,5 cm.	
4	429	40	Nej	VII-p.	I Forceps. Lev. fost. † 6 d. efter part. II Normal förlossn. Dött, fullg. foster. Vikt 3800 gr. Övr. 4 part. arte præmat. Lev. barn.	Allm. förtr. bäck. Sp. il. 25,5 cm. Cr. il. 27,5 " C. B. 18,75 " C. D. 11 "	24 tim.	Hinnspr. och 4 tim. därefter värkar resulterande i normal förlossning efter 24 timmar.	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2960 gr., vikt vid utskr. 2740 gr. Huv. omkr. 33 cm., D. B. 8,75 cm.	Part. arte præmat.
5	547	34	Ja	V-p.	I Forceps efter 14 tim. förlossn.-arb. Fostr. dött 2 t. e. part. II "Med konst" e. 12 förl.-arb. Fost. † u. förl. III Perforation. IV Missfall.	Allm. förtr. bäck. Sp. il. 27 cm. Cr. il. 30 " C. B. 20 " C. D. 12 "	16 tim.	Abdom. kejsarsn. (Resultatlösa starka värkar och intet lev. barn förut.)	Utskr. 16 d. Puerp. afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 4200 gr., vikt vid utskr. 4140 gr. Huv. omkr. 36 cm., D. B. 10 cm.	

6	583	33	Ja	V-p.	I Forceps (hög). Fost. dött u. op. Vikt 3600 gr. II Abort. III Normal förl. e. 18 tim. förl.-arb. + Walchers hängl. Lev. b. Vikt 4000 gr. IV Perforation. Vikt 4200 gr. u. hjärna.	Rel. bäckenförtr. Sp. il. 28,5 cm. Cr. il. 29 " C. B. 20 " C. D. 12 " C. Tub. ischii 11,5 cm.	6 tim.	Klassiskt kejsarsnitt.	Utskr. 3 veck. Thromboflebit i h. ben.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 4310 gr., vikt vid utskr. 4300 gr. Huv. omkrets 36 cm.	
7	903	41	Ja	II-p.	I Normal förl. Lev. barn. Vikt 2970 gr.	Allm. förtr. bäck. Sp. il. 25 cm. Cr. il. 27 " C. B. 17 " C. D. 10 " C. vera 8,5 "	3 dygn	Spontan förlängd förlossning.	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 3260 gr., vikt vid utskr. 3230 gr. Huv. omkr. 37 cm., D. B. 9 cm.	
8	910	32	Nej	III-p.	I Forceps e. 17 t. förl.-arb. Lev. barn. Vikt 3090 gr. II Hög tång e. 11 t. förl.-arb. Stigande kontr. ring. Lev. barn. Vikt 3680 gr.	Platt förtr. bäck. Sp. il. 26,5 cm. Cr. il. 30 " C. B. 19 " C. D. 10 "	4 tim.	Part. arte præmat. 4 t. efter hinnsprängn.	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2970 gr., vikt vid utskr. 2860 gr. Huv. omkr. 32,5 cm., D. B. 8 cm.	Part. arte præmat.
9	1274	46	Ja	II-p.	I Forceps. † foster.	Platt förtr. bäck. Sp. il. 26 cm. Cr. il. 29 " C. B. 19 " Dubb. prementer, övre 10,5, n. 10 cm.		Klassiskt kejsarsnitt.	Utskr. 3 veck. Puerp. afebr. Sista veckan lymfangitis mammæ.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 4120 gr., vikt vid utskr. 3700 gr. Huv. omfång 34 cm., bredd 9,25 cm.	
10	1310	27	Nej	II-p.	I † foster. Perforation efter tångförsök.	Allm. förtr. bäck. Sp. il. 25 cm. Cr. il. 27 " C. B. 17,5 " C. D. 11 "	4 tim.	Hinnsprängn. 2 dygn före värk. början. Partus sedan efter 4 timmar.	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt.	† foster 3 t. eft. part. P. A. D.: ofullgången. Vikt 2330 gr. Huv. omkr. 34 cm., br. 8,5 cm.	Part. arte præmat.
11	1597	21	Ja	I-p.		Allm. förtr. bäck. Sp. il. 21 cm. Cr. il. 25 " C. B. 17 " C. D. 11 "	31 tim.	Normalt förlopp.	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. föd. 2800 gr., vikt vid utskr. 2810 gr. Huv. omfång 35 cm., bredd 9 cm.	

Fall	Journ.-No	Ålder	Fullg. beräkn. eft. sista regl.	-para	Föregående förlossningar	Bäckenförträngningens art och grad	Duration.	Förlossningens förlopp	Utgång för modern	Utgång för barnet, dess vikt och huvudets storlek	Anmärkn.
12	1718	38	Ja	IV-p.	I Forceps. † foster under förlossn. II Part. arte præm. Lev. barn. Vikt 3700 gr. III Part. arte præm. Lev. barn.	<i>Rel. bäckenförtr.</i> Bäckenmått ej antecknade.	30 tim.	Försök till hög tång. Navelsträngprolaps. Fost. dött Perforation + cranio-clasi. Inre lösn. av placentan.	Utskr. 4 veck. Puerp. subfebrilt.	† foster under förlossningen. Vikt 4200 gr. (ut. hjärna). Äxelbredd 18 cm., bröstomfång 36 cm.	
13	2479	25	Ja	I-p.		<i>Allm. förtr. bäck.</i> Sp. il. 22,5 cm. Cr. il. 26 „ C. B. 17 „	3 dygn	Forceps: foster-asfyxi.	Utskr. 10 d. Puerp. afebrilt.	† foster under förlossn. Vikt 2980 gr. Huv. omkr. 36 cm., bredd 10 cm.	
14	2790	35	Ja	VI-p.	I Forceps. Lev. barn. Vikt 2870 gr. II Normal förlossn. Lev. barn. III Normal förl. † foster under förl. IV Normal förlossn. Lev. barn. V Forceps. Lev. barn. Vikt 4000 gr	<i>Sned bäckenförtr.</i> Sp. il. 23 cm. Cr. il. 26 „ C. B. 18,5 „ C. D. 10 „	18 tim.	Forceps.	Utskr. 7 d. Puerp. afebrilt.	† foster under förlossn. Vikt 3680 gr. Huv. omkr. 36 cm., bredd 9,5 cm. P. A. D. Hæmorrhagia cerebri.	Väldsamma neuralgier i v. ben und. förl. Fost. huv. starkt tillpl. framifrån och bakåt.
15	2935	42	Nej	VII-p.	I Forceps e. 3 d. Lev. barn. Vikt 3500 gr. II Vändn. + extraktion. † foster. III Forceps e. 2 d. Lev. barn. Vikt 4000 gr. IV Part. arte præm. Lev. b. V. 2000 gr. V Part. arte præm. Lev. b. V. 3200 gr. VI Tvillingar. Normal förlossn.	<i>Allm. förtr. bäck.</i> Sp. il. 27 cm. Cr. il. 28,5 „ C. B. 18,75 „ C. D. 10,75 „	4 tim.	Part. arte præm. 9 dagar efter hinnsprängn.	Utskr. 10 d. Puerp. afebrilt.	Utskr. lev. Vikt v. fød. 3170 gr., vikt vid utskr. 2850 gr. Huv. omkr. 33,5 cm., bredd 9 cm.	Part. arte præmat.

Sammanfattningen omfattar 15 fall av missförhållande mellan fosterhuvudet och bäckenet.

Grupp 1) 10 fall av allmänt förträngt bäcken.

„ 2) 2 „ „ platt „ „
„ 3) 2 „ „ rel. bäckenförträngning.
„ 4) 1 „ „ sned „ „

Inom grupp 1 voro: 2 I-p., 3 II-p., 1 III-p., 1 IV-p., 1 V-p. samt 2 VII-para.

Av I-p. voro båda fullgångna. *Den ena* (1597) förlöstes efter 31 tim. förlossningsarbete, spontan förlossning, levande normalstort barn.

Den andra (2479) förlöstes med tång — indikation: fosterasfyxi — efter 3 dygns förlossningsarbete. Fostret dog under ingreppet.

Båda mödrarna afebrila puerper.

Av II-p. voro 2 fullgångna och 1 ofullg. En av de fullgångna (216) förlöstes nu liksom föregående gång med tång från levande foster — indikationen nu fosterasfyxi efter 24 tim. förlossningsarbete.

Puerperiet afebrilt.

Den andra fullgångna (903) föregående förlossning normal, levande barn. Nu spontan förlängd förlossn. — 3 dygn — levande barn och puerperiet afebrilt.

Den tredje och ofullgångna (1310) hade genomgått perforation efter tångförsök. Nu gjordes hinnsprängning och 2 dygn senare värkar med spontan förlossning efter 4 timmar. Dött foster 3 tim. efter partus — dödsorsak: ofullgångenhet. Puerper. afebrilt.

III-p. (145) fullgången — "Lindrig grad av allmänt förträngt bäcken". Båda föregående förlossningar normala och levande barn. Nu spontan förlängsamad förlossning — 3 dygn — dött foster. Sektionen visade: Hæmorrhagia cerebri.

Puerper. afebrilt.

IV-p. (102) ofullgången. Föregående förlossningar: I Forceps, dött foster under förlossningen. II normal förlossning, levande barn. III spontan förlängsamad förlossning, fosterdöd under förlossningen. Nu partus arte præmatur. — 24 tim. efter hinnsprängning — spontan förlossn. Levande barn — tryckmärke på ena hjässbenet. Efterförloppet för både moder och barn fullt normalt.

V-p. fullgången (547). De båda första förlossningarna avslutade "med konst" — båda efter omkring 1 dags förlossningsarbete döda foster. Den tredje perforation samt den fjärde missfall. Nu gjordes efter 16 tim. resultatlösa, starka värkar och emedan hon ej hade något levande barn förut, Abdominalt kejsarsnitt, och hon fick ett kraftigt levande barn.

Puerper. afebrilt.

Båda VII-p. ofullgångna och båda nu partus arte præmat. *Den ena* (429) hade genomgått 4 partus arte præmat.; alla med levande barn, en spontan förlossning, dött fullgånget foster samt en tångförlossning med dött foster 6 tim. efter ingreppet. Nu hinnsprängning och spontan förlossning efter 24 timmar, levande barn och puerper. fullt okomplicerat. *Den andra* (2935)

hade genomgått 2 tångförlossningar, 2 partus arte præmat., alla med levande barn — en gång vändning + extraktion, dött foster — samt sista gången spontan tvilling-förlossning. *Nu* hinnsprängning och efter 9 dygn hastig, spontan förlossning, levande barn.

Puerper. afebrilt.

Inom grupp II: 1 II-p. fullgången.
1 III-p. ofullgången.

II-p. (1264) var 46 år — första gången förlöst med tång — dött foster. *Nu* klassiskt kejsarsnitt, levande barn. Puerper. afebrilt — dock i 3 veckan lymfangit. mammæ.

III-p. (910). Båda föregående tångförlossningar, den sista hög tång-indikation: stigande kontraktionsring — båda gångerna levande barn. *Nu* hinnsprängning och 4 timmar därefter spontan partus arte præmat., levande barn och afebrilt puerper.

Inom grupp III voro: 1 IV-p., fullgången.
1 V-p., „

IV-p. (1718) 38 år. Tidigare genomgått tvänne partus arte præmat. — båda levande barn samt en tångförlossning, varvid dött foster under förlossningen. *Nu* gjordes efter 30 timmars förlossningsarbete försök till hög tång. Härunder uppkom navelsträngsframfall med åtföljande fosterasfyxi, varför avslutades med perforation + cranioclas. Inre lösning av placent. måste göras. Fostret vägde 4200 gr. (utan hjärna) axelbredd 18 cm.

Puerper. subfebrilt. Kvarlåg 4 veckor.

Den andra i denna grupp V-p. (583). Första förlossningen hög tång. Fostret, som vägde 3600 gr., dött under op. II abort. III spontan förlossning efter 18 tim. förlossningsarbete + Walchers hänsläge; levande barn, vikt 4000 gr.

IV: Perforation. Fostret vägde 4000 gr. (utan hjärna). *Nu* klassiskt kejsarsnitt efter 6 timmars förlossningsarbete; levande barn.

Puerperiet rel. okomplicerat (lindrig tromboflebit, vårdades 3 veckor).

Grupp IV: 1 VI-p. fullgången (2790). Första och sista förlossningen tång, levande barn. De tre mellanliggande spontana förlossningar. Två gånger levande barn, den tredje dött foster under förlossningen. *Nu* forceps efter 18 timmars förlossningsarbete. Outhärdliga neuralgier i vänstra benet under hela förlossningen. Fostret dött under partus. Huvudet höggradigt tillplattat framifrån-bakåt.

Sektion: Hæmorrhagia cerebri. Modern utskrevs efter 7 dygns afebrilt puerper.

Alla mödrar utskrevs friska. Puerperierne rel. ostörda (det längsta 4 veckor). Medeltalet vård dagar 11.

Av fostren utskrevs 10 levande, 5 döda (2 döda efter partus samt 3 under detsamma, varav en perforation av dött foster.

Mortaliteten för mödrarna 0, för fostren 33 %.

Å Barnbördshusets Gynekologiska avdelning år 1923 intagna
sjukdomsfall samt döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	III. <i>Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.</i>				
8	Abortus	—	2	—	—
10	Graviditas extrauterina	—	8	—	—
19	Septichæmia et pyoseptichæmia puerperalis	—	3	—	1
	Placentar polyp	—	5	—	—
	Subinvolutio uteri	—	1	—	—
	IV. <i>Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>				
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone	—	1	—	1
29	Influenza epidemica	—	1	—	—
42	Tuberculosis	—	8	—	—
	„ pulmonum. Tuberculosis laryngis	—	3	—	—
	„ urogenitalis	—	5	—	—
46	Gonorrhœa	—	10	—	—
	Urethritis gonorrhœica acuta	—	1	—	—
	Endomet., Salping., Peritonit.	—	9	—	—
57	Febris. Febricula	—	1	—	—
	Encephalit. letharg.	—	1	—	—
	VI. <i>Ämnesomsättningssjukdomar.</i>				
68	Diabetes mellitus	—	2	—	—
	VIII. <i>Nervsystemets sjukdomar.</i>				
100	Neurasthenia	—	1	—	—
	X. <i>Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>				
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis ..	—	1	—	—
116	Phlebitis	—	7	—	—
118	Hæmorrhoid.	—	2	—	—
119	Embolia	—	2	—	—
	XI. <i>Andningsorganens sjukdomar.</i>				
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	—	2	—	—
	XII. <i>Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>				
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris	—	4	—	—
153	Enterocolitis acuta	—	1	—	—
159	Appendicitis	—	4	—	—
161	Hernia	—	1	—	—
162	Contractura ani	—	3	—	—
170	Hæmorrh. intr. abd.	—	1	—	—
171	Abscessus post. operat.	—	1	—	—
	Peritonitis chronica	—	4	—	—
172	Abscessus pelvis	—	5	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>				
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	—	12	—	—
180	Cystitis	—	3	—	—
184	Polypus urethræ	—	2	—	—
	Incontinentia urinæ	—	1	—	—
	<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>				
	<i>B. Kvinnliga könsorganen.</i>				
	Defectus perinei	—	4	—	—
190	Prolapsus vaginæ et uteri	—	12	—	—
191	Retroflexio uteri fixata	—	3	—	—
192	Vulvitis. Vaginitis	—	3	—	—
193	Endometritis	—	23	—	—
194	Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis	—	50	1	—
195	Parametritis	—	4	—	—
196	Metrorrhagia. Dysmenorrhœa. Menorrhagia	—	42	—	—
197	Metropathia climact.	—	13	—	—
199	Mastitis	—	3	—	—
200	Hymen imperforatus	—	1	—	—
	Cervix l. corpus polyp.	—	7	—	—
201	Arteriosclerosis uteri	—	2	—	—
	Hæmatoma retrouterin.	—	1	—	—
	Hæmatoma lab. maj.	—	1	—	—
	<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>				
222	Eczema	—	1	—	—
	Condylomata acumin.	—	1	—	—
	<i>XIX. Svulster.</i>				
307	Myoma	—	26	—	—
314	Adenoma. Kystadenoma	—	5	—	—
315	Sarcoma	—	2	—	—
316	Carcinoma	—	11	—	—
	„ genitalium	—	11	—	—
319	Chorionepithelioma	—	1	—	—
	Cysta parovar.	—	1	—	—
	„ corp. lut. ovar.	—	1	—	—

Vid Göteborgs Barnbördshus' Gynekologiska avdelning år 1923
operativt behandlade sjukdomsfall och utförda
operationer å intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskr.			Anmärkn.
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
9. Sjukdom i bröstkörteln.						
Mastit. suppur.	3	Incisio	3	—	—	
16. Appendix vermif.						
Appendicit. chron.	2	Appendektomi	2	—	—	
” ac.	2	”	2	—	—	
Frisk appendix	11	” i samband m. annan op.	11	—	—	
17. Bräck.						
Hernia femoral.	1	Rad. op.	1	—	—	
18. Rectum och anus.						
Fistula et contr. ani	2	Dilatation forcée	2	—	—	
Hämorrhoid.	1	” ”	1	—	—	
”	1	” ” + exstirp.	1	—	—	
19. Bukvägg och peritoneum.						
Pelveoperitonit. chron.	1	Laparotomi + lysis	1	—	—	
Abscess. pelvis	5	Kolpotomia post.	5	—	—	
”	1	Incision pr. lap. + drainage	1	—	—	
Parametritis	1	Kolpotomia post.	1	—	—	
23. Urinröret och blåsan.						
Polypus urethræ	2	Exstirpatio	2	—	—	
25. Kvinnliga könsorganen.						
Defectus perinei	3	Kolpoperineorrhaphia	3	—	—	
Prolapsus uteri et vag.	2	”	2	—	—	
” ” ” ”	1	” + kolporrh. ant.	1	—	—	
” ” ” ”	7	” ” ”	7	—	—	
” ” ” ”	1	+ amp. cerv. ”	1	—	—	
” ” ” ”	1	Kolpoperineorrhaphia + kolporrh. ant. + amp. cerv. + interpos. uteri enl. Wertheim	1	—	—	} S:a 11 prolapsoperat.
Cervixpolyp	4	Exstirpatio	4	—	—	
Corpuspolyp	2	Abrasio	2	—	—	
Placentarpolyp	5	”	5	—	—	
Subinvolutio uteri	1	”	1	—	—	
Abort	2	Abrasio	2	—	—	
Endometritis	18	”	18	—	—	
Metropathia. Menorrhagia ..	36	”	36	—	—	
Dysmenorrhœa	14	Dil. + Abrasio	14	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskr.			Anmärkn.
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Sterilitas	1	Dilatatio + Abrasio	1	—	—	
Myoma uteri	4	Abrasio	4	—	—	} S:a 19 op. för myom
„ polyp. uteri	4	Exstirpatio	4	—	—	
„ subseros. uteri	1	Lap. + enucleatio	1	—	—	
„ „	8	Amputatio ut. supravag.	8	—	—	
„ „	1	Exstirpatio uteri total.	1	—	—	
„ uteri incarc.	1	Repositio (i narkos)	1	—	—	
Arterioscleros uteri	1	Amputatio uteri supravag.	1	—	—	
„ „	1	Abrasio	1	—	—	
Metritis chron.	1	Amputatio uteri supravag.	1	—	—	
Chorionepithelioma uteri	1	Abrasio explor.	1	—	—	
„ „	1	Exstirpatio uteri total.	1	—	—	
Sarcoma uteri	1	„ „ „	1	—	—	
„ „	1	Rad. op. enl. Wertheim	1	—	—	
Carcinoma cerv. uteri	2	Exstirpat. uteri total.	2	—	—	
„ „ inop.	1	Provecision	—	1	—	
Graviditas tubaria	4	Salpingectomia	4	—	—	} S:a 7 op. för x-gravid.
„ „ + salpingo-ooph.	1	Salpingo-oophorectomia	1	—	—	
„ „ + salpingo-ooph.	1	Salpingect. + Salpingost.	1	—	—	
„ „ + salpingo-ooph.	1	Salpingect. unilat. + Salp. oophorect.	1	—	—	
Pyosalpinx s. pyov.	7	Salpingo-oophorect.	7	—	—	
Salpingo-ooph. chron.	6	Salpingectomia	6	—	—	
„ „	5	Salpingectomia unilat. + Salp. oophorect.	5	—	—	
„ „	4	Salpingo-oophorect.	3	—	1	Lungemboli.
Retroflexio ut. fix.	2	Salpingo-oophorect. + ventrofix. ut.	2	—	—	} S:a 27 op. för salpingit.
Salpingit. the.	1	Salpingectomia	1	—	—	
„ „	1	Salpingectomia + Salpingostomi	1	—	—	
„ „	1	Salpingectomia unilat. + Salpingo-oophorect.	1	—	—	
Oophorit. chron.	1	Oophorectomia	1	—	—	
Kystoma ovarii	4	Ovariectomia	4	—	—	
Cysta parovar.	1	Parovariotomia	1	—	—	
„ follic. ovarii	1	Salpingo-oophorect.	1	—	—	
Cancer ovarii	1	Total exst. av uterus med adnex.	1	—	—	
„ peritonei	1	Lap. explorat.	1	—	—	
Hæmorrhagia intraabd.	1	„ „	1	—	—	
Dysmenorrhœa (susp. salp.)	1	„ „	1	—	—	
28. Små operationer.						
Abscess post. op.	1	Incisio	1	—	—	
Condylomata ac.	1	Exstirpatio	1	—	—	
Phlegmone lab. maj.	1	Incisio	—	—	1	Septicopyæmia.

L. LINDQUIST.
Överläkare.

N. BOTHÉN.
Amanuens.

H. BENCKERT.
Bitr. läkare.

Majornas sjukhus.

År 1923 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>				
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone	1	—	—	—
25	Morbilli	—	2	—	—
29	Influenza epidemica	1	—	—	—
42	Tuberculosis	4	7	—	2
	" pulmonum. Tuberculosis laryngis..	4	5	—	2
	" lymphoglandularum	—	1	—	—
	" urogenitalis	—	1	—	—
	Syphilis acquisita	—	1	—	—
	<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>				
58	Anæmia	—	1	—	—
	<i>VI. Ämnesomsättningssjukdomar.</i>				
68	Diabetes mellitus	2	1	—	—
	<i>VII. Kroniska förgiftningssjukdomar.</i>				
71	Alcoholismus chronicus	1	—	—	—
	<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>				
80	Meningitis cerebri. Meningitis cerebro-spinalis	1	—	—	—
82	Hæmorrhagia, thrombosis, embolia cerebri. Emol- litio cerebri	3	4	1	—
90	Sclerosis cerebro-spinalis disseminata	1	—	—	—
98	Epilepsia	1	—	—	—
100	Neurasthenia	1	1	—	—
	<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>				
102	Insania manico-depressiva	1	1	—	—
	<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>				
111	Pericarditis	—	1	—	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis .. Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adi- posum	3	5	—	3
115	Arteriosclerosis. Atheromatosis. Atherosclerosis. Endarteriitis	9	6	2	1
119	Thrombosis. Embolia	3	—	—	—
		—	1	—	—
	<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>				
	Ethmoidit, chr.	1	—	—	—
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	2	6	—	—
131	Asthma bronchiale	1	1	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	7	3	—	—
	Bronchopneumonia	4	2	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	2	1	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	2	—	—	—
155	Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	1	3	—	—
157	Neurosis ventriculi	1	2	—	—
158	Enterocolitis chronica	4	—	—	—
159	Appendicitis	1	—	—	—
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	1	—	1	—
171	Peritonitis acuta	1	1	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	—	2	—	—
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brighti	3	3	1	—
180	Cystitis	—	3	—	—
<i>XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
202	Myitis. Rheumatismus musculorum	3	5	—	—
206	Polyarthrits rheumatica acuta	5	1	—	—
207	Polyarthrits rheumatica chronica	1	—	—	—
208	Arthritis deformans	2	—	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema multiforme et nodosum	—	1	—	—
227	Ulcus varicosum cruris	—	1	—	—
<i>XIX. Svulster.</i>					
316	Carcinoma	—	4	—	3
	” ventriculi	—	2	—	2
	” oesophagi	—	1	—	1
	” ves. felleæ	—	1	—	1

Operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer
å intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivna		
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död
VIII. Pleurit. exsud.	1	Thoracocentes	1	—	—
XXVII. Abscess. ped.	1	Incision	1	—	—
Vuln. cont. anticur.	1	Sutur.	1	—	—

Utförda operationer å polikliniskt behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
XXVIII. Mindre viktiga sjukdomar	161	Incisioner, exstirpationer etc.

Holtermanska sjukhuset.

År 1923 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>				
22	Erysipelas	—	1	—	—
42	Tuberculosis	—	1	—	—
	" cutis	—	1	—	—
44	Syphilis hereditaria	2	6	—	—
	" acquisita	135	72	—	—
	därav primaria	46	9	—	—
45	Ulcus molle	26	—	—	—
	Bubo	9	—	—	—
46	Gonorrhœa	311	107	—	—
	Urethritis gonorrhœica acuta	307	95	—	—
	" " chronica	2	10	—	—
	Cystitis	2	—	—	—
	Epididymitis	94	—	—	—
	Prostatitis	45	—	—	—
	Perimethrit.	13	1	—	—
	Strictura urethræ gonorrhœica	1	—	—	—
	Kolpitis, Vulvitis, Bartholin. gonorrhœica	—	12	—	—
	Cervicitis gonorrhœica	—	76	—	—
	Endomet., Salping., Peritonit. gonorrhœica	—	8	—	—
	Conjunctivitis gonorrhœica	1	—	—	—
	Lymphadenitis	11	—	—	—
	Rheumatismus	9	—	—	—
	<i>VI. Ämnesomsättningssjukdomar.</i>				
68	Diabetes mellitus	—	1	—	—
	<i>VII. Kroniska förgiftningssjukdomar.</i>				
75	Arsenicismus chronicus	1	1	—	—
77	Hydrargyrismus	3	2	—	—
	<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>				
116	Phlebitis	—	2	—	—
	<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>				
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	1	—	1	—
129	Tracheitis chron. Bronchitis chron.	—	1	—	—
	<i>XII. Matsmältningssystemens sjukdomar.</i>				
159	Appendicitis	1	—	—	—
161	Hernia crural. incarcerated	1	—	—	—
168	Icterus. Icterus catarrhalis	2	2	—	—
	<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>				
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brighti	1	—	—	—
180	Cystitis	6	—	—	—
182	Urethritis	2	—	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
XIV. <i>Könsorganens sjukdomar.</i>					
A. Manliga könsorganen.					
188	Phimosis. Paraphimosis	1	—	—	—
189	Balanitis	4	—	—	—
	Condylomata acuminata.....	3	—	—	—
B. Kvinnliga könsorganen.					
192	Vulvitis. Vaginitis	—	3	—	—
193	Endometritis	—	2	—	—
	Condylomata acuminata.....	—	1	—	—
XVI. <i>Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema multiforme et nodosum	4	—	—	—
218	Urticaria	2	1	—	—
220	Pemphigus	1	—	1	—
221	Zoster	—	2	—	—
222	Eczema	55	37	—	—
223	Psoriasis	14	4	—	—
225	Lupus erythematosus	—	1	—	1
227	Ulcus varicosum cruris	—	4	—	—
228	Impetigo	10	9	—	—
229	Acne	1	1	—	—
230	Sycosis vulgar.	1	—	—	—
231	Furunculosis, Furunculus	3	1	—	—
232	Dermatit. ac.	12	9	—	—
233	Dermatit. herpetiform.	4	—	—	—
234	Tricophytia	2	1	—	—
235	Favus	1	—	—	—
236	Scabies	134	69	—	—
	Lichen ruber planus	2	—	—	—
	Prurigo	9	5	—	—
	Pityriasis rosea	1	1	—	—

Årsberättelse från hemmet för lungotsssjuka för år 1923.

Omsättning, underhållsdagar m. m.

Antal patienter				Underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Högsta	Lägst antal någon dag under året vårdade	Vårdtid (dagar) för de under året															
								utskrivna (utom avlidna)			avlidna												
Samliga under året intagna		Härav första gången vårdade		Utskrivna (frånsett avlidna)	Avlidna	längsta	kortaste	medel-	längsta	kortaste	medel-	längsta	kortaste	medel-									
m.	kv.	m.	kv.												m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.
31	60	28	52	16	34	10	21	14,128	39	51	24	268	243	35	1	99	67	336	338	52	1	168	98

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter med tuberkulos.

	Män	Kvinnor	Summa
10—15 år	2	1	3
15—20 "	4	3	7
20—25 "	2	16	18
25—30 "	3	2	5
30—35 "	—	5	5
35—40 "	2	4	6
40—45 "	2	1	3
50—60 "	1	2	3
Summa	16	34	50

De utskrivna patienternas sjukdomar ävensom avlidna.

Sjukdom	Under året			
	utskrivna		avlidna	
	m.	kv.	m.	kv.
a) <i>Antal patienter</i>	26	55	—	—
b) <i>Sjukdomsfall.</i>				
Tbc. pulmonum	26	55	10	21
„ intestini	8	15	—	—
„ peritonei	1	1	—	—
Bronchialkörtel tbc.	—	3	—	—
Nephrit. chron.	—	2	—	—

Behandlingens resultat för under året utskrivna tuberkulospatienter.

	Antal utskrivna (incl. avlidna)			Behandlingens resultat											
				Förbättrade			Oförändrade			Försämrade			Avlidna		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a
a) <i>Lungtuberkulos</i> , st. I	—	5	5	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
st. II.	5	8	13	5	8	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—
st. III	21	42	63	3	10	13	7	5	12	1	6	7	10	21	31
Summa	26	55	81	8	23	31	7	5	12	1	6	7	10	21	31

Utförda operationer.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Antal fall
Tuberculosis pulmonum	11	Pneumothorax artefic.	11

Göteborg den 31 mars 1924.

P. GUSTAF CARLSTRÖM.

Årsberättelse för år 1923 från Sjukvårdsanstalten å Kålltorp.

	Män	Kv.	S:ma
<i>Samtliga under året vårdade:</i>	230	239	469
härav kvarliggande från år 1922	88	85	173
<i>Intagna:</i>	142	154	296
härav 1:a gången vårdade	77	92	169
en eller flera gånger förut vårdade	65	62	127
<i>Utskrivna: (exclusive avlidna)</i>	121	140	261
avlidna	14	13	27
<i>Kvarliggande till år 1924</i>	95	86	181

Beträffande de under året intagna patienternas ålder och civilstånd meddelas:

	Män	Kv.	S:ma
<i>Ålder:</i>			
Under 12 år	14	8	22
Mellan 12—15 år	7	6	13
,, 16—20 „	20	19	39
,, 21—25 „	33	42	75
,, 26—30 „	20	34	54
,, 31—35 „	23	18	41
,, 36—40 „	14	14	28
,, 41—45 „	4	9	13
,, 46—50 „	4	3	7
Över 50 år	3	1	4
Summa	142	154	296
<i>Civilstånd:</i>			
Ogifta	92	102	296
Gifta	47	43	90
Änkling, änka eller fränskilda	3	9	12
Summa	142	154	296

Kurtidens längd vid sjukhuset utgjorde i medeltal:

för manlig patient	247 dagar
,, kvinnlig „	207 „
,, samtliga	226 „

Resultatet av behandlingen för de under året utskrivna:

	I Stadiet				II Stadiet				III Stadiet				Tillsammans			
	m.	kv.	s:a	0/0	m.	kv.	s:a	0/0	m.	kv.	s:a	0/0	m.	kv.	s:a	0/0
Friska = utan väsentligt sjukdomssymptom (A. AB)	15	11	26	21.8	—	—	—	—	—	—	—	—	15	11	26	9.4
Förbättrade (B)	39	53	92	77.4	36	41	77	90.6	19	20	39	52.7	94	114	208	74.8
Oförbättrade (C)	—	—	—	—	2	1	3	3.6	2	9	11	14.8	4	10	14	5.-
Försämrade (D)	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	4.1	2	1	3	1.1
Avlidna (E)	—	1	1	0.8	2	3	5	5.8	12	9	21	28.4	14	13	27	9.7
Summa	54	65	119	—	40	45	85	—	35	39	74	—	129	149	278	—

Arbetsförmågan vid utskrivningen:

	I Stadiet				II Stadiet				III Stadiet				Tillsammans			
	m.	kv.	s:a	0/0	m.	kv.	s:a	0/0	m.	kv.	s:a	0/0	m.	kv.	s:a	0/0
God = (ej väsentligt nedsatt)	52	60	112	94.1	21	24	45	52.9	1	—	1	1.3	74	84	158	56.8
Måttlig (i väsentlig grad nedsatt)	2	4	6	5.-	15	17	32	37.6	10	14	24	32.4	27	35	62	22.3
Ringa (i mycket hög grad nedsatt)	—	—	—	—	1	1	2	2.3	8	9	17	22.9	9	10	19	6.8
Ingen	—	—	—	—	1	—	1	1.3	4	7	11	14.8	5	7	12	4.4
Avlidna	—	1	1	0.9	2	3	5	5.9	12	9	21	28.6	14	13	27	9.7
Summa	54	65	119	—	40	45	85	—	35	39	74	—	129	149	278	—

I ovanstående tabeller äro ej medräknade:

- 2 m. 1 kv., vilka ej haft med säkerhet diagnosticerad tbc. samt
4 m. 3 kv., vilka varit vid sjukhuset kortare tid än 30 dagar.

	Män	Kv.	S:ma	0/0
<i>Tuberkelbaciller:</i>				
ha kunnat påvisas hos	65	64	129	44.9
ha ej kunnat påvisas hos	53	62	115	39.9
0 exp. hos	17	27	44	15.2
	135	153	288	—

	Män	Kv.	S:ma
<i>De utskrivnas kroppsvikt:</i>			
ökade för	103	121	224
minskade för	11	16	27
förblev oförändrad för	7	3	10
ej vägda	14	13	27
Summa	135	153	288

Bland anmärkningsvärda komplikationer hos de under året utskrivna kunna nämnas:

Sjukdom	m.	kv.	Sjukdom	m.	kv.
Tbc. laryngis	7	6	Nephritis chron.	1	2
„ lymphoglandularum	1	6	Rheumatismus subac.	—	1
„ renum	—	3	Ozaena	1	1
„ urogenitalis	1	—	Otitis med. ac.	1	2
„ intestini	9	8	„ „ chron.	5	5
„ peritonei	—	2	Conjunctivitis phlyct.	4	3
„ miliaris	1	—	Blepharitis	—	3
Sarcoma pulmon.	1	—	Iritis subac.	—	1
Bronchitis chron.	3	2	Neurasthenia	1	3
„ foetida	1	—	Insania	2	—
Asthma bronchiale	1	2	Abscessus cerebri	1	—
Bronchopneumonia ac.	3	3	Lupus	1	—
Hæmoptysis	12	5	Eczema	2	—
Pleuritis sicca	2	4	Scabies	2	—
„ exsudativa	5	—	Psoriasis	—	1
Pneumothorax spontan. cum ex- sud.	1	—	Alopecia areata	1	—
Infarctus pulmonis	—	1	Trichophytia	1	—
Vitium organicum cordis	1	5	Urticaria	—	1
Thrombophlebitis	—	2	Erythema nodosum	—	2
Influenza epidem.	11	7	„ multiforme	—	1
Angina catarrhalis	8	24	Struma	—	2
Syphilis acquis.	1	—	Varices	—	1
Ulcus ventriculi	1	—	Helminthiasis	—	1
Gastritis chron.	1	1	Hernia ing.	1	—
Appendicitis ac.	2	3	Osteitis	1	—
Cholelithiasis	—	1	Fistula ani	1	—
Diabetes mellitus	1	—	Tumor hæmorrhoid.	1	—
			Graviditas	—	2

H. ROSENGREN.

Oscar och Maria Ekmans sjukhus,
År 1923 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	I. <i>Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.</i>				
	Phimosis	1	—	—	—
	III. <i>Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.</i>				
8	Abortus	—	4	—	—
10	Graviditas extrauterina	—	2	—	—
11	Hyperemesis gravidarum	—	1	—	—
19	Septichæmia et pyoseptichæmia puerperalis	—	1	—	—
	IV. <i>Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>				
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone ..	7	6	—	—
22	Erysipelas	—	3	—	—
25	Morbilli	—	1	—	—
29	Influenza epidemica	4	2	—	—
34	Paratyphus	—	1	—	—
42	Tuberculosis	12	18	—	—
	„ pulmonum. Tuberculosis laryngis	5	7	—	—
	„ ossium et articularum	2	2	—	—
	„ lymphoglandularum	2	8	—	—
	„ urogenitalis	2	—	—	—
	„ organorum aliorum	1	1	—	—
44	Syphilis acquisita	1	—	—	—
46	Gonorrhœa:	2	—	—	—
	Strictura urethræ gonorrhœica	—	1	—	—
	Endomet., Salping., Peritontit. gonorrhœica	—	—	—	—
51	Malaria	1	—	—	—
	V. <i>Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>				
58	Anæmia	2	1	—	—
62	Chlorosis	—	1	—	—
66	Purpura hæmorrhagica	2	—	—	—
	VI. <i>Ämnesomsättningssjukdomar.</i>				
68	Diabetes mellitus	—	2	—	2
69	Adipositas universalis	—	1	—	—
	VII. <i>Kroniska förgiftningssjukdomar.</i>				
71	Alcoholismus chronicus	2	—	—	—
	VIII. <i>Nervsystemets sjukdomar.</i>				
82	Hæmorrhagia, thrombosis, embolia cerebri. Emollitio cerebri	2	2	1	1
84	Hemiplegia	2	1	—	—
85	Paraplegia	—	1	—	—
94	Neuralgia n. peronei	1	—	—	—
	Ischias	5	1	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
96	Chorea	1	—	—	—
99	Hysteria	1	—	—	—
100	Neurasthenia	1	4	—	—
IX. <i>Sinnessjukdomar.</i>					
104	Dementia præcox. (Hebephreni. Katatoni)	—	1	—	—
X. <i>Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
111	Pericarditis	—	1	—	1
112	Endocarditis acuta	—	1	—	—
	Myocarditis acuta	—	1	—	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	4	2	—	—
	Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	4	3	1	1
115	Arteriosclerosis. Atheromatosis. Atherosclerosis. Endarteriitis	5	2	—	—
118	Varix	1	3	—	—
119	Thrombosis. Embolia	1	2	—	—
120	Tumores hæmorrhoidales	2	1	—	—
XI. <i>Andningsorganens sjukdomar.</i>					
121	Morbi cav. nas. et cav. nas. Epistaxis	3	1	—	—
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	1	1	—	—
129	Tracheitis chron. Bronchitis chronica	2	—	—	—
132	Hæmorrhagia pulmonum	2	2	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	3	1	—	—
	Bronchopneumonia acuta	2	2	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	8	6	—	—
XII. <i>Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta ..	2	1	—	—
146	Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	2	1	—	—
153	Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	2	—	—	—
154	Gastritis chronica	1	—	—	—
155	Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	4	7	—	1
157	Neurosis ventriculi	4	1	—	—
158	Entero-colitis chronica	2	1	—	—
159	Appendicitis	26	20	3	—
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	2	1	—	—
161	Hernia	22	7	1	—
162	Fistula s. Fissura et Contractura ani	6	3	—	—
	Abscessus ad anum	2	1	—	—
	Hæmorrhagia intestinei	1	—	—	—
	Obstipatio	1	1	—	—
165	Hepatitis chronica. Cirrhosis hepatis	1	—	—	—
166	Cholecystitis. Cholangitis	—	1	—	—
167	Cholelithiasis	2	8	2	—
168	Icterus. Icterus catarrhalis	2	—	—	—
169	Pancreatitis acuta	2	—	1	—
171	Peritonitis acuta	1	3	—	—
	Peritonitis chronica	—	2	—	—
XIII. <i>Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brighti	1	4	—	1

Sjukdom	Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.
175 Pyelitis. Cystopyelonephritis	—	2	—	—
177 Nephrolithiasis	2	1	—	—
180 Cystitis	2	4	—	—
181 Lithiasis vesicæ	2	—	—	—
184 Albuminuria statica	—	1	—	—
XIV. Könsoorganens sjukdomar.				
A. Manliga könsoorganen.				
185 Hypertrophia prostatae	8	—	1	—
186 Prostatitis. Abscessus prostatae	1	—	—	—
187 Orchitis. Epididymitis	3	—	—	—
189 Hydrocele testis	2	—	—	—
Spermatocoele	1	—	—	—
Varicocele	1	—	—	—
B. Kvinnliga könsoorganen.				
190 Prolapsus vaginæ et uteri	—	2	—	—
193 Endometritis	—	8	—	—
194 Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis	—	6	—	—
199 Mastitis	—	2	—	—
201 Hydrocele muliebris	—	1	—	—
XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.				
202 Myitis. Rheumatismus musculorum	2	—	—	—
204 Bursitis. Hygroma	3	3	—	—
205 Synovitis. Arthritis	1	—	—	—
206 Polyarthritus rheumatica acuta	7	4	—	—
207 Polyarthritus rheumatica chronica	1	1	—	—
208 Arthritis deformans	—	2	—	—
211 Corpus liberum in articulo	2	1	—	—
212 Pes varus	—	1	—	—
Hallux valgus	2	—	—	—
213 Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	6	2	1	—
216 Exostosis	1	—	—	—
XVI. Hudens sjukdomar.				
217 Erythema multiforme et nodosum	1	2	—	—
222 Eczema	3	—	—	—
223 Psoriasis	1	—	—	—
225 Lupus erythematosus	—	1	—	—
231 Furunculosis. Furunculus	3	3	—	—
232 Carbunculus	2	—	—	—
233 Gangræna	—	1	—	—
236 Scabies	1	—	—	—
240 Unguis incarnatus	—	3	—	—
Hidradenitis axillæ	—	1	—	—
Atheroma	—	1	—	—
XVII. Öronsjukdomar.				
241 Morbi meatus auditorii externi	—	2	—	—
243 Otitis media catarrhalis	2	1	—	—
Otitis media purulenta	3	5	—	—
Mastoiditis	2	5	—	—

		Sjukdom		Intagna		Döda	
				m.	kv.	m.	kv.
XVIII. Ögonsjukdomar.							
250	Blepharitis	—	1	—	—		
XIX. Svulster.							
301	Fibroma	1	—	—	—		
302	Lipoma	—	1	—	—		
307	Myoma	—	1	—	1		
314	Adenoma. Kystadenoma	—	6	—	—		
316	Carcinoma	5	7	3	1		
	" cutis	—	1	—	—		
	" ventriculi	3	1	2	1		
	" genitalium	—	1	—	—		
	" mammæ	—	3	—	—		
	" glandul. thyreoid.	1	—	—	—		
	" recti	1	1	1	—		
318	Blastoma teratoides	—	1	—	—		
319	Struma	—	1	—	—		
	Polypus recti	—	1	—	—		
XX. Andra sjukdomar.							
323	Morbus Basedowi. Hyperthyreosis	—	2	—	—		
326	Scrophulosis	3	2	—	—		

Oscar och Maria Ekmans sjukhus år 1922:
Operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna
patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
1. Abscessus multipl. capilliti..	1	Incision + drainage	1	—	—	
3. Otitis med. ac. purul.	1	Paracentes	1	—	—	
D:o + mastoiditis ac. ...	1	D:o	1	—	—	
D:o + D:o	3	Incision + uppmejsling	3	—	—	
Otitis med. chron. purul. + mastoiditis ac.	1	Uppmejsling + rad. op.	1	—	—	
4. Spina et deviatio septi- narium	1	Submukös septumresektion ..	1	—	—	
Absc. subperiostal. sept. nar.	2	Incision + drainage	2	—	—	Dubbelsid. op.
Empyema sin. maxillar.	2	Punktion + spolning	2	—	—	D:o
5. Cicatrices lab. amb.	1	Plastisk op. gm excisioner ..	1	—	—	
Furunculus lab. sup.	1	Incision + utskrapning	1	—	—	
Angina Ludovici + Oedema glott.	1	Incisioner + tracheotomia sup.	—	—	1	Försummat fall. Död inom ett dygn.
Sialothiasis duct. Stenon. ..	1	Incision + uttagning av sten	1	—	—	
Angina tonsill. + Oedema uvulae	1	Amputation av uvula	1	—	—	
Neuralgia nerv. ment. recid...	1	Nervextraktion enl. Thiersch	1	—	—	
Hypertrophia tonsillar.	1	Tonsillotomi	1	—	—	
D:o + Vegetationes ade- noides	1	D:o + utskrapning	1	—	—	
6. Fistula colli congenita	1	Exstirpation	1	—	—	
„ „ tbc. ?	1	Excision	1	—	—	
Lymphadenitis suppur. colli..	1	Incision + drainage	1	—	—	
Carbunculus nuchæ	2	Excision gm korsnitt	2	—	—	
Lymphomata tbc. colli	5	Exstirpation gm snedsnitt ..	5	—	—	
7. Struma colloides	1	Kochers snitt + enukleation	1	—	—	
Morbus Basedowi	2	D:o + dubbelsid. underb. av vas. thyr. sup.	2	—	—	
D:o	1	Ensid. underb. av vas. thyr. Omstickningar å samsid. loben	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Morbus Basedowi	1	Bilat. underb. + omstickningar å ena loben	1	—	—	
D:o	1	Resektion å ena loben o. omstickningar å kvarvarande delen	1	—	—	
Struma maligna	1	Exstirpation av ena thyr. loben	1	—	—	
8.						
Abscessus tbc. thoracis	1	Incision + utskrapning	1	—	—	
Pleuritis exsudativa	2	Torakocentes	2	—	—	
Endothelioma + Abscessus pulm.	1	Torako- o. pulmotomi efter revbensresektion	—	—	1	
9.						
Mastitis ac. suppur.	1	Incision + drainage	1	—	—	
„ chron. cystica	1	Excision	1	—	—	
„ „ „	1	Rad. op. enl. Halsted	1	—	—	
Cancer mammæ ulcer. c. metastasibus	1	D:o	1	—	—	Död 3 v. efter op. av lung- o. levermetastaser + Bronchopneum.
11.						
Cholelithiasis	3	Lap. i h. rect. skida + cholecystektomi + rördrainage	3	—	—	Förut provlap. i rect. skid. för pancreatitis ac.
D:o	1	Kehrs snitt + cholecystektomi + rördrainage	1	—	—	
D:o + Cholecystitis ac.	1	Lap. i h. rect. skida + cholecystektomi + vekdrainage	1	—	—	
D:o + Cholecystitis gangr. + Emphyema ves. felleæ	1	Lap. i h. rect. skida + drainage av gallblåsan + vekdrainage elj. suturer ..	1	—	—	
Cholelithiasis + Lithiasis duct. choledochi comm.	1	Lap. i h. rect. skid. + cholecystektomi + vekdrainage elj. suturer	1	—	—	
Lithiasis duct. choled. comm.	1	Kehrs snitt + cholecystektomi + choledochotomi + vekdrainage	—	—	1	Död 14 d. efter op. under protraherad, diffus blödning. Död 3 d. efter op. i anæmia ac.
Cholelithiasis + Cancer duct. choled. + Icterus	1	Provlap. i h. rect. skida	—	—	1	
12.						
Pancreatitis ac. + Degeneratio lipomatosa	1	Provlap. i h. rect. skida	1	—	—	Sedermåra op. f. cholelithiasis
14.						Då fallet var dåligt företogs op. endast på pat:ns uttryckl. begäran. Bronchopneumonia.
Ulcus ventriculi c. dolorib. ...	1	Provlaparotomi	—	—	1	
Cancer ventriculi inop.	2	Provlap. i rectusskidan	—	2	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
15.						
Typhlit. et Perityphlit. chron.	1	Mc B:s snitt + appendektomi + suturer	1	—	—	Död av peritonit. på gr. av genomskärande suturer 9 d. efter op.
Cancer caeci	1	Lap. i h. rect. sk. + resektion + ileotransversostomi	—	—	1	
Fistula flexuræ sigm. (colit. m. blödning)	1	Slutning av fisteln gm plastisk op. i etager.	1	—	—	
16.						
Appendicitis ac.	18	Mc. B:s snitt + appendektomi + suturer	18	—	—	Ett fall med empyem i appendix. Ett fall komplic. med graviditet.
Appendicitis ac. gangr.	9	D:o + D:o + D:o	9	—	—	
D:o d:o c. perfor. + Abscessus periappendic.	8	D:o + D:o + liten vekdrain. elj. suturer	7	—	1	Död 5 v. efter op. av embolia art. pulm.
Appendicitis ac. gangr. perf. + Abscessus periappendic.	2	Vekdrain. elj. suturer	2	—	—	
Appendicitis ac. gangr. c. perf. + Abscessus extraperitonealis region. lumbal.	1	Lap. i h. rect. skid. + appendektomi + vekdrain. elj. suturer	—	—	—	Samma fall: 13 års gosse. Relap. på 9:e dygnet.
Ileus c. peritonitide adhæsiva post op.	1	Relap. + lossande av adherenser + mjölkning av tarm. + vekdrainager	1	—	—	
Appendicitis ac. gangr. c. perf. + Peritonitis seropurul. lib.	2	Lap. i h. rect. skida + appendektomi + uttorkning + vekdrain. elj. suturer ..	2	—	—	
Appendicitis ac. gangr. c. perf. + Abscessus periappendic. + Peritonitis diff. purul. lib.	3	Lap. i h. rect. skida + appendektomi + vekdrain. elj. suturer	3	—	—	
Peritonitis adhaes. omenti p. appendicit.	1	Lap. i rectussk. + adherenslösning + suturer	1	—	—	
17.						
Hernia inguin. ext. mob. ac.	17	Rad. op. enl. Bassini	17	—	—	Därav 3 fall enl. Schulténs modifikation.
Hernia inguin. ext. mob. cong.	2	Rad. op. enl. Bassini-Schultén	2	—	—	
Hernia crur. mob.	1	Rad. op. enl. Fabricius	1	—	—	
Hernia crur. incarc.	3	Herniotomi + Rad. op. närm. enl. Fabricius	3	—	—	Därav ett fall recidiv.
Hernia ventralis post op. ...	2	Plastisk op. i 3 etager	2	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
18.						
Atresia ani	1	Resektion av coxyx + lossande av rectum o. utsyning till huden gm uppreparerad anus	1	—	—	} Samma fall.
Anus vestib. vaginae	1	Lossande av tarm + utsyning till huden	1	—	—	
D:o	1	Resektion av coxyx + ytterligare lossande av tarmen o. utsyning till huden	1	—	—	
Abscessus ad anum	3	Incision + utskrapn.	3	—	—	
Abscessus recti	1	D:o + D:o	1	—	—	
Fissura ani	1	Dilatation forcée	1	—	—	
D:o + Contractura ani ..	4	D:o	4	—	—	
Contractura ani	1	D:o	1	—	—	
Fissura ani + Tumores hæmorrhoidales	1	D:o + Paquelin	1	—	—	
Tumores hæmorrhoidales ..	4	D:o + D:o	4	—	—	
Polypus recti	1	Exstirpation gm avbindning..	1	—	—	
19.						
Abscessus intraperitonealis permagnus	1	Snedsnitt nedom v. revbenskanten + drain.	1	—	—	Pancreasabscess?
Peritonitis purul. libera	2	Lap. i h. rect. skida + appendektomi + sutur	2	—	—	I ena fallet liten vekdrainage. Lithiasis fren.?
Dolores abdominis	1	Provlap. i rect. skida + appendektomi	1	—	—	
Hysteria	1	Provlaparotomi + appendektomi	1	—	—	} Påstod sig hava svält en säkerhetsnål; feber.
20.						
Tuberculosis renis et ureteridis	1	Lumbalsnitt + njurexstirpation	1	—	—	} Det ena fallet dog fullt läkt 1½ mån. efter op. av en ockult cancer ventriculi; det andra 16 d. efter op. av sepsis.
22.						
Hypertropha prostatæ	6	Transvesikal prostatektomi ..	4	—	2	} Samma fall, synes gå bra, kvarligger.
23.						
Phimosis congenita	1	Dorsalsnitt	1	—	—	} Samma fall, synes gå bra, kvarligger.
Strictura urethræ impermeab.	1	Sectio mediana perinei + blåsdrainage	—	—	—	
D:o	1	Yttre urethrotomi + inläggning av kateter + suturer	—	—	—	
Cancer præputii et penis ..	1	Amputatio penis	1	—	—	} I samband med bräckoperation.
24.						
Ectopia testis	1	Nedsyning av testis i scrotum	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskreven		Anmärkingar	
			frisk eller förbättrad	död		
Abscessus epididymidis	1	Ablatio testis	—	—	1	Död 5 v. efter op. i cystopyelonefrit på gr. av prostatahypertrofi.
Fistula inguinalis	1	Incision + utskrapning (silketråd!)	1	—	—	
Epididymitis chron. + Hydrocele chron.	1	Epididymidektomi	1	—	—	Op. å annat ställe för varicocele.
Epididymitis cyst. + Hydrocele	1	Ablatio testis + bråcksuturer	1	—	—	
Tuberculosis testis	1	Resektion å orchis + epididymidektomi	1	—	—	Samma pat. i 3 olika séancer. På grund av fortskridande tbc. måste senare göras ablatio å h. sida.
„ epididymidis sin.	1	Epididymidektomi	1	—	—	
„ „ dext.	1	D:o	1	—	—	
„ orchidis et vas. def. dext.	1	Excisioner	1	—	—	
Hydrocele testis	1	Rad. op. enl. Winkelmann	1	—	—	
Varicocele	1	Underbindning av vener	1	—	—	
25.						
Abscessus lab. maj.	1	Incision + drainage	1	—	—	
Salpingo-oophoritis suppur. + Peritonitis purul. lib. abdominis	1	Lap. i h. rectussk. + exstirp. av ena tuban + appendektomi + liten vekdrain. elj. suturer	1	—	—	
Salpingo-oophoritis bilat. + Abscessus pelvis minoris.	1	Tömning av abscess från vagina	—	—	—	Samma fall i 2 séancer med 4 d. mell.-rum. Följsjukd. efter partus.
D:o D:o	1	Lap. i hög. rectussk. + dubbelsid. salpingectomi + vekdrainage elj. suturer	1	—	—	
Endometritis + Metrorrhagia	2	Abrasio mucosæ uteri	2	—	—	
Endometritis polyposa + Metrorrhagia	2	D:o	2	—	—	
Abortus	2	Exæresis + D:o	2	—	—	
Tbc. pulmonum + Graviditas	1	Abortus provocatus gm inläggning av bougie	—	—	—	Samma fall i 2 olika séancer.
D:o	1	Exæresis + abrasio mucosæ uteri	1	—	—	
D:o	1	D:o D:o	—	—	—	Samma fall i 2 olika séancer.
D:o	1	Pfannenstiels snitt + resection av båda salpingerna	1	—	—	
Myoma pedunculat. uteri	1	Lap. i medell:n + Exstirpation	1	—	—	Vikt: 24 kg.
Myomata subser. uteri	1	Lap. i rectussk. Exstirpation av övre delen av uterus	1	—	—	Uteruskaviteten öppnades ej.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
27.						
Hallux valgus pedis	1	Avmejsling av exostoser	1	—	—	{ Dubbelsid. å samma pat.
D:o	2	D:o + Kilexcision av metatarsalbenet	2	—	—	
Digitus malleus	3	Amputation å innerleden ..	3	—	—	{ Å en pat. dubbelsidigt.
Osteoperiostit. supp. metatarsi c. fistula	1	Exstirpation av en del av metatarsalbenet	1	—	—	
Osteitis supp. phal. dig. ped. c. fistula	1	Exartikulation av tå i innerleden	1	—	—	
Synovitis genus	1	Punktion + spolning med 3 % karbollösn.	1	—	—	
Synovitis genus + Corpus alien. genus	1	Arthrotomi + uttagning av sprutspets	1	—	—	
Corpus liberum genus	4	Arthrotomi + uttagning	4	—	—	
Tendovaginitis suppur. flex. dig. man.	1	Incisioner i senskidan	1	—	—	
Tendovaginitis dig. I et V man. et antibrachii	1	Incisioner å hand o. underarm + op. enl. Forssell..	1	—	—	
Vulnus inf. + Phlegmone antibrachii	1	Incisioner	1	—	—	
Lymphadenitis supp. inguinis	2	Incision + utrymning av inguen	2	—	—	
Bursitis præpatellaris supp. ..	3	Bilateral incision + utskrapning	3	—	—	
Unguis incarcerat. dig. I pedis	4	Königs rad. op.	4	—	—	
Ulcus varicosum anticurris..	1	Transplant. enl. Thiersch	1	—	—	Ett fall dubbelsid.
Onychomycosis unguium pedis	2	Evulsio unguium	2	—	—	
Synovitis tbc. ? genus	1	Punktion + jodoformglycerin	1	—	—	Dubbelsid. op.
Osteitis tbc. tarsi pedis	1	Excision + utskrapning av benhård + sutur	1	—	—	
Ischias	7	Sakral koksaltinjektion	7	—	—	
Varices crur. et anticur. ..	5	Underb. av v. saph. magna vid fossa ov. + exstirp. av ven och varicer ned på underbenet	5	—	—	
D:o	1	Underb. av v. saph. magna vid fossa ov. och knäet + exstirp. av varicer å underbenet	1	—	—	
Gangræna diabetica pedis ..	1	Hög underbensamputation ..	1	—	—	
Vulnera lacerat. dig. man. ..	1	Fullbordande av amputation av fingerleder	1	—	—	
Fractura fibulæ + luxatio post. pedis	1	Reposition i narkos + gipsförband	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Fractura comminutiva et complicata ulnæ	1	Friläggning + behandlng med karbol o. sprit + bensutur	1	—	—	
Luxatio menisci int. genus ..	1	Arthrotomi + fastsyning av menisk + kapselsuturer ..	1	—	—	
Hæmarthrosis genus	1	Punktion + utspolning med 3 % karbollösn.	1	—	—	
Hæmatoma cruris	2	Incision + primärsutur	2	—	—	
Vulnera lacer. palm. man. ..	1	Suturer	1	—	—	
Vulnus incis. + Abscicio m. adduct. crur.	1	Hud- och muskelsuturer	1	—	—	
Sarcoma oss. tarsi ped.	1	Underbensamputation	—	—	—	} samma pat. i 2 olika séancer.
Lymphadenitis sarcomat. inguinis	1	Excision av körtlar	—	1	—	
28.						
Fibroma cutis	1	Exstirpation	1	—	—	
Lipoma	2	D:o	2	—	—	

Dessutom ha under året å intagna patienter utförts en hel del smärre ingrepp, såsom incisioner, gipsningar och dylikt, vilka ej här äro upptagna, även om vid desamma en kortare narkos behövt användas.

Cystoskoperingar, röntgenbehandlingar eller dito fotograferingar, som utförts å intagna patienter, äro ej heller särskilt antecknade.

Oscar och Maria Ekmans sjukhus år 1923:
Operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna
patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
1. Atheroma capillitii	1	Exstirpation	1	—	—	
2. Corp. alien. corn. ocul.	2	Exaeresis	2	—	—	Sprängskada, sam- ma fall dubbelsid.
3. Otit. med. ac. purul. + Mas- toidit. ac.	1	Paracentes	1	—	—	
D:o	3	„ + uppmejsling ..	3	—	—	
5. Furunculus faciei	1	Incision + Utskrapning	1	—	—	
Periostitis, alveolar. supp. ..	1	„ + Sekvestrotomi ..	1	—	—	
Vulnus morsum linguæ	1	Suturer	1	—	—	
Hypertrophia tonsillar.	2	Dubbelsid. Tonsillotomi	2	—	—	
Tumor cutis frontis (can- croid)	1	Exstirpation	1	—	—	
6. Carbunculus nuchæ	2	Exstirpation gen. korssnitt ..	2	—	—	
Lymphomata tbc. colli	1	Incision + Utskrapning	1	—	—	
D:o	6	Exstirpation gen. snedsnitt ..	6	—	—	
7. Struma unilateral.	1	Kochers snitt + E nukleation	1	—	—	
Morbus Basedowi	1	„ + Dubbelsid. hemistrumektomi	1	—	—	
D:o	1	Lap. i h. rekt. skid. + Ektomi av salpinger o. ena ovariet	1	—	—	Förut partiell strum- ektomi.
8. Osteochondrit, tbc. cost. c. fistula	1	Incision + Utskrapning	1	—	—	
Pleuritis exsudativa	8	Torakocentes	8	—	—	
Empyema pleuræ bilat.	1	Torakocentes å båda sidor ..	1	—	—	Senare: resektion å ena sidan.
D:o	2	Torakotomi gen. revbensre- sektion	2	—	—	
Cancer gl. thyreoideæ c. me- tastas. colli	1	Provincision + Provexcision av körtlar	1	—	—	Död i hemmet ½ år senare.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
9.						
Mastitis chron.	2	Excision	2	—	—	
Fibroadenoma mammæ	2	D:o	2	—	—	
Cancer mammæ	3	Halsted's radikal-operation ..	3	—	—	I ett fall föregående provexcision.
11.						
Cholelithiasis	2	Lap. i h. rekt. skid. + Kolecystektomi + Dränage ..	1	—	1	I ett fall död av ileus på gr. av kron. adhärensor i buken.
Ileus post operation.	3	Witzelfistel å tarm	—	1	—	Ovanstående fall.
Cholelithiasis + Cholecystitis ac.	1	Lap. i rekt. skid. + Kolecystektomi + Dränage ..	1	—	—	
Cholelithiasis + Hydrops ves. fell.	1	Snedsnitt + Kolecystektomi + obet. dränage	1	—	—	
12.						
Hæmorhagia pancreat. + Degeneratio lipomatosa	1	Laparotomi i h. rekt. skid. + rör och vekdränage ..	—	—	1	
14.						
Ulcus ventriculi c. stenosis. ..	1	Lap. i v. rekt. skid. + Mayos op.	1	—	—	
" " c. hæmorhagia	1	D:o	1	—	—	
Cancer ventriculi inop.	1	Provlaparotomi	—	1	—	
15.						
Typhlitis chron. + Cæcum magn.	8	Mc. B:s snitt + Appendektomi	8	—	—	
Tuberculosis caeci et intestinalen.	1	Lap. i h. rekt. skid. + Appendektomi	1	—	—	
Ileus e cancro recti	1	Mc. B:s snitt + Anl. av fistel på cæcum	1	—	—	
D:o	1	Växelsnitt + Anl. av fistel å flexura sigmoid.	—	—	1	86 år gammal man. Död av abscess. i bukväggen o. strax innanför peritoneum.
16.						
Appendicitis ac. vel. subac. ..	11	Mc. B:s snitt + Appendektomi + sut.	11	—	—	En op. med snitt i rektusskidan.
Empyema appendicis	1	D:o	1	—	—	
Appendicitis ac. gangrænosa D:o	14	D:o	13	—	1	Därav 3 fall med obetydligt dränage. Fall med dödlig utgång; Embolia art. pulmonalis.
	2	Lap. i h. rekt. skid. + Appendektomi + Sutures ..	2	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Appendicitis ac. gangrænosa c. perforatione	2	Mc. B:s snitt + Appendektomi + Suturer	2	—	—	
Appendicit. ac. gangr. + Abscess. periappendic.	2	Mc. B:s snitt + Appendektomi + obet. drän.	2	—	—	
D:o D:o	3	Lap. i h. rekt. skid. + Appendektomi + Vekdränage	3	—	—	
Appendicitis ac. gangr. + Peritonit. diff. seropurul. lib.	1	Mc. B:s snitt + Appendektomi + suturer	—	—	1	30 år gammal man op. med lokal anæstesi, med kronisk nefrit och dåligt hjärta.
Appendicitis ac. gangr. c. perf. + Peritonit. diff. purul. ..	1	Lap. i h. rekt. skid. + Appendektomi + Vekdrän. elj. suturer	1	—	—	
Fistula p. appendektomiam ..	1	Relap. i h. rekt. skid. + Utskrapning	1	—	—	
17.						
Hernia inguin. ext. mob. acqu.	21	Rad. op. enl. Bassini	21	—	—	Därav: ett recidiv.
Hernia inguin. int. mob. acqu.	2	D:o	2	—	—	7 op. enl. Schulténs modifikation o. fyra kvinnor.
Hernia crural. incarcerata ..	2	Herniotomi + Rad. op. enl. Fabricius	1	—	1	Dödl. fall: Försummat fall.
Hernia lineæ albæ	1	Radikaloperation	1	—	—	
" " " incarcer. ..	1	Herniotomi + Radikaloperat.	1	—	—	
18.						
Abscessus ad anum	2	Incision	2	—	—	
Abscessus. Fissura ani	1	Dilat. forcée + Klyvning av sfinkter o. abscess.	1	—	—	
Fistula ani incompl. ext.	1	Dilat. forcée + Klyvning av fistel	1	—	—	
Contractura ani	3	Dilatation forcée.	3	—	—	
Contractura + Fissura ani ..	3	D:o	3	—	—	
Tumores hæmorrhoidales ..	3	Dilat. forcée + Paquelin ..	3	—	—	
Tumor pedunculat. recti	1	Dilat. forcée + Exstirpation	1	—	—	
19.						
Defectus aponeuros. muscul. obl. abd. ext.	1	Rad. op. enl. Bassini	1	—	—	I samband med salpinxstirpation.
Diastasis muscul. rectabdom.	1	Plastisk operation	1	—	—	
Fibroma muscul. obl. int. et transvers. abdominis ..	1	Exstirpation gen. snedsnitt ..	1	—	—	Samtidigt app.-tomi.
Peritonitis chron. adhæs. ..	2	Lossande av adhärenser	2	—	—	I ett fall även appendektomi.
Tuberculosis ac. peritonei ..	1	Mc. B:s snitt + Appendektomi + Suturer	1	—	—	
21.						
Lithiasis vesicalis	1	Sectio alta + Uttagning av stenar	1	—	—	
22.						
Hypertrophia prostatae	1	Dubbelsidig vasktomi	1	—	—	
D:o	1	Transvesikal prostatektomi ..	—	—	1	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Fat. utskriften			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
23.						
Phimosi cong.	1	Dorsalsnitt	1	—	—	
24.						
Strictura uretr. + Abscessus scroti	1	Ablatio testis + Dränage ..	1	—	—	
Epididymiti subchron.	1	Epididymidektomi	1	—	—	
Epididymiti tuberc.	2	D:o	2	—	—	
Tuberculosis testis	1	Ablatio testis + Bassini suturer	1	—	—	
Hydro- et spermatocele	1	Winkelmans rad. operat. ..	1	—	—	
Varicocele	1	Exstirpation av skrotalhud ..	1	—	—	
25.						
Descensus uteri	1	Dubbling av lig. rot. + fastsyning på uteri bak-sida	1	—	—	
Prolapsus uteri permagn.	1	Exohysteropexia (Kocher) + Resectio tubar.	1	—	—	
Endometritis + Metrorrhagia	5	Abrasio mucos. uteri	5	—	—	
Graviditas + Tubercul. pulm.	2	Exæresis + Abrasio mucos. uteri	2	—	—	
Graviditas + Tuberculos. pulm.	2	Exæresis + Dubbelsidig salpingektomi	2	—	—	
Graviditas + Varices permagn. vulvæ	1	D:o	1	—	—	
Nephritis chron.	1	Pfannenstiels snitt + Dubbelsidig salpingektomi	1	—	—	
Abortus	4	Exæresis + Abrasio muscos. uteri	4	—	—	
Graviditas tubar. c. ruptura ..	2	Exstirpation av tuba m. fruktsäck	2	—	—	
Cystis ligam. rotund.	1	Exstirpation + Bassini suturer	1	—	—	
Cystis ovarii c. ruptura + Hæmatocele	1	Pfannenstiels snitt + Ovariectomi	1	—	—	
Kystoma ovarii	3	Lap. i rekt. skid. + Avariectomi	3	—	—	
Uterus myomatosus	1	Lap. i rekt. skid. + Supracerv. uterusamp.	—	—	1	Död av embolus i art. pulmonalis.
Cancer lab. major. c. metastasib.	1	Radikaloperation	1	—	—	
26.						
Cystis dermoid. region. sacral.	1	Exstirpation	1	—	—	
Exostosis squam. oss. il.	1	Avmejsling	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pet. utskriven			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
27.						
Hallux valgus pedis	2	Avmejsling av exostoser	2	—	—	
Hallux valgus p. laceraton. pedis	1	Amputation å innerled	1	—	—	
Osteomyelitis. ac. claviculæ..	1	Incision + Dränage	1	—	—	
Osteomyelitis. ac. colli femoris + Pyarthrosis	1	Incision + Dränage av höftleden	—	—	1	14 år gammal gosse.
Osteomyelit. subac. colli fem. c. abscess.	1	Öppnande av stor abscess. å läret	—	—	—	Kvarligger.
Osteomyelit. chron. c. exacerbation.	1	Evidement + Sekvestrotomi..	1	—	—	
Arthritis chron. genus	1	Insprutn. av paraffin. liquid. i leden	1	—	—	
Synovitis tbc.? genus	4	Punktion + Jodoformglycerin	4	—	—	2 operat. å samma patient.
Synovitis subchron. genus ..	2	Punktion + Spolning med 3 % karbollösning	2	—	—	
Corpus liberum art. genus ..	3	Artrotomi + Uttagning	3	—	—	
Phlegmone anticurur.	1	Incision + Dränage	1	—	—	
Abscessus region. gluteal. ..	1	D:o	1	—	—	
Abscessus chron. pedis	1	D:o	1	—	—	
Tendovaginit. supp. tend. flex. man.	1	Incision + Senexstirpation ..	1	—	—	
Hidradenitis axillæ	1	Excision	1	—	—	
Lymphadenitis supp. inguinis D:o	4	Incision + Dränage	1	—	—	
		Incision + Utrymning av inguen	4	—	—	
Lymphomata tbc. axillæ	1	Incision + Utskrapning	1	—	—	
Unguis incarnat. pedis	4	Königs rad. operation	4	—	—	I ett fall dubbelsidigt.
Hygroma præolecrani	1	Exstirpation gen. hågsnitt ..	1	—	—	
Hygroma præpatellare	2	D:o	2	—	—	
Bursitis præpatellaris supp. ..	2	Bilateral incision + Utskrapning	2	—	—	
Bursitis prætuberositat. tibie chron.	2	Exstirpation	2	—	—	Samma fall dubbelsidigt.
Ischias	6	Sakral koksaltinjektion	6	—	—	
Varices crur. et anticurur. ..	3	Underbindning av ven. saph. m. vid foss. ov. + Exstirpation av ven. o. varicer ned på underb.	3	—	—	I ett fall även underbindn. av ven. saph. parva.
D:o	2	Underbindning som ovan, exstirp. av ven. och varicer å underben.	2	—	—	
Gangræna diabet. pedis	1	Amputation å lår	1	—	—	
Fractura commin. claviculæ..	1	Friläggn. + Bensotur med bronsalumin.	1	—	—	
Fractura colli humeri	1	Repos. i narkos + sträck ..	1	—	—	
Fractura commin. calcanei..	1	Avmejsling av utskjutande benspets	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Luxatio pollicis manus	1	Blodig reposition	1	—	—	
Hæmarthrosis genus	3	Ledpunktion	3	—	—	
Abscicio tend. extens. dig. ped.	1	Sen- och hudsuturer	1	—	—	
Vulnus incis. + Abscicio art. radial.	1	Underbindning av art. radial.	1	—	—	
28.						
Lipoma dorsii	1	Exstirpation	1	—	—	

Dessutom ha under året å intagna patienter utförts en hel del smärre ingrepp, såsom incisioner, gipsningar och dylikt, vilka ej här äro upptagna, även om vid desamma en kortare narkos behövt användas.

Ävenså äro ej särskilt antecknade cystoskoperingar, röntgenbehandlingar eller dito fotograferingar, som utförts å intagna patienter.

Oscar och Maria Ekmans sjukhus:
 År 1923 operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer
 å polikliniskt behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Anmärkingar
I.			
Vulnus infect. capillitii	1	Incision.	
D:o	6	Suturer.	
Verruca capillitii	1	Exstirpation.	
Atheroma capillitii	3	D:o	
II.			
Corpus alien. corn. s. conjunct.	4	Exæresis.	
Hordeolum	1	Utskrapning.	
Stenosis duct. lacrymal.	1	Bowmans operation.	
III.			
Angioma aur. dxt.	1	Exstirpation.	
Thrombus ceruminosus	4	Utspolning.	
Otitis externa	3	Incision.	
Otitis med. ac.	2	Paracentes.	
Otitis + Mastoidit. ac.	1	Incision + Utskrapning.	
IV.			
Empyema sinus maxillar. ..	1	Punktion + Utspolning.	
Corpus alien. nasi	1	Exæresis.	
Hypertrophia conchæ	1	Avklippning.	
Epistaxis	3	Kauterisation.	
V.			
Vinculum linguæ	1	Avklippning.	
Furunculus s. abscessus faciei	8	Incision + Utskrapning.	
Periostitis alveolar. supp. maxill.	8	Incisioner.	
Angina phlegmonosa	2	D:o	
Vulnera faciei	17	Suturer.	
Corpus alien. tonsillæ	1	Exæresis.	
Vegetationes adenoides ...	14	Utskrapning.	
Hypertrophia tonsill.	14	Tonsillotomi.	
Atheroma faciei	2	Exstirpation.	
Cystis dentalis	2	Incision + Utskrapning.	
Caries dentis	48	Tandextraktion.	
VI.			
Lymphadenitis supp. colli ..	8	Incision.	
Carbunculus nuchæ	3	Korssnitt.	
Lymphomata tbc. colli	2	Incision + Utskrapning.	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Anmärkingar
IX.			
Mastitis suppurativa	1	Incision.	
Adenoma mammae	1	Exstirpation.	
XXIII.			
Phimosis congenita	1	Dilatation forcée.	
Paraphimosis	3	Reposition.	
XXV.			
Bartholinitis supp.	1	Incision.	
XXVII.			
Synovitis genus	3	Punktion.	
Hygroma præolecrani	1	Exstirpation.	
Bursitis supp. præpatellar. gen.	1	Incision.	
Tendovaginitis supp. man. ...	1	Incision + Exstirpation av sena.	
Panaritium s. Phlegmone s. Abscessus s. Vulnus infect.	31	Incision.	
Paronychia	3	D:o	
Lymphadenitis supp.	1	D:o	
Hidradenitis supp. axillæ ..	9	Incision och Excision.	
Amputatio traumatica dig. ...	4	Fullbordande av amputat.	
Hæmatoma subcut. anticurur.	1	Incision.	
Fractura	28	Reposition + F. b. d.	Därav: Claviculæ 2, humeri 3, antibrachii 16, phalangis 2, ulnæ 3, anticururis 2.
Luxatio	9	D:o	Därav: Maxillæ infer. 2, humeri 4, cubiti 2, oss. multangul. maj. 1.
Abscicio tendinis	8	Suturer.	
Corpus alien.	12	Exæresis.	
Vulnus	55	Suturer.	
Vulnus spiss. plant. pedis ..	3	Kauterisering + Tetetanus-antitoxin.	
XXVIII.			
Furunculus	8	Incision.	
Atheroma	6	Exstirpation.	
Osteoma	1	Avmejsling.	
Lipoma	2	Exstirpation.	
Papilloma	3	D:o	

Dessutom hava å ej intagna patienter utförts ett antal gipsningar och röntgenfoto- graferingar, vilka ej här särskilt specificerats.

Polikliniken har under året besökts av 1,077 personer, vilka gjort sammanlagt 5,785 återbesök

Summa 6,862 besök.

Oscar och Maria Ekmans sjukhus:
 År 1923 för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels
 skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	s:ma	döden	kvar- stående men	över- gående men
I. Skadans natur.						
Sår utan komplikationer (<i>Vulnus</i>)	5	1	6	—	—	6
Kontusion (<i>Contusio</i>)	4	2	6	—	—	6
Varbildning i följd av inträngd främmande kropp eller av skada å huden eller subkutana bind- väven (<i>Sepsis</i>)	13	2	15	—	3	12
Ledvrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>)	5	3	8	—	—	8
Utgjutning i led (<i>Synovitis traumatica, Hæmar- throsis</i>)	2	—	2	—	—	2
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>)	18	3	21	1	1	19
„ komplicerat (<i>Fractura complicata</i>) ..	2	—	2	—	1	1
Avskärning av muskel, sena, nerv	1	—	1	—	—	1
Skada å större kärl	1	—	1	—	—	1
Förbränning (<i>Combustio</i>)	—	1	1	—	—	1
} Fingrar, hand	1	—	1	—	—	1
} Ansikte	1	—	1	—	—	1
} Andra kroppsdelar ..	4	1	5	—	—	5
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>)	2	—	2	—	—	2
Brott å hjärnskålens botten (<i>Fractura baseos cranii</i>)	1	—	1	1	—	—
Skada å hornhinnan	1	—	1	—	1	—
Förgiftning: av misstag druckit ättiksprit	1	—	1	—	—	1
Andra skador. Muskelbristning	1	—	1	—	—	1
Summa för grupp I	62	13	75	2	6	67
II. Skadans tillkomstsätt.						
A. Olycksfall i yrkesarbete.						
Vid hushållsgöromål	2	1	3	1	—	2
„ hanterandet av slaktarkniv	1	—	1	—	1	—
Genom slag, stöt eller bett av djur	1	—	1	—	—	1
„ beröring med het färg	3	1	4	—	—	4
„ „ „ smält eller het metall, glas m. m.	1	—	1	—	—	1
Genom sprängskott	1	—	1	—	1	—
Genom fall från stege, } vid byggnadsarbete ..	3	—	3	—	—	3
} avsats, ställning; ge- } inom trävaruindustri ..	3	—	3	—	—	3
} nom halkning ned- } „ andra industrier	1	—	1	—	—	1
} störtande föremål, ras	1	—	1	—	—	1
Genom inträngande föremål, såsom träflisor, spi- kar, glasskärvor	5	—	5	—	1	4
Vid körning av motorfordon	1	—	1	—	—	1
„ lossning och lastning av gods o. d.	6	—	6	—	—	6
„ sjöfart	8	—	8	1	1	6
Övriga skador: fiske	1	—	1	—	—	1
Transport	37	2	39	2	4	33

Stadens polikliniker för medellösa.

	Antal	
	patienter	besök
<i>Allmänna polikliniken</i> ¹⁾	2,691	15,281
Invärtes sjukdomar	496	—
Yttre skador och åkommor	1,574	—
Tandextraktioner	621	—
<i>Tandpolikliniken</i> ²⁾	—	1,203
<i>Polikliniken för ögonsjukdomar</i> ²⁾	601	1,625
<i>Gynekologiska polikliniken</i> ²⁾	193	591
<i>Polikliniken för öron-, näs- och halssjukdomar</i> ²⁾	986	4,836
<i>Polikliniken för massage och sjukgymnastik</i> ²⁾	300	7,709
<i>Polikliniken för hud- och könssjukdomar</i> ²⁾	2,754	30,428
<i>Allm. och Sahlgrenska sjukhusets polikliniker:</i>		
Medicinska avdelningen.....	1,449	—
Kirurgiska avdelningen	5,079	28,901
Öronavdelningen	2,291	13,409
Ögonavdelningen	2,007	—
<i>Holtermanska sjukhusets poliklinik:</i>		
Utvärtes	1,532	7,273
<i>Barnsjukhusets poliklinik:</i>		
Medicinska avdelningen.....	2,549	—
Kirurgiska avdelningen	c:a 3,180	—
<i>Majornas sjukhus' poliklinik:</i>		
Utvärtes	568	4,860
<i>Ekmaniska sjukhusets poliklinik</i>	1,077	6,862

¹⁾ Lokal i Församlingshyddan i Masthugget.

²⁾ Lokal i gamla Sahlgrenska sjukhuset.

6000172007

Göteborgs universitetsbibliotek

